แม่

ผู้หญิง คนสำคัญ ที่สุด ใน ชีวิต

แม่ ผู้หญิง คนสำคัญที่สุด ในชีวิต

อนุสรณ์

งานพระราชทานเพลิงศพ

นางเตียชิวบ๊วย แซ่เตีย

เป็นกรณีพิเศษ

ชาตะ ๒๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๔

มรณะ ๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ณ เมรุวัดศรีเอี่ยม

เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เวลา ๑๕.๐๐ น.

(แบบ ค.)

หมายรับสั่งที่ ๑๗๑๒๔

สำนักพระราชวัง

๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

พระราชทานเพลิงศพ นางเตียชิวบ๊วย แซ่เตีย เป็นกรณีพิเศษ ณ เมรุวัดศรีเอี่ยม เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

<u>วันจันทร์ ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘</u> เวลา ๑๕.๐๐ น. พระราชทานเพลิง.

ทองห่อ/พิมพ์ / [illegible] /ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ นางเตียชิวบ๊วย แซ่เตีย เพื่อทราบ เครื่องพระราชทานเพลิง และเจ้าพนักงานผู้เชิญมานี้ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพ **นางเตียชิวบ๊วย แซ่เตีย** เป็นกรณีพิเศษ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่ผู้วายชนม์และวงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยญาณวิถีถึงดวงวิญญาณของ **นางเตียชิวบ๊วย แซ่เตีย** ได้ด้วยประการใดในสัมปรายภพ คงจะมีความปลาบปลื้มซาบซึ้งเป็นล้นพ้นในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้าผู้เป็นบุตร ธิดา และหลานๆ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาทด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และจะเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมเป็นสรรพสิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าและวงศ์ตระกูลตลอดไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า ครอบครัวนางเตียชิวบ๊วย แซ่เตีย (วิทูรปกรณ์)

ประวัติ
คุณแม่ชิวบ๊วย แซ่เตีย (วิทูรปกรณ์)

มีคำกล่าวที่ว่า "เบื้องหลังความสำเร็จของชายมักจะมีหญิงอยู่เบื้องหลังเสมอ" เช่นเดียวกับคุณชิวซี แซ่ตั้ง ผู้บุกเบิกกลุ่มธุรกิจตะวันออกโปลีเมอร์อุตสาหกรรม ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อและแปรสภาพเป็น บริษัท อีสเทิร์นโพลีเมอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยดำรงตำแหน่งประธานกิตติมศักดิ์

"จากชีวิตชาวนายากจน ตาบอด มาจากเมืองจีน ล้มลุกคลุกคลานในหลากหลายอาชีพ กว่าจะมาเป็นเจ้าสัวร่ำรวยที่เมืองไทย"

คนทั่วไปชื่นชมและพูดถึงความสำเร็จของท่านมากมาย แต่จะมีสักกี่คนที่รู้ว่า เบื้องหลังความสำเร็จอันยิ่งใหญ่นั้น มีผู้หญิงชื่อ **"ชิวบ๊วย"** ต่อสู้ เป็นกำลังสำคัญ ตลอดไปจนถึงความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวที่ยืนหยัดเคียงข้างในทุกช่วงเวลาของชีวิตในฐานะภรรยา

นอกเหนือจากนั้น ในฐานะแม่ผู้ที่ให้กำเนิดลูกชายและลูกสาวที่มาเป็นกำลังหลักในการบุกเบิกและต่อยอดธุรกิจจนร่ำรวยเป็นเศรษฐี

ชิวบ๊วยเป็นกำลังสำคัญในการบุกเบิกธุรกิจของสามีจนประสบความสำเร็จ เรียกว่า เป็นคู่ทุกข์คู่ยากโดยแท้

เรื่องของเธอจึงไม่ใช่แค่ชีวประวัติ แต่ยังเป็นเรื่องราวการต่อสู้ชีวิตที่น่าเรียนรู้อย่างยิ่ง

และนี่คือ เรื่องราวของผู้หญิงที่เก่งและแกร่ง

<u>ชีวิตวัยเด็ก</u>

"ชิวบ๊วย แซ่เตีย" เป็นบุตรของ นายเซียงเฮง แซ่เตีย และนางเฮียงเกียว แซ่เซี่ย เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ที่หมู่บ้านผูจื้อไฉ่ อำเภอฮงสุน จังหวัดเหมยโจว ในมณฑลกวางตุ้ง ของแผ่นดินจีน เธอเป็นลูกสาวคนโตในจำนวนพี่น้องทั้งหมด ๖ คน โดยมีพี่น้องต่างมารดา ๒ คน แม่แท้ๆ ของเธอเสียชีวิตเมื่อเธออายุราว ๒๐ ปี หลังแม่เสียไม่นาน พ่อก็มีภรรยาใหม่

พ่อของชิวบ๊วยมีอาชีพเลี้ยงหมู ขายอาหารพวกก๋วยเตี๋ยว ข้าวต้ม ฐานะของครอบครัวไม่รวย แต่ไม่อด พอมีพอกิน

เพราะพ่อประกอบอาชีพขายอาหาร ชิวบ๊วยในฐานะลูกสาวคนโต จึงต้องช่วยพ่อทำทุกอย่าง ตั้งแต่จำความได้ ชิวบ๊วยก็ขลุกอยู่กับการทำอาหาร ทำงานบ้าน เธอเป็นเด็กที่ไม่เคยใช้เวลาไปกับการวิ่งเล่นแบบเด็กคนอื่น เพราะนอกจากช่วยทำอาหารขายแล้ว ก็ยังมีหน้าที่ต้องช่วยเลี้ยงน้อง เลี้ยงหมู และช่วยแบ่งเบาภาระหลายอย่างของพ่อ ตามที่พ่อจะมอบหมายให้ทำ

ช่วยพ่อขายของอยู่กับบ้าน จนกระทั่งอายุ ๑๒ ปี การค้าที่บ้านเริ่มไม่ค่อยดี พ่อก็เลยพาครอบครัวอพยพมุ่งหน้าไปที่เมืองกังไส เมืองที่กำลังสร้างสนามบิน ด้วยหวังว่าจะขายได้ดีกว่า และเมื่อลูกๆ โตขึ้นก็จะได้มีงานทำ

แต่การเดินทางก็ยากลำบากเสียเหลือเกิน ต้องเดินทางด้วยเท้าไปถึง ๒๐ กว่าวัน เดินลุยฝ่าหิมะที่ตกลงมาราวกับห่าฝน ผจญสภาพอากาศที่หนาวเย็น ต้องแบกข้าวของ ลากรถเข็นกันไป เพื่อไปยังเป้าหมายที่มองไม่เห็นว่าข้างหน้าจะอยู่จะกินอย่างไร

ระหว่างเดินทางก็ต้องรอนแรม บางวันไปพักตามชายคาบ้านคนอื่น อาศัยหุงข้าวทำกับข้าว บางบ้านก็ไล่ บางบ้านก็ยอม

เมื่อไปถึงเมืองกังไส ก็ต้องไปปลูกเพิง แน่นอนว่ามันคงไม่สบายเท่ากับอยู่ที่บ้าน แต่เมื่อมาแล้ว เราก็ต้องสู้

พ่อก็เริ่มทำการค้าแบบเดียวกับที่อยู่ที่บ้าน คือ ขายก๋วยเตี๋ยว ข้าวต้ม ข้าวสวย ขายหัวหมู นอกจากจะช่วยพ่อขายอาหาร เธอก็ยังไปทำงานรับจ้างหาบบุ้งกี๋ขนหินขนทรายในที่ก่อสร้างสนามบิน เป็นการช่วยหารายได้อีกทาง

แต่สิ่งที่ได้พบก็ไม่ใช่อย่างที่คิด การค้าไม่ได้ดีอย่างที่หวัง และที่นั่นอากาศหนาวจัด หลังจากทนอยู่ได้แค่ ๒ เดือนก็สู้ไม่ไหว ต้องยอมถอย พ่อพาครอบครัวกลับมาอยู่ที่บ้านตามเดิม

ชิวบ๊วยบอกว่าเธอยังโชคดีมีบ้านให้กลับ ถ้าเป็นเหมือนบางคนที่ตัดสินใจไปแล้วขายที่ขายบ้านเดิมไปเลย ก็อาจจะแย่

เมื่อกลับมาบ้านก็มาทำการค้าอย่างที่เคยทำ เธอก็ช่วยพ่อขายอาหารเหมือนเดิม

<u>เหยียบแผ่นดินไทย</u>

มาอยู่บ้านได้สองปี หลังสงครามโลกครั้งที่สองสงบไม่นาน คนในประเทศอยู่ในภาวะลำบากยากจน ไม่มีจะกิน พ่อจึงพาครอบครัวอพยพมาเมืองไทย ตอนนั้นชิวบ๊วยอายุ ๑๔ ปี ผู้คนจำนวนมากในเมืองจีนต้องดิ้นรนจากที่กินอยู่ลำบากมุ่งไปที่ที่คิดว่าจะดีกว่า

ชิวบ๊วยจำได้ว่าตอนนั้นครอบครัวของเธอมาด้วยเรือ **"มุ้ยฟุก"** เป็นเรือลำที่ดีที่สุด เราได้อยู่ในห้องบนเรือ ส่วนคนที่ยากจนก็จะต้องไปอยู่อัดแน่นกันข้างล่าง

ครอบครัวของชิวบ๊วยมาด้วยกัน ๖ คน เธอเล่าว่ายังจำภาพที่เดินทางมาทางเรือได้ว่า วันนั้นมีปลาวาฬว่ายน้ำแข่งกับเรือ เป็นอะไรที่น่าตื่นตาตื่นใจมาก เป็นการเดินทางที่ประทับใจ หากจะว่าไป เธอนับว่าโชคดีกว่าหลายคนที่เดินทางบนเรือ ที่บางคนต้องมาตามลำพังคนเดียว คงเหมือนลูกนกที่พลัดรัง

หลังจากที่รอนแรมกันมาในเรือราว ๑๐ วัน เรือมุ้ยฟุกก็พาทุกคนมาถึงเมืองไทย เธอรู้สึกตื่นเต้นกับสถานที่ใหม่ที่ได้มาถึง สถานที่ที่เรียกว่า **"เมืองไทย"** และสังเกตเห็นว่าเมืองไทยมีความอุดมสมบูรณ์ ต้นไม้สีเขียว อากาศไม่หนาวอย่างที่เมืองจีน ในใจนึกชอบเมืองไทยตั้งแต่ก้าวแรกที่เหยียบแผ่นดินไทย

เมื่อเรือใหญ่จอดเทียบท่าเรือ BI วัดพระยาไกร บางรัก ช่วงเวลาแห่งความชุลมุนเกิดขึ้นทันที ผู้คนที่มีญาติมารอรับก็โบกไม้โบกมือต้อนรับด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ดีใจที่ได้เจอญาติ เช่นเดียวกับพ่อที่นัดญาติ **"แซ่เจี่ย"** ให้มารับ

เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ท่าเรือทำหน้าที่กันอย่างแข็งขัน เพราะผู้โดยสารจำนวนมากบนเรือเป็นภาระที่ทุกคนต้องทำงานแข่งกับเวลา

สำหรับผู้โดยสารที่มีคนที่เมืองไทยมารับรองตัวนั้นก็จะถูกกันไปอยู่อีกกลุ่มหนึ่ง ส่วนคนที่ไม่มีญาติก็จะต้องถูกแยกออกไปเพื่อรอญาติมารับ และสิ่งที่น่าตกใจคือ เมื่อมาถึงเมืองไทยถ้าไม่มีญาติมารับ จะต้องถูกกักตัวคุมขัง และถ้าไม่มีก็จะต้องถูกส่งตัวกลับ

ส่วนเธอโชคดีไม่ได้พบเหตุการณ์เช่นนั้น แต่ก็รู้สึกไม่ดี เพราะยังไงคนพวกนั้นก็เป็นเพื่อนร่วมชาติของเธอ

ญาติแซ่เจี่ย ชื่อ **"อาฉอย"** มีศักดิ์เป็นหลานของพ่อ มารับครอบครัวของเธอ ไปพักคืนแรกแถวเยาวราช และอยู่ที่นั่นประมาณ ๑๐ วัน ต่อมาก็ได้รับการแนะนำให้ไปอยู่ที่ตรอกไผ่สิงห์โต แถวคลองเตย

เริ่มต้นเป็นสาวโรงงาน

บ้านหลังแรกในเมืองไทย เป็นบ้านเช่าไม้ผุแถวคลองเตย พ่อเริ่มต้นค้าขายด้วยการขายอาหาร ขายของกิน งานที่ถนัดอีกครั้ง ตอนแรกขายที่ตลาดคลองเตย เริ่มจากขายผัก ขายซาลาเปา ขายไอติม ขายเนื้อต้ม ส่วนชิวบ๊วยก็ไปสมัครเป็นคนงานทำรองเท้า ทำทุกอย่างจนสำเร็จเป็นรองเท้า เถ้าแก่เป็นคนแซ่เดียวกัน ทำอยู่ ๑ - ๒ ปี ก็ออกมาช่วยพ่อขายของ แล้วชิวบ๊วยก็ไปรับขนมถ้วยมาขาย ขายอยู่นานเป็นปี ตอนหลังก็ย้ายไปขายที่ปั๊มใกล้ท่าเรือ

ตอนที่ช่วยพ่อค้าขาย ก็มีคนที่ไม่ชอบชิวบ๊วยมาแกล้งฟ้องพ่อว่าชิวบ๊วยขโมยกิน พอพ่อได้ยินก็บอกว่า **"ขโมยกินไม่เป็นไร แต่อย่าขโมยเงิน"**

พ่อจะสอนเน้นเรื่องนี้มากเป็นพิเศษ

พ่อของชิวบ๊วยค้าขายอยู่ที่ปั๊มไม่ถึงปี ความที่พ่อเป็นคนมีฝีมือในการทำอาหาร ก็มีคนแนะนำให้พ่อไปเป็นพ่อครัวให้กับร้านทำหม้อสแตนเลส ตราจระเข้ พ่อเข้าไปทำไม่นานก็ให้น้องชายเข้าไปทำงานด้วยเข้าไปทำหน้าที่ตีถัง ส่วนชิวบ๊วยก็ได้เข้าไปทำงานที่โรงงานชแล็ค ทำอยู่ราว

๕ - ๖ เดือน ก็ไปทำรองเท้าแถวเขาดินอีก ต้องกินอยู่ในที่ทำงานด้วย เดือนๆ หนึ่งจะมีวันหยุดแค่ ๒ วันเท่านั้น เมื่อถึงวันหยุดซึ่งตรงกับวันพระจีน ชิวบ๊วยจึงจะได้กลับมาเยี่ยมบ้านครั้งหนึ่ง

พบเนื้อคู่

หนุ่มสาวชาวจีนสมัยก่อน ไม่ได้รักชอบกัน หาคู่กันเองเหมือนสมัยนี้ มักมีแม่สื่อเป็นผู้ชักนำ ชิวบ๊วยก็เช่นกัน ตอนอายุ ๑๘ ปี ได้พบคู่เพราะแม่สื่อซึ่งเป็นคนบ้านเดียวกันเป็นผู้แนะนำ โดยแม่สื่อบอกชิวบ๊วยว่า

"อั๊วมีคนดีๆ จะแนะนำให้ลื้อรู้จัก เป็นคนดี ประหยัด ขยัน ไม่เล่นการพนัน ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ แล้วเขาก็เป็นคนบ้านเดียวกันกับลื้อ"

หลังจากนั้นไม่นาน แม่สื่อก็ทำการนัด จำได้ว่าก่อนตรุษจีน ได้นัดให้ชิวบ๊วยไปที่บ้าน แต่ไม่ได้บอกว่าจะนัดผู้ชายมาดูตัว

วันนั้นจึงเป็นวันที่ชิวบ๊วยไม่ได้ตระเตรียมอะไรเลย แต่งตัวก็ธรรมดามาก เรียกว่าไม่มีการเสริมเติมแต่ง เป็นธรรมชาติที่สุด ไม่เหมือนคนที่จะถูกพาไปให้ผู้ชายดูตัว

"ชิวบ๊วย นี่พี่ซิวซีคนที่อั๊วเคยเล่าให้ฟัง"

แม่สื่อแนะนำชิวบ๊วยกับซิวซีให้รู้จักกัน

ตอนนั้นชิวบ๊วยรู้แค่ว่าซิวซีทำงานอยู่โรงงานฟอกหนัง เจอหน้ากันครั้งแรก ในใจก็ไม่ได้คิดอะไร ไม่ได้ชอบแต่ก็ไม่ได้เกลียด มองเขานิ่งๆ และคิดในใจว่า **"ซินตึ๊งเชยๆ"** การพบกันครั้งแรกเธอกับเขาก็ไม่ได้คุยกันมากนัก

จากนั้นไม่นาน แม่สื่อก็พาเขาไปพบกับแม่ของชิวบ๊วย ซึ่งกำลังป่วยหนัก และรู้เรื่องของเขาจากแม่สื่อว่าเป็นคนดี ขยันทำมาหากิน แม่ชอบเขาและพูดถึงความต้องการในใจกับซิวซี

"ฉันเป็นห่วงชิวบ๊วย อยากฝากให้เธอดูแล อยากให้เธอแต่งงานกับลูกสาวของฉัน ฉันไม่แน่ใจว่าเหลือเวลาอีกนานเท่าไหร่ที่จะมีชีวิตอยู่ อยากเห็นลูกสาวของฉันได้แต่งงานกับคนดี เพื่อที่ฉันจะได้ตายตาหลับ"

หลังจากได้พบคุยกันวันนั้น ซิวซีก็มาเยี่ยมแม่บ่อยๆ

จะว่าเป็นพรหมลิขิตขีดเส้นให้ทั้งคู่มาพบกันก็ไม่ผิดนัก หลังจากนั้นชิวบ๊วยกับคุณซิวซีก็ได้เจอกันบ่อยๆ แต่ไม่ค่อยมีอะไรคืบหน้า เพราะซิวซีห่วงเรื่องทำมาหากินมาก และเขาก็ยังไม่ได้มาพูดจาสู่ขอชิวบ๊วยสักที

ในระหว่างนี้ก็มีผู้ชายจากตระกูลอื่นมาดูตัวชิวบ๊วยหลายครั้ง แม่สื่อเอาข่าวไปบอกซิวซีเรื่อยๆ พยายามเร่งรัดให้ซิวซีเดินหน้า หาฤกษ์หายามเพื่อจะหมั้นหมายกับชิวบ๊วย แต่ยังไม่มีการตกลงอะไร ทั้งที่แม่สื่อก็เชียร์เต็มที่

แต่คนที่ไม่ค่อยชอบซิวซี คือ พ่อของชิวบ๊วย

พ่อบอกว่า **"เขาซินตึ๊ง ยังลำบาก ไม่มีตัง"** พ่อกลัวว่าชิวบ๊วยจะไปลำบาก จึงไม่ค่อยชอบ อยากให้มองคนที่มีฐานะดีกว่านี้

แต่แม่สื่อคิดต่างจากคุณพ่อ เขาบอกกับพ่อของชิวบ๊วยว่า

"ซิวซีเป็นคนดี ขยันทำกิน ต่อไปก็ต้องเจริญรุ่งเรือง"

และหลังจากเรียนรู้ดูใจกัน ๒ ปี จู่ๆ ซิวซีก็ให้แม่สื่อมาพูดจาสู่ขอชิวบ๊วย คงเป็นเพราะในช่วงนั้น ซิวซีรู้ว่าชิวบ๊วยมีผู้ชายหน้าตาดี มีฐานะมาดูตัว เขาก็กลัวว่าจะเสียชิวบ๊วยไป

ความรักและการแต่งงานน่าจะเป็นเรื่องของคนสองคน แต่ในชีวิตจริงแล้วก็ไม่ใช่ มันเป็นเรื่องของพ่อแม่พี่น้องด้วย

ชิวบ๊วยมารู้ภายหลังว่า ทางพี่ชายของซิวซีสองคนไม่เห็นด้วยที่จะให้เขาแต่งงานกับชิวบ๊วย และจนถึงวันแต่งงานพวกเขาก็ไม่มางานแต่ง ซึ่งทำให้ชิวบ๊วยรู้สึกไม่ดี ผิดหวังและเสียใจ แต่คนที่เสียใจมากกว่าคือซิวซีเพราะถือว่าเขาเป็นผู้ใหญ่ของงาน

สาเหตุก็เพราะกลัวว่า ถ้าซิวซีแต่งงานไปแล้ว จะต้องดูแลชิวบ๊วย ต้องใช้เงินสร้างฐานะให้ครอบครัว และถ้ามีลูกก็ต้องมีภาระมากขึ้น จะไม่มีเงินส่งไปให้ญาติพี่น้องที่เมืองจีน คนเหล่านั้นจะอยู่กันอย่างไร พี่ชายสองคนจึงคัดค้านเต็มที่

แต่ซิวซีก็ไม่เชื่อและยังเดินหน้าเรื่องแต่งงานโดยไม่ลังเล แต่ปัญหาใหญ่อีกเรื่องคือ เรื่องเงินใช้แต่งงาน และเงินค่าสินสอด แม้ได้ฤกษ์มาแล้วก็ยังไม่มีความพร้อมที่จะจัดงาน

ความจริงเขาก็ไม่ใช่คนสิ้นเนื้อประดาตัว เพราะตอนที่เขามาชอบชิวบ๊วยเขามีฐานะเป็นเจ้าของโรงงานฟอกหนังแล้ว คนภายนอกมองว่าเขารวย แต่เนื่องจากเงินที่มีต้องใช้ไปกับการลงทุน มันเป็นเงินหมุนในโรงงาน รายรับกับรายจ่ายพอดีกัน บางทีรายจ่ายก็มากกว่ารายรับด้วยซ้ำ ทำให้ไม่สามารถดึงมาใช้นอกระบบได้

และเมื่อต้องแต่งงานก็ต้องมีรายจ่าย คือ ต้องเตรียมเงินค่าสินสอดที่พ่อของชิวบ๊วยเรียกไป ต้องจ่ายเงินให้กับแม่สื่อค่าแนะนำที่ทำให้ซิวซีกับชิวบ๊วยได้แต่งงานกัน (ตามธรรมเนียม) และก็ยังต้องมีสินสอดทองหมั้นให้ชิวบ๊วยด้วย

ซึ่งปัญหาเหล่านี้ชิวบ๊วยมารู้รายละเอียดหลังจากแต่งงานแล้วว่าเขาต้องไปกู้เงินมา แล้วก็ต้องไปขอยืมสร้อยคอทองคำจากพี่สาวคนที่ ๓ มาให้ชิวบ๊วยใส่วันแต่งงาน

ชิวบ๊วยจำได้ดีว่า วันแต่งงานของเธอตรงกับวันที่ ๒๖ เดือนสอง พ.ศ. ๒๔๙๓ แม้จะเป็นงานเล็ก ไม่ใช่งานที่ยิ่งใหญ่อะไร มีเพียงญาติทั้งสองฝ่ายจำนวน ๑๑ คน แต่ก็เป็นงานที่ยิ่งใหญ่มากสำหรับจิตใจของเธอ ชิวบ๊วยรู้สึกตื่นเต้น ตื้นตัน และยังจดจำภาพบรรยากาศที่มีความสุขได้อย่างไม่มีวันลืม

<u>ชีวิตหลังแต่งงาน</u>

ด้วยความที่ชิวบ๊วยเป็นพี่คนโต เป็นคนขยัน ช่วยพ่อทำงานมาตั้งแต่เด็ก หลังแต่งงานเธอออกจากการเป็นลูกจ้างโรงงานรองเท้า ไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้าน แต่เธอไม่นิ่งดูดายที่จะช่วยสามีทำงานหารายได้ให้ครอบครัว เกี่ยวกับเรื่องนี้ เธอบอกว่า

“จริงๆ ต้องบอกว่า ตอนนั้นถึงไม่ทำอะไรเราก็อยู่ได้ เพราะในฐานะเมียเจ้าของโรงงานไม่ต้องดิ้นรนก็อยู่ได้ แต่เราเป็นคนที่ไม่ชอบอยู่เฉยเป็นอย่างนี้มาตั้งแต่เด็ก อยู่นิ่งๆ ไม่เป็น อยากทำโน่นทำนี่อยู่ตลอด”

ความที่ไม่ชอบอยู่เฉยนี่เองทำให้เธอปรึกษากับคุณซิวซีผู้เป็นสามีว่าอยากจะเลี้ยงหมูเพื่อเพิ่มรายได้ คุณซิวซีเห็นด้วยและไปซื้อลูกหมูมาให้เธอเลี้ยงจำนวน ๒ ตัว สถานที่เลี้ยงหมูก็คือ พื้นที่ของโรงงาน

ทุกวันชิวบ๊วยจะต้องทำอาหารหมู นำอาหารและน้ำมาให้หมู ต้องยกต้องแบกอาหารที่จะให้หมูกิน ต้องทำความสะอาดสถานที่เลี้ยงดูแลไม่ให้สกปรกซึ่งอาจทำให้หมูเป็นโรคได้

วันๆ ชิวบ๊วยก็ต้องขลุกกับงานเลี้ยงหมู ซึ่งเป็นงานที่หนักสำหรับผู้หญิงเอวบางร่างน้อยอย่างเธอ

และต่อมา หมูก็เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ กิจการเลี้ยงหมูที่ชิวบ๊วยดูแลก็สามารถทำรายได้ให้ครอบครัวได้อีกทาง ส่วนสามีก็ต้องไปทุ่มเทในการทำกิจการโรงงานฟอกหนัง งานที่รับผิดชอบหนักมากจนไม่มีเวลาจะมาช่วยเธอ แต่เธอก็เข้าใจ ทำงานบ้าน ดูแลสามีและเลี้ยงหมู อย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย

หลังแต่งงานไม่นาน ชิวบ๊วยก็ตั้งท้องลูกคนแรก ภาระในครอบครัวเพิ่มขึ้นอีก นอกจากที่ทำมากอยู่แล้ว ไหนจะงานเลี้ยงลูกอ่อน เลี้ยงหมู ทำงานบ้าน สารพัด แต่เธอก็ไม่เคยบ่น

งานเลี้ยงลูกอ่อนเป็นเรื่องที่เหนื่อยและหนัก คนที่มีเงินจ้างพี่เลี้ยงหรือมีพ่อแม่ญาติพี่น้องมาช่วยก็จะไม่ค่อยรู้สึก แต่สำหรับชิวบ๊วย เธอต้องเลี้ยงลูกอ่อนด้วยตัวเองทั้งที่มีงานทำล้นมือ

บางวันลูกงอแงร้องไห้โยเยเธอก็ต้องอุ้มลูกไปด้วย ทำงานไปด้วย บางคืนลูกร้องขึ้นมากินนมตอนดึก ง่วงแสนง่วงเหนื่อยแสนเหนื่อยแค่ไหนก็ต้องลุกมาให้นมลูก ยังดีว่าตอนกลางคืน สามีก็ลุกขึ้นมาช่วยบ้าง

วิกฤติเศรษฐกิจ วิกฤติครอบครัว

สองปีถัดมา ลูกคนที่ ๒ ก็เกิดตามมาอีกคน ฐานะของครอบครัวดีขึ้นบ้าง

ซิวซีก็ค่อยๆ ทำธุรกิจฟอกหนังแบบค่อยเป็นค่อยไป กระทั่งผ่านไป ๖ ปี ในช่วง พ.ศ. ๒๔๙๙ ธุรกิจฟอกหนัง จู่ๆ เกิดฟุบลงไปอย่างน่าใจหาย ด้วยปัญหาที่ห้ามส่งออกสินค้าประเภทหนังสัตว์ โดยเฉพาะหนังวัวหนังควาย เพราะหนังวัวหนังควายมีค่ามากในต่างประเทศ การส่งออกหนังวัวหนังควาย ทำให้ชาวนาเดือดร้อน ไม่มีวัวควายไถนา รัฐบาลจึงแก้ปัญหาด้วยการห้ามส่งหนังวัวหนังควายดิบและหนังฟอกสำเร็จออกสู่ต่างประเทศ ทำให้ธุรกิจฟอกหนังประสบปัญหาซบเซาทันที คนที่มีทุนน้อยหรือสายป่านสั้นก็ต้องม้วนเสื่อ ปิดกิจการกันเป็นแถวๆ

ด้านซิวซีก็เช่นกัน ต้องเผชิญกับมรสุมทางการค้า และเรื่องใหญ่อีกเรื่องก็คือ การถูกเบี้ยวเงิน ลูกหนี้ไม่ยอมจ่ายเงินค่าสินค้าให้เขา

เมื่อการค้าไม่ดี มีปัญหาการเงินอย่างหนัก ชิวบ๊วยกับสามีก็เครียดกัน ซิวซีทนอยู่เฉยไม่ได้เพราะมองเห็นภรรยาและลูกที่จะต้องมีอยู่มีกิน เขาจึงดิ้นรนมองหาช่องทางทำกิน ตอนนั้นพอดีมีคนรู้จักมาชวนเขาให้ไปทำงานกรีดยางที่ภาคใต้ สถานที่ที่ไปเลยจากเบตงไปประมาณ ๔๐ - ๕๐ กม.

ชิวบ๊วยไม่เห็นด้วย เพราะเป็นห่วงสามี เธอรู้ดีว่าสถานที่ที่สามีจะไปทำงานมันเสี่ยงและอันตรายมาก พยายามทัดทานสามี

“ลื้อคิดดีแล้วหรือที่จะไปทำงานที่นั่น มันเสี่ยงมากนะ อั๊วได้ยินว่าทั้งโจรผู้ร้ายชุกชุม แล้วอันตรายจากสัตว์ป่าอีก อั๊วเป็นห่วง ไม่อยากให้ลื้อไป”

“อั๊วก็ไม่อยากไป แต่มันจำเป็น ตอนนี้ธุรกิจเราก็แย่ เราไม่มีรายได้ ลูกต้องกินต้องใช้ ไปทำงานได้เงินสักก้อน แล้วอั๊วจะรีบกลับ”

ในที่สุด ซิวซีก็จำใจจากลูกและเมียไป ชิวบ๊วยก็ต้องอยู่ลำพังกับลูก ภาระหน้าที่ทุกอย่างตกอยู่ที่ชิวบ๊วย

เป็นช่วงที่เหนื่อยและหนัก

ครอบครัวที่เคยอยู่ด้วยกันอย่างอบอุ่นก็ต้องมาแยกกันอยู่ เป็นเวลานานร่วม ๖ เดือน!

หัวหน้าครอบครัวกลับมาเป็นหลักอีกครั้ง

ชีวิตคู่ที่ต้องแยกกันอยู่เป็นความทุกข์ที่ยากจะระบาย ชิวบ๊วยรู้สึกตัวก็เมื่อตอนที่ซิวซีไม่อยู่ เธอคิดถึงสามีมาก ช่วงที่อยู่ก็มีเถียงกันบ้าง ทะเลาะกันบ้าง แต่ชิวบ๊วยคิดว่ามันมีความสุขกว่า เพิ่งรู้ว่าการพลัดพรากสร้างความทรมานทางใจยิ่งนัก และทำให้ตระหนักว่า เธอรักเขามากเพียงไร

ด้านซิวซีก็เช่นกัน เขาเองก็คิดถึงชิวบ๊วยกับลูกมาก ๖ เดือนที่จากไปเหมือน ๖ ปี เมื่อกลับมากรุงเทพฯ ก็ไม่คิดจะไปทำงานไกลลูกไกลเมียอีก

ช่วงนั้นสถานการณ์เรื่องห้ามส่งสินค้าหนังสัตว์ออกต่างประเทศเริ่มผ่อนปรน ซิวซีก็กลับมาลุยธุรกิจโรงงานฟอกหนังต่อ

ทำได้ไม่นาน เพื่อนซิวซีมาบอกว่า มีโรงงานฟอกหนังเจ๊ง โรงงานนี้มีพื้นที่ใหญ่ ๗ ไร่กว่าให้เซ้งในราคาถูก และค่าเช่าก็ถูกมาก

ซิวซีเห็นว่าได้พื้นที่ใหญ่ขึ้นกว่าโรงงานที่อยู่เดิมมาก แถมค่าเช่าก็ถูกกว่าปีละเกือบ ๕,๐๐๐ บาท และยังเผื่อเป็นโอกาสที่จะทำอะไรได้มากขึ้น เลยเอาเงินที่สะสมได้จากการกรีดยางพร้อมกับหาเงินกู้อีกเล็กน้อยไปเซ้งมา และเลิกสัญญาเช่าที่เดิม แต่งานนี้ก็ทำให้เงินที่ใช้หมุนเวียนในธุรกิจฟอกหนังเป็นไปอย่างจำกัด

พอเซ้งมาได้ไม่ถึงปี ก็เป็นไปตามคาด มีคนมาขอเซ้งพื้นที่ ๓ ไร่ไว้เลี้ยงปลา ทำให้ได้เงินก้อนและมีคนมาช่วยแชร์ค่าเช่า

พอมีเงินทอง ซิวซีก็พอมีเวลาหายใจ เขาคิดว่าลำพังเพียงธุรกิจฟอกหนังอย่างเดียว ไม่อาจทำให้ฐานะครอบครัวดีขึ้นได้ ธุรกิจฟอกหนังยิ่งทำมาก ก็ยิ่งต้องใช้ทุนมาก กำไรก็น้อย แถมจ่ายเงินวันนี้กว่าจะเก็บเงินจากการขายได้ก็ใช้เวลาอย่างน้อยอีกเดือนกว่าขึ้นไป เขาจึงพยายามมองหาธุรกิจใหม่

ซิวซีมองไปมองมาเห็นว่า ทุกบ้านต้องมีประตูหน้าต่าง จึงคิดอยากทำบ้าง สมัยนั้นจะเรียนทำอะไร ก็ต้องไปทำงานเป็นลูกจ้างเพื่อฝึกวิชานั้น ซิวซีจึงไปทำงานเป็นช่างไม้กับร้านแถววัดสระเกศ ทำอยู่นาน ๕ - ๖ เดือน ก็กลับมาเปิดโรงงาน

ทำประตูหน้าต่างอยู่ไม่ถึงปี ก็โชคดีได้รับงานใหญ่ มีคนมาจ้างให้ทำประตูหน้าต่างมูลค่าราว ๓ แสนบาท งานนี้ทำให้มีกำไรราว ๕ - ๖ หมื่นบาท

ซิวซีกับชิวบ๊วยก็ช่วยกันคิดว่าจะต้องหาอะไรทำให้ได้เงินแน่นอน ไม่ผันผวนไปตามเศรษฐกิจ การเมือง แล้วก็มาได้ความคิดว่าจะต้องปลูกบ้านให้เช่า

อย่างน้อยก็จะมีเงินค่าขนม ค่าเทอมให้ลูกๆ อย่างไม่ติดขัด เพราะก่อนหน้านี้ ลูกๆ ต้องถูกผลกระทบจากการหมุนเงินไม่ทัน ทำให้จ่ายค่าเทอมช้า ถูกโรงเรียนทวงแล้วทวงอีก ลูกก็จะอาย โรงเรียนก็เบื่อหน่าย แต่มันก็เป็นแบบนี้มาตลอด

เมื่อคิดว่ารายได้จากการปลูกบ้านเช่า จะช่วยให้สถานการณ์ในบ้านดีขึ้น ชิวบ๊วยกับซิวซีก็ไม่รอช้า

พื้นที่ที่เหลือจากการเซ้ง ทั้งสองได้คำนวณแล้วสามารถสร้างห้องเช่าได้ ๑๔ ห้อง แบ่งให้เช่าห้องละ ๑๔๐ - ๒๐๐ บาท จะทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้นมาอีกเดือนละ ๒ - ๓ พันบาท เป็นรายได้ที่จะนำมาใช้หมุนเวียนในบ้านได้อย่างดี

ช่วงนี้ชิวบ๊วยได้ให้กำเนิดลูกคนที่ ๕ ซึ่งเป็นลูกชายคนที่สองของครอบครัว แต่ชิวบ๊วยก็ไม่ได้หวาดหวั่นอะไรมาก เพราะมีความหวังว่าจะมีรายได้จากบ้านเช่าเป็นหลักที่แน่นอนสำหรับครอบครัวที่จะใช้อยู่ใช้กิน

บ้านเช่าของชิวบ๊วยและซิวซีเป็นบ้านไม้ ๒ ชั้น แบ่งซอยเป็นห้องๆ ได้ ๑๔ ห้องตามที่วางแผนไว้ หลังจากสร้างเสร็จ ก็มีคนมาเช่าอยู่เต็ม ทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น ซิวซีก็ไม่ได้มาเอาเงินส่วนนี้ไปใช้ทำธุรกิจ

จะแยกส่วนไป ไม่มาเกี่ยวข้อง

ชิวบ๊วยยังคงวุ่นวายอยู่กับการดูแลกิจกรรมประจำวันของลูกๆ ไม่ได้หยุด เริ่มตั้งแต่ดูแลเรื่องอาหารการกิน งานบ้าน ซักเสื้อผ้า ปัดกวาดเช็ดถู ไหนจะต้องช่วยงานสามี และจะต้องเลี้ยงหมูอีก ๓๐ กว่าตัว ซึ่งถือว่าเป็นงานหนักมากจริงๆ

คนที่รู้จักและเห็นการทำงานของชิวบ๊วยจะต้องพูดกันว่า เธอเป็นผู้หญิงเก่งและแกร่งมาก

ในความเป็นแม่ เธอก็สามารถเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูกได้เป็นอย่างดี

ในความเป็นเมีย เธอก็อยู่เคียงข้างต่อสู้ฟันฝ่าโดยไม่ย่อท้อ ยืนเคียงบ่าเคียงไหล่สามี ก่อร่างสร้างตัวขึ้นมาด้วยกัน จากสองมือเปล่าอย่างขยันขันแข็งและอดทน

อีกเรื่องที่เธอมีความโดดเด่นเป็นพิเศษ ก็คือ เธอมีความสามารถในการทวงเงินค่าเช่าจากลูกบ้านที่ติดเงินค่าเช่าเป็นเดือนๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ใช่เรื่องที่ใครจะทำได้ ต้องมีศิลปะในการเก็บ เพราะถ้าใจดีเกินไปก็จะเก็บไม่ได้ ลูกบ้านมักจะผัดผ่อน

ตอนแรกซิวซีเป็นคนไปเก็บ แต่ก็จะถูกผัดผ่อน จนเป็นที่รู้ว่าถ้าไม่มี หรือหาไม่ทันก็ให้มาพูดกับชิวซี รับรองว่าผัดได้ ผัดแล้วผัดอีกเหมือนผัดก๋วยเตี๋ยว และที่สุดก็เก็บไม่ได้

เรื่องนี้ทำให้ชิวบ๊วยหนักใจ เพราะค่าเช่าหมายถึงรายได้ประจำของครอบครัวที่จะมาใช้จ่าย เมื่อไม่มีค่าเช่าก็ไม่มีข้าวกิน ดังนั้น ตอนหลังชิวบ๊วยจึงรับหน้าที่เก็บเงินค่าเช่าบ้านไปทำเอง โดยเธอสั่งไม่ให้สามียุ่งเกี่ยว ใครจะผัดผ่อนก็ให้มาพูดกับเธอคนเดียวเท่านั้น

คนที่มาผัดก็ไม่ค่อยกล้า ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ และถ้าผัดแล้วก็มักจะไม่กล้าเบี้ยว ต้องยอมรับว่าเธอทำหน้าที่ควบคุมดูแล เก็บเงินลูกบ้านได้ผลดีกว่าสามี

ทั้งนี้ ไม่ใช่ว่าชิวบ๊วยจะปากร้ายปากจัดถึงเก็บค่าเช่าได้ หากแต่เธอเป็นคนมีศิลปะ รู้จักพูด รู้จักยืดหยุ่น หว่านล้อม ในขณะเดียวกัน ก็มีความเด็ดขาดกับลูกบ้านที่ชอบเหนียวหนี้ ให้มาจ่ายค่าเช่าตามวันและเวลาได้ มีเหมือนกันที่ผัดผ่อน ได้ช้าไปบ้าง แต่ลูกบ้านก็จะไม่ค่อยผิดนัดชิวบ๊วย จะเกรงใจชิวบ๊วยมากกว่าสามี

<u>เผชิญมรสุมชีวิต</u>

เมื่อมีเงินจากธุรกิจทำประตูหน้าต่าง และมีบ้านพักให้เช่า ทำให้ซิวซีเป็นที่รู้จักในวงสังคมว่าเป็นเศรษฐีใหม่ จึงมีคนมาชักชวนทำธุรกิจอิมพอร์ต - เอ็กซ์พอร์ต ในปี พ.ศ.๒๕๐๓ ซึ่งเป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินทุนที่ค่อนข้างมาก ยิ่งทำก็ยิ่งต้องหาเงินมาลงต่อ สุดท้ายต้องกู้เงินนอกระบบ

เขาตัดสินใจกู้เงินนอกระบบมาทำธุรกิจนำเข้าส่งออก ทำไปทำมาทำให้ครอบครัวมีหนี้ครั้งใหญ่ราว ๓ แสนบาท เพราะไปทำการกู้เงินมาจากหลายที่ ไม่เว้นแม้แต่อาบังซึ่งคิดดอกเบี้ยสุดโหด ใครๆ ก็ทักท้วงเขาว่าเสี่ยงเกินไป แม้ชิวบ๊วยไม่เห็นด้วย แต่สามีก็ไม่ฟัง

อาจเป็นเพราะเขาไม่เคยพบกับคำว่า **"ขาดทุน"** หรือ **"เจ๊ง"** ธุรกิจฟอกหนัง และทำประตูหน้าต่างที่ว่าไม่ดี แต่ก็ยังพอได้อาศัยเลี้ยงชีพเลี้ยงครอบครัวมาได้ แถมยังมีบ้านให้เช่าอีก

แล้วซิวซีก็ได้รับบทเรียนสำคัญ ธุรกิจนำเข้าส่งออกเจ๊งไม่เป็นท่าหลังจากเปิดกิจการได้แค่ ๒ ปี

ปัญหาเกิดขึ้นเพราะการฉ้อโกงและหักหลัง จนทำให้ธุรกิจไปไม่รอด หุ้นส่วนแต่ละคนก็หลบลี้หนีหน้าไปหมด เรื่องไม่จบแค่นั้น ยังมีปัญหาเรื่องเช็คของบริษัทที่ตีออกไปแล้วเด้ง เพราะหุ้นส่วนเอาเช็คออกไปขายโดยเซ็นกันเอง มีปัญหาขึ้นโรงขึ้นศาล โชคยังดีที่ซิวซีไม่ได้มีส่วนในการเซ็นเช็คเหล่านั้น ไม่มีชื่อร่วมรับผิด ไม่งั้นเขาคงต้องตกเป็นจำเลยด้วย

สถานการณ์ช่วงนั้นเป็นอะไรที่หนักหนาสาหัสมาก ขาดสภาพคล่องอย่างหนัก หนี้สินอีรุงตุงนัง ซึ่งทุกอย่างกระทบกันไปหมดทั้งลูกและเมีย

เจ้าหนี้เดินขบวนมาหาไม่เว้นวัน ซิวซีเป็นคนก่อก็จริง แต่คนที่ได้รับผลกระทบก็ไม่พ้นชิวบ๊วย

ชิวบ๊วยต้องแบกรับหน้าแทนสามี เวลาถูกทวงหนี้ แต่เธอก็ไม่ได้ซ้ำเติมเขา และตัวเธอก็ไม่ได้หนี ใช้หลักผ่อนสั้นผ่อนยาว อดทนหนักแน่นปักหลักรับหน้าอยู่ที่บ้านตลอดเวลา บางครั้งก็ต้องช่วยซ่อนตัวสามี

บางวันเจ้าหนี้มาดักรอที่บ้าน ซิวซีต้องแอบอยู่หลังบ้าน ชิวบ๊วยจำเป็นต้องบอกว่า เถ้าแก่ยังไม่กลับ ทั้งที่ไม่อยากทำ เป็นแบบนี้บ่อยๆ

ทำให้ทุกคนในบ้านพลอยเครียดกันไปหมด ต้องอยู่กันแบบอกสั่นขวัญแขวน คอยคิดว่าวันนี้จะมีใครมาทวงเงิน ส่วนซิวซีก็ต้องคอยหลบเพราะยังไม่มีเงินมาใช้หนี้

วิกฤติตอนนั้นหนักมาก ซิวซีอยู่ไม่ติดบ้าน ในรอบสัปดาห์ต้องหัวหมุนกับการวิ่งหาเงิน วิ่งทำงาน หลบหนี้บ้าง ให้บ้าง ไม่มีเวลาที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของชิวบ๊วย หนำซ้ำก็ไม่มีเงินทองมาจุนเจือครอบครัว

ภาระทางบ้านทุกอย่างจึงตกอยู่กับชิวบ๊วย ไหนจะดูแลลูก ๗ คน ต้องทำงานบ้าน ต้องเลี้ยงหมู ต้องหาเงินมาใช้จ่ายในบ้าน

ช่วงนั้นจึงเป็นช่วงที่ย่ำแย่ที่สุดในชีวิตของชิวบ๊วยและครอบครัว

<u>ช่วยสามีออกจากห้องขัง</u>

ตอนที่เจ๊งจากธุรกิจนำเข้าส่งออกก็ว่าแย่สุดๆ แล้ว แต่ก็ยังไม่แย่มากเท่ากับในช่วงที่ซิวซีมาจับธุรกิจยางพื้นรองเท้า ชิวบ๊วยเล่าว่าชีวิตช่วงนั้นลำบากมาก สถานการณ์เลวร้ายลงเรื่อยๆ

ลูกๆ กำลังกินกำลังนอนกันทุกคน ไหนจะค่ากิน ค่าเรียน ลำบากมาก เงินเข้ามาก็ต้องเอาไปซื้อวัตถุดิบมาป้อนโรงงาน ในขณะที่ทางบ้านต้องกินต้องใช้ แต่ยังโชคดีอยู่บ้างตรงที่ร้านขายหมูขายผักแถวบ้านชิวบ๊วย ยังให้เครดิตครอบครัวเธอ และมองว่าที่บ้านของชิวบ๊วยนั้นเป็นลูกค้ารายใหญ่

ที่ว่าเป็นลูกค้ารายใหญ่ ก็เพราะถ้าวันไหนสินค้าซึ่งเป็นของสดของเขาเช่น เนื้อสัตว์หรือผักสดขายไม่ได้หรือขายไม่ดี หากไม่ขายก็จะต้องเน่าเสีย

เขาก็จะเอามาโละขายให้ที่บ้านชิวบ๊วย เพราะรู้ว่าครอบครัวชิวบ๊วยเป็นครอบครัวใหญ่ มีสมาชิกเยอะ ยังไงก็ต้องกินต้องใช้

เมื่อเขาต้องการขายเพราะกลัวของเสีย ถึงชิวบ๊วยจะไม่มีเงินไปซื้อ เขาก็ยินดีที่จะขายเชื่อให้ เขาคงคิดว่าขายได้ดีกว่าปล่อยให้เน่าเสีย ซึ่งถ้าเสียสุดท้ายก็ต้องทิ้ง ไม่ได้เงิน เอามาขายให้เธอถึงได้เงินช้าแต่มั่นใจว่าได้แน่นอน

เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นกับครอบครัวชิวบ๊วยเป็นประจำ จนเป็นที่รู้กันทั่วว่า ถ้าวันไหนแม่ค้าพ่อค้าเรียกเธอไปเอาของ นั่นก็หมายความว่าคนในครอบครัวจะมีของกิน โดยที่ยังไม่ต้องจ่ายเงินไปก่อน

ธุรกิจโรงงานยางทำในขณะที่มีหนี้เป็นจำนวนมาก พร้อมกับภาระเลี้ยงดูครอบครัวขนาดใหญ่ จึงมีความจำเป็นที่ซิวซีต้องไปกู้เงิน และบางทีก็ต้องแลกเช็ค โดยยอมเสียดอกเบี้ยแพงๆ ซึ่งมันเป็นเรื่องที่เสี่ยงคุกเสี่ยงตะรางมากๆ แต่เมื่อไม่มีทางเลือกสามีของชิวบ๊วยก็ต้องทำ

หลายครั้งที่เขาต้องถูกตำรวจจับขึ้นโรงพัก ขึ้นมาหลายแห่ง เช่น โรงพักพระโขนง โรงพักพระยาไกร โรงพักบางซื่อ โรงพักนางเลิ้ง เพราะไม่มีเงินจ่ายตามเช็ค หรือที่เรียกว่าปล่อยเช็คเด้ง แต่ก็เคลียร์กันได้ ไม่เคยถูกขังค้างคืน จะถูกขังแค่ไม่กี่ชั่วโมงก็จะได้รับการประกันตัวออกไป

และทุกครั้งชิวบ๊วยก็ต้องตามไปช่วย แต่มีครั้งหนึ่งที่เป็นเหตุการณ์เศร้าสะเทือนใจชิวบ๊วยและลูกมาก

วันนั้นเป็นวันที่ซิวซีหมุนเงินไม่ทัน ทำให้เช็คที่จ่ายออกไปมีปัญหา ซิวซีขอจ่ายให้บางส่วน แล้วจะรีบหาส่วนที่เหลือให้ทีหลัง แต่ปรากฏว่าตกลงกันไม่ได้ เจ้าหนี้ไม่ยอม ยื่นคำขาดว่า

“ถ้าไม่ได้เงินหนึ่งหมื่นบาทมาก็ไม่ต้องพูดกัน ให้ตำรวจดำเนินการไปตามกฎหมายขั้นเด็ดขาด!”

ซึ่งนั่นก็หมายความว่าซิวซีจะต้องนอนในกรงหากไม่มีเงิน และเขายังบอกว่าจะเล่นงานซิวซีให้ถึงที่สุด เพราะเขาเตรียมทำเรื่องส่งฟ้องศาลแล้ว

งานนี้ซิวซีมีโอกาสติดคุกแน่ๆ

ถึงจะรู้อยู่เต็มอกว่าเจ้าหนี้ไม่ได้ขู่ เขาพูดจริงทำจริง แต่ซิวซีกับชิวบ๊วยทั้งเนื้อทั้งตัวมีเงินอยู่เพียง ๗,๐๐๐ บาท ยังขาดอีก ๓,๐๐๐ บาท มืดแปดด้านไม่รู้จะไปเงินมาจากไหน และไม่รู้จะติดต่อหาใครมาช่วย ซิวซีถูกจับเข้ากรงขัง

ชิวบ๊วยรู้ข่าวว่าสามีถูกจับ เธอมาที่โรงพักทันที พยายามเข้าไปเจรจาขอร้องตำรวจให้ปล่อยตัวสามี แต่ก็ไม่เป็นผล ในเมื่อเจ้าทุกข์ไม่ยอม ตำรวจก็ต้องปฏิบัติไปตามหน้าที่ ซิวซีต้องถูกคุมขัง สุดท้ายชิวบ๊วยก็เดินหน้าเศร้าน้ำตาคลอ พาลูกเดินมาหาสามีที่ยืนเกาะลูกกรงโรงพักบางซื่อ

ภวัฒน์ซึ่งเป็นลูกชายคนโตมองหน้าพ่อ น้ำตาร่วงผล็อย

“ตำรวจจับพ่อทำไม พ่อขยันทำงาน รักลูกรักครอบครัว พ่อไม่ได้เป็นผู้ร้ายสักหน่อย”

ชิวบ๊วยสงสารสามีและลูก อยากร้องไห้ออกมา แต่ก็ต้องกลั้นไว้ พยายามเข้มแข็ง ไม่แสดงความอ่อนแอออกมา ทั้งที่ใจอยากปล่อยโฮ ฝืนพูดด้วยเสียงที่สั่นเครือ

“ลื้ออย่าห่วงนะ อั๊วจะรีบไปหาเงินมาช่วยลื้อออกไปจากคุกให้ได้!”

ซิวซีพยักหน้า แต่ใจกังวลอดถามไม่ได้

“ลื้อจะไปเอาเงินที่ไหน เงินอีก ๓ พันบาทไม่มากก็จริง แต่ชั่วโมงนี้อั๊วมองไม่เห็นทางไหนเลย”

ชิวบ๊วยพูดตอบว่า

“อั๊วกับลูกจะรีบกลับไปทำพื้นรองเท้า เอาเงินมาจ่ายเจ้าหนี้ให้เร็วที่สุด! อั๊วทำได้ ไม่ต้องห่วงหรอกนะ”

ผู้เป็นสามีพยักหน้ารับ เกิดความซาบซึ้งจนน้ำตาคลอ ในยามที่มีทุกข์ร้อนราวกับไฟสุมอก ก็ยังมีภรรยาคู่ทุกข์คู่ยากสู้อยู่เคียงข้าง

หลังจากกลับมาบ้าน สมาชิกในครอบครัวก็วิ่งกรูกันเข้ามาถามถึงพ่อ

“พ่อล่ะ”

ชิวบ๊วยจำเป็นต้องบอกความจริงกับลูกๆ ทั้งที่ไม่อยากทำ

"พ่อถูกจับอยู่โรงพัก คืนนี้พวกเราจะต้องช่วยกันทำพื้นรองเท้าเพื่อเอาเงินไปไถ่ตัวพ่อ เราต้องช่วยกันเอาพ่อออกจากกรงขังให้เร็วที่สุด!"

หลังจากบอกข่าวกับทุกคน ชิวบ๊วยก็รีบจัดการแบ่งงานให้ทุกคนเพื่อรีบทำงานให้เสร็จ หาเงินให้ครบ ๑๐,๐๐๐ บาทมาจ่ายตามมูลค่าเช็ค

คืนนั้นเป็นคืนที่ไม่มีใครยอมนอนกันทั้งบ้าน ต่างช่วยกันทำพื้นรองเท้ากันทั้งคืน ทั้งคนงานและสมาชิกทุกคนเร่งมือกันทำงานจนเช้า

ในที่สุด ชิวบ๊วยกับลูกก็ทำพื้นรองเท้าจนได้ปริมาณตามที่ต้องการจากนั้นก็รีบเอาไปขาย เพื่อจะนำเงินมาไถ่ตัวสามีออกจากโรงพัก

แม้จะต้องยอมถูกกดราคา แต่เมื่อไม่มีทางเลือก ชิวบ๊วยก็ต้องยอมขอแค่ให้ได้เงินไปช่วยสามี เป็นวิกฤติของชีวิตที่ชิวบ๊วยไม่เคยลืม

สู้ชีวิตพิชิตคนพาล

ชีวิตช่วงที่ลำบากปากกัดตีนถีบอยู่นั้น นอกจากจะต้องอดทนต่อสู้กับการทำมาหากิน เรื่องหนี้สิน เรื่องปากท้อง ชิวบ๊วยก็ยังต้องต่อสู้กับสภาพแวดล้อมของบ้านที่อยู่อาศัยที่มีนักเลง อันธพาล คนไม่ดีอยู่รอบบ้าน แต่เธอก็ไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงอะไรได้ จำทนอยู่กับคนเหล่านั้น

สมัยนั้น ปากซอยที่อยู่คลองเตยเป็นร้านกาแฟ มีโรงงานต่างๆ นับสิบโรงงาน ทำธุรกิจต่างชนิดกัน มีโรงงานโซ่เหล็ก โรงงานทอผ้า โรงงานเต้าหู้ โรงงานนึ่งปลาทู โรงงานทำกระดาษทราย แต่มีครอบครัวหนึ่งเป็นโรงฆ่าหมู

ทุกคืนคนในซอยจะต้องได้ยินเสียงร้องโหยหวนของหมูที่กำลังถูกฆ่า เสียงของมันทำให้คนในบ้านรู้สึกสะเทือนใจ โดยเฉพาะชิวบ๊วย ซึ่งเป็นคนเลี้ยงหมู เธอบอกกับทุกคนในครอบครัวว่า

"ทำใจไม่ได้ที่จะเอาหมูที่เลี้ยงมากับมือไปให้เขาฆ่า แล้วก็มาร้องอยู่ใกล้ๆ บ้าน"

ดังนั้น ชิวบ๊วยจึงเอาหมูที่เลี้ยงไปขายที่อื่น ไปให้ไกลจากบ้าน เรื่องนี้ก็ทำให้เจ้าของโรงฆ่าหมูไม่พอใจ

ประกอบกับคนในครอบครัวนี้และลูกน้องชอบมาใช้บริเวณด้านนอกที่ติดกับรั้วโรงงานของชิวบ๊วยเป็นที่เล่นการพนัน เช่น การพนันกำถั่ว ไฮโล ซึ่งเป็นการพนันยอดฮิตในสมัยนั้น ทั้งยังส่งเสียงดัง รบกวน ส่วนชิวบ๊วยกับสามีเป็นคนที่ไม่ชอบการพนัน แต่ก็ไม่คิดจะไปขัดขวางหรือห้ามพวกเขา หากพวกเขาไม่ได้มาเล่นในส่วนที่เป็นพื้นที่บ้านของเธอ เรื่องนี้ก็เป็นอีกเรื่องที่ทำให้ชิวบ๊วยและสามีมีเรื่องกระทบกระทั่งกับพวกโรงฆ่าหมูมาตลอด

แล้วพวกนั้นก็มักจะชอบมาหาเรื่องครอบครัวชิวบ๊วย ลูกๆ กลับจากโรงเรียน ต้องเดินผ่านโรงฆ่าหมูที่มีคนชอบหาเรื่อง ก็จะถูกพวกคนงานกับลูกหลานของเขากระแนะกระแหน บางครั้งถูกค่อนว่าให้เข้าหู

"จนจะตาย ยังจะเรียนไปทำไม?"

หลายครั้งที่เกิดปัญหาค่อนข้างรุนแรงมาก

ครั้งหนึ่ง ภวัฒน์ลูกชายคนโตของชิวบ๊วย ถูกไล่เตะไล่ทำร้ายโดยคนของโรงฆ่าหมู คนนี้เป็นเพชฌฆาตประจำโรงฆ่าหมู เนื่องจากไปต่อว่าที่เขาจับสุนัขของที่บ้านไปฝังทั้งเป็น เพราะสุนัขไปเห่าเขา ทำให้เขาโกรธไม่พอใจ

ขนาดสุนัขก็ยังโดนรังแกไปด้วย จริงๆ หากพวกเขาไม่กินเหล้าไม่เล่นการพนัน ไม่ทำเสียงดังโหวกเหวกให้สุนัขตกใจ มันก็คงไม่เห่า และหากมันไม่ใช่สุนัขของบ้านชิวบ๊วยก็คงไม่ถูกจับไปฆ่าอย่างโหดร้ายทารุณ

สุนัขตัวนั้นเป็นสุนัขที่ภวัฒน์ลูกชายคนโตของชิวบ๊วยรักมาก ทำให้เขาเสียใจ โกรธจนเก็บอารมณ์ไม่อยู่ ยิ่งมารู้ตัวคนที่จับสุนัขไปฆ่า เขาก็เลยทนไม่ไหว ชิวซีเองก็ทนไม่ไหวที่เห็นลูกถูกรังแก ชิวบ๊วยก็โกรธไม่น้อยไปกว่าพ่อกับลูก แต่เพราะเล็งเห็นว่า ถ้าออกไปมีเรื่องมันก็จะลุกลามบานปลาย ชิวบ๊วยจึงพูดเตือนสติว่า

“ไม่ต้องไปทำอะไรคนพวกนี้หรอก ใครทำชั่วทำกรรมอะไรไว้ก็จะต้องได้รับผลของกรรมที่ทำ!”

ซึ่งก็เป็นความจริง เพราะทุกคนที่มีส่วนร่วมฆ่าสุนัขอย่างโหดเหี้ยมต่างได้รับผลกรรมจากการกระทำนั้นต่างๆ กันในเวลาต่อมา

อีกครั้งที่มีเรื่องรุนแรง เขาคิดว่าครอบครัวชิวบ๊วยไปแจ้งตำรวจเรื่องเล่นการพนัน ลูกชายของชิวบ๊วยจึงถูกคนงานอันธพาลเอามีดไล่ฟัน ครั้งนั้นสามีของเธอโมโหมาก เตรียมเรียกคนงานออกไปลุย โรงงานฆ่าหมูมีคนงาน ๗ - ๘ คน และมีปืนด้วย ส่วนซิวซีไม่มี มีแต่มีดกับไม้ แต่ตอนนั้นเลือดเข้าตา ทนไม่ได้ที่เห็นลูกถูกรังแก คนเป็นพ่อยอมไม่ได้ที่จะเห็นใครมาทำร้ายลูก แต่ก็ถูกยับยั้งโดยชิวบ๊วย ซึ่งต้องมีสติมากๆ ที่จะหยุดยั้งความรุนแรง

วันนั้น ถ้าชิวบ๊วยไม่ห้าม คงมีการตายเกิดขึ้น ไม่ว่าใครจะตายมันก็เดือดร้อนทั้งสิ้น เพราะอีกฝ่ายก็จะต้องติดคุกติดตะราง

และมันก็มีปัญหามาตลอด มีวันหนึ่ง พวกเขาฝึกยิงปืนโดยใช้รั้วบ้านของชิวบ๊วยเป็นเป้าซ้อม ซึ่งมันก็ไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้อง เพราะนอกจากเสียงดังมากแล้วยังอันตราย แต่เพราะเขาต้องการจะก่อกวน หาเรื่องกับครอบครัวของชิวบ๊วย แล้วลูกกระสุนลูกหนึ่งก็ยิงมาถูกโทรทัศน์ของชิวบ๊วย ทำให้เรามีเรื่องเกือบจะปะทะกันอีก

ความสัมพันธ์กับคนในโรงงานฆ่าหมูเลวร้ายขึ้นเรื่อยๆ ทั้งชิวบ๊วยและสามีรวมไปถึงลูกๆ ต้องใช้ความอดทนอดกลั้นกับคนพาลเหล่านั้น ทั้งยังต้องระมัดระวังตัวเองและลูก โดยเฉพาะลูกที่มีทั้งหญิงและชายซึ่งกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ไม่ให้ถูกพวกเขาทำร้าย รังแก

แต่ธรรมะก็ชนะอธรรม สุดท้ายพวกนั้นก็รับผลจากเวรกรรมที่ทำ นักเลงหัวโจกที่ชอบก่อกวนหาเรื่องครอบครัวของเธอ และฆ่าสุนัขที่ภวัฒน์รัก ไปก่ออาชญากรรมโดยใช้ปืนยิงคู่อริที่เป็นเพื่อนบ้าน จึงถูกไล่ล่าจนต้องหนีไป และอีกหลายคนที่ร่วมกันฆ่าสุนัข ต่างมีชะตากรรมที่เลวร้าย บ้างก็ตายเพราะอุบัติเหตุ บ้างก็ตายเพราะเจ็บป่วยด้วยโรคร้าย

หลังจากนั้นซอยที่ชิวบ๊วยอยู่ที่มักจะเรียกว่าซอยฟอกหนัง ก็อยู่กันอย่างมีความสงบสุข เรื่องที่เกิดขึ้นทำให้ชิวบ๊วยกับสามีเชื่อว่าบาปบุญคุณโทษนั้นมีจริง

ทำชั่วสิ่งใดไว้ก็จะได้รับผลกรรมของการกระทำนั้นแน่นอน!

ถึงเรียนน้อย แต่ตั้งปณิธานว่าจะต้องให้ลูกเรียนสูงๆ

แม้ชิวบ๊วยจะเรียนน้อย ชีวิตในวัยเด็กก็มีแต่ช่วยพ่อทำงาน แต่เมื่อเธอมารับบทเป็นแม่ เธอมีความมุ่งมั่นตั้งใจว่าจะต้องให้ลูกได้เรียนสูงๆ ด้วยเล็งเห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ

คนมีความรู้จะไม่ลำบาก มีโอกาสดีๆ ไม่ถูกคนดูถูก ดังนั้น ชิวบ๊วยกับสามีจึงมีความคิดที่ตรงกัน คือ ไม่ว่าจะลำบากยังไงก็จะส่งลูกให้เรียนสูงๆ

ในขณะเดียวกับที่ลูกๆ ทุกคนก็มีความตั้งใจอยากเรียน เลยเป็นอะไรที่สอดคล้องกัน แล้วชิวบ๊วยก็โชคดีที่มีลูกดี ลูกทั้งสิบเอ็ดคนเป็นคนดี ไม่เกเร

มีลูกบางคนที่เห็นพ่อแม่ทำงานเหนื่อย ก็อยากออกมาช่วยทำงาน แต่ชิวบ๊วยจะพูดว่า **"ไม่ได้ ต้องเรียน!"**

คนที่มีลูกจะรู้ว่า การเลี้ยงลูกให้ดีเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมของบ้านที่มีนักเลง อันธพาล และอบายมุขห้อมล้อมแบบที่ชิวบ๊วยและลูกๆ อยู่

สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญมาก ที่จะทำให้เด็กดีหรือเลว และสำหรับคนที่มีลูกหลายคน ถ้าดูแลไม่ดีย่อมเสียคนได้ง่าย

แต่ลูกของชิวบ๊วยเป็นเด็กดีทุกคน เป็นผลมาจากการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะภวัฒน์ลูกชายคนโตที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับน้อง

ภวัฒน์เป็นคนขยัน รับผิดชอบ รักครอบครัว และตั้งใจเรียน สิ่งเหล่านี้ทำให้น้องๆ ทุกคนเอาอย่าง

สิ่งสำคัญที่สุดที่ชิวบ๊วยและสามีจะย้ำกับลูกๆ ทุกคนก็คือ

"ต้องเรียนหนังสือ ห้ามทิ้งการเรียนเด็ดขาด!"

และนี่คือสิ่งที่ทำให้พวกเขามุมานะเรียนกันจนสุดความสามารถทุกคน

ลูกทั้ง ๑๑ คนของชิวบ๊วยเป็นคนรักเรียน เรียนเก่งจึงได้เรียนถึงปริญญาเอก ปริญญาโท หรืออย่างน้อยจบปริญญาตรีกันทุกคน

ลูกเป็นเด็กดี มีหัวการค้า

โบราณพูดว่า **"ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น"** เป็นเช่นนั้นจริงๆ เพราะพ่อแม่เป็นอย่างไรลูกก็จะเป็นอย่างนั้น

ภวัฒน์เป็นลูกไม้อย่างที่โบราณบอกไว้ ด้วยความที่อยู่ใกล้ชิดแม่และพ่อ ทำให้เขาเห็นว่า พ่อแม่เป็นคนขยัน ทำงานไม่เคยว่างเว้น เขาส่อแววเป็นพ่อค้าตั้งแต่เด็ก

ตอนที่เขาอายุแค่ ๑๐ ขวบ ก็เริ่มทำการค้า ในวันหยุดที่ไม่ได้เรียนหนังสือ เขาไปรับไอติมมาขาย สามารถทำงานหารายได้ช่วยครอบครัวในขณะที่เพื่อนวัยเดียวกันเอาแต่วิ่งเล่น

ไอติมที่เขาขายนั้นไปรับมาจะมีอยู่ถังละ ๔๐ ไม้ มันถูกจัดอยู่ในกระติกที่มีตัวหิ้วเป็นหวายทำให้แบกใส่บ่าได้ถนัด เขาจะแบกมันหลายๆ กระติกไปขายในคราวเดียวกัน มีบางวันเขาขายได้มากถึง ๑๔ ถัง

แม้ว่าชิวบ๊วยจะไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะกลัวว่าเขาจะเหนื่อยเกินไป เด็กอายุแค่สิบขวบไม่ควรต้องไปทำงานอย่างนั้น ควรจะตั้งใจเรียนอย่างเดียว แต่เขาอยากทำ ชิวบ๊วยก็เลยต้องยอม

นอกเหนือจากการขายไอติม ภวัฒน์ก็ยังไปรับโรตีสายไหม และของกินอื่นๆ มาขายร่วมด้วย ชิวบ๊วยมองลูกชายด้วยความปลื้มใจ และยิ่งปลื้มก็ตรงที่ ภวัฒน์เป็นเด็กกตัญญูรู้คุณ รายได้จากการขายของที่ได้จากหยาดเหงื่อแรงกายของเด็กตัวน้อยๆ นั้นถูกนำมายื่นให้พ่อแม่ทุกบาททุกสตางค์

เขาไม่ได้คิดว่าจะหาเงินเพื่อตัวเอง แต่อยากหาเงินมาให้พ่อแม่

ชิวบ๊วยเคยบอกเขาว่าไม่ต้องเอาเงินมาให้หมดก็ได้ อยากได้อะไร อยากกินอะไรก็เอาไปซื้อบ้าง แต่ภวัฒน์ก็จะตอบว่า

“ไม่เป็นไร ผมไม่ได้ใช้อะไร พ่อแม่มีรายจ่ายเยอะ ผมดีใจที่ได้ช่วยพ่อแม่หาเงิน”

รายได้แต่ละวันที่ภวัฒน์หามาได้อาจไม่มาก ไม่ได้ทำให้ครอบครัวร่ำรวยขึ้น แต่ก็เป็นรายได้ที่สามารถช่วยเหลือแบ่งเบาค่าใช้จ่ายเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านได้ อีกทั้งเป็นการฝึกทำการค้า ซึ่งประการหลังสำคัญมาก เพราะสิ่งที่ภวัฒน์ฝึกฝนมาได้ก่อให้เกิดประโยชน์กับธุรกิจของตระกูลอย่างมาก

เมื่อพี่เป็นต้นแบบที่ดี น้องๆ หลายคนที่เห็นก็ไม่ดูดาย เห็นพี่ทำงานช่วยพ่อแม่ก็อยากช่วยบ้าง ช่วยกันออกไปขายไอติม โดยแยกย้ายแบ่งสายกันไปขาย เพื่อไม่มาแย่งลูกค้ากลุ่มเดียวกัน ทำให้มีรายได้เข้ามาหลายทาง

ลูกสาว ๓ คนที่โตแล้วของชิวบ๊วยก็ไม่ยอมน้อยหน้า เปิดร้านขายของที่หน้าบ้าน ของที่พวกเขาขายกันก็จะเป็นของกินเล็กๆ น้อยๆ เช่น น้ำแข็งไส และขนมหวานหลายชนิด

ทุกคนเอาแบบอย่างดีๆ จากพี่ชาย ช่วยกันทำ ช่วยกันขาย โดยที่พวกเขาต่างมีความรู้สึกสนุกกับการทำงาน พอได้เงินก็เอามาให้พ่อแม่

แม้เงินที่ลูกหามาได้จะมีค่าไม่มาก แต่คุณค่าทางจิตใจแล้วมันมหาศาลมากสำหรับชิวบ๊วยและสามี

ชิวบ๊วยจะย้ำและสอนลูกเสมอว่า

“ถ้าจะทำการค้า ต้องเป็นแบบสุจริต ไม่คดโกงใคร”

<u>รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี</u>

“รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” แม้จะเป็นสุภาษิตโบราณของไทย แต่สำหรับชิวบ๊วยที่เป็นคนจีนแท้ๆ ก็ยังยึดถือและนำมาใช้

จริงอยู่ลูกๆ ของชิวบ๊วยเป็นเด็กดี เลี้ยงง่าย แต่เด็กก็เหมือนต้นไม้ที่โตขึ้น มักจะมีกิ่งก้านแตกยาวออกมา จำเป็นที่จะต้องลิดรอน หรือตัดแต่งกิ่งที่ยื่นมาเกะกะ ด้วยเหตุนี้ชิวบ๊วยก็จะตีลูกบ้างเมื่อทำผิด

คุณเฉลียว เป็นลูกชายคนหนึ่งที่พูดถึงเรื่องนี้ว่า

"แม่เข้มงวด จะสอนย้ำเรื่องให้กตัญญู ให้ซื่อสัตย์ เป็นคนดี"

คำว่าเป็น **"คนดี"** พ่อกับแม่จะพูดมาตลอด อย่าเป็นนักเลงอันธพาล อย่าไปกินเหล้าเมายา ต้องตั้งใจเรียนหนังสือ ตอนเป็นเด็กผมก็มองว่าแม่ดุ แม่จะใช้หลักปกครองที่เข้มงวด สอนให้รู้จักหน้าที่ มีการแบ่งงานกันทำ เอาใจใส่ลูก ถ้าลูกคนไหนไปเรียนหนังสือ กลับบ้านมืดค่ำ แม่ก็จะนั่งรอหน้าห้อง ดึกแค่ไหนแม่ก็จะนั่งรอ ถ้าไปเที่ยวเถลไถล ไม่มีเหตุผล แม่ก็จะตี ลูกๆ จะกลัวแม่ เพราะถ้าทำผิด ทำไม่ดี แม่จะตี ตีบ่อยกว่าพ่อ แต่แม่ตีไม่หนัก พ่อจะตีหนัก ตีทีเป็นแผล เวลาที่พ่อตี จะต้องเป็นเรื่องผิดปกติ ใครเป็นอะไร คุณแม่จะไม่ละเลย ลูกคนไหนป่วยไม่สบาย แม่จะรีบพาไปหาหมอ ที่ไหนใครว่าดีแม่ก็จะอุ้มพาไป

"ครั้งหนึ่ง ผมป่วยเป็นงูสวัด แม่ก็ตระเวนพาไปรักษา ใครมาบอกว่ามีหมอดีแม่ก็จะไป ถึงคุณแม่จะมีลูกเยอะ แต่ดูแลเอาใจใส่ลูกดีทุกคน ตั้งแต่คนโตมาจนถึงคนเล็ก"

อีกเรื่องที่คุณเฉลียวได้เล่าให้ฟังถึงความเสียสละของชิวบ๊วยผู้เป็นแม่ว่า

"หลายครั้งที่แม่แสดงถึงความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว และเสียสละ ที่เห็นชัดมี ๒ เหตุการณ์

เหตุการณ์แรกเกิดขึ้นตอนที่แม่ทำบ้านเช่า แม่จะไม่ให้พ่อไปยุ่งไปทวงเงินค่าเช่ากับลูกบ้านที่ไม่ดี เพราะแม่กลัวว่าพ่อจะไปมีเรื่องกับผู้เช่าที่เหนียวหนี้และพร้อมจะมีเรื่อง แต่แม่กลับเอาตัวเองเข้าไปชนกับปัญหาอย่างไม่เกรงกลัว

อีกเหตุการณ์ ตอนที่พ่อและพี่น้องผมถูกคนพาลแถวบ้านหาเรื่องจนแทบจะตีรันฟันแทงกัน แทนที่แม่จะกลัว ท่านกลับออกหน้าไปเจรจากับพวกนั้นด้วยตนเอง แบบไม่กลัว เพราะความรักสามีและลูก ไม่อยากให้คนพวกนั้นมาทำร้ายลูก ท่านเอาตัวเองมาป้องกัน ผมว่าท่านเป็น

ผู้หญิงที่ใจกล้า ดีไม่ดีใจกล้ากว่าชายอกสามศอกด้วยซ้ำไป

จะเห็นได้ว่า ท่านไม่ได้สอนแค่คำพูด ว่าให้ลูกรู้จักเสียสละ แต่ท่านสอนด้วยการกระทำ ลูกๆ ก็จะเอาแม่เป็นแบบอย่าง พี่น้องจะรักกันและพร้อมจะเสียสละให้กัน”

ผลพวงของความดี

ปี ๒๕๑๐ เกิดจุดพลิกผันครั้งสำคัญ จะพูดว่าเป็นความบังเอิญหรือเรื่องของดวงชะตาที่สวรรค์อยากให้ชิวบ๊วยและครอบครัวพบความสบายเสียที หลังจากผจญกับความทุกข์ยากมานานหลายสิบปี ได้รู้จักคำว่า **“รวย”**

เมื่อจู่ๆ คนขายเศษยางให้ก็เข้ามาหาสามีของเธอ แล้วเสนอขายแม่พิมพ์ลูกกลิ้งยางถ่วงอวนลากให้ด้วยราคา ๕,๐๐๐ บาท เนื่องจากเขาไม่ต้องการลงทุนเอง

แม้ช่วงนั้นจะไม่ค่อยมีเงิน แต่ความเป็นนักลงทุน และเล็งเห็นว่าจะดี ถ้าทำได้คงรวย

แต่เส้นทางการทำลูกกลิ้งยางถ่วงอวนลากนั้นก็ไม่ได้ง่าย มันมีรายละเอียดหลายอย่างที่ต้องศึกษาแก้ไข

นับเป็นความโชคดีของชิวบ๊วยกับสามีที่ภวัฒน์ลูกชายคนโตของเธอ ได้ใช้ความรู้ทางด้านเคมีมาช่วยงานพ่อ

การทำลูกกลิ้งยางถ่วงอวนลาก ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อวันมากขึ้น และต้องคิดเพื่อให้ได้ต้นทุนการผลิตต่ำ ซึ่งทั้งหลายนี้เป็นผลมาจากการคิดค้นของภวัฒน์ทั้งสิ้น

ทุกอย่างผสมผสานกันอย่างลงตัว และกลายเป็นกุญแจดอกสำคัญที่เปลี่ยนชีวิตของทุกคนในครอบครัว ผลลัพธ์จากการเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้ฐานะการเงินของครอบครัวดีขึ้น

ในที่สุดระยะเวลาไม่นาน ลูกกลิ้งยางถ่วงอวนลากก็ขายดีจนผลิตไม่ทัน ซึ่งนั่นก็หมายถึงว่าครอบครัวมีรายได้ มีกำไร มีเงินทองเข้ามาในบ้าน ความเป็นอยู่ในบ้านดีขึ้น ชิวบ๊วยหายเครียด

แม้ว่าการทำลูกกลิ้งยางถ่วงอวนลากจะประสบความสำเร็จ และมีผลกำไรขึ้นมากแล้ว แต่ภวัฒน์ก็ยังไม่หยุดนิ่ง เขาพยายามใช้สมองคิดค้นตลอดเวลาว่า จะทำอย่างไรให้ผลิตได้เร็วและให้มีต้นทุนต่ำลงไปอีก โดยที่วันๆ เขาก็ง่วนอยู่กับการศึกษาหาข้อมูล ทดลองซ้ำแล้วซ้ำอีกแบบไม่ย่อท้อ ทำให้เขาค้นพบหนทางที่จะทำสินค้าให้ดี ผลิตให้เร็วและถูกยิ่งขึ้น

ตอนนั้น ธุรกิจของครอบครัวเป็นเจ้าเดียวที่ทำออกมาได้ดีที่สุดแบบไร้คู่แข่ง ทั้งคุณภาพดี ราคาถูกและส่งของทัน จึงไม่แปลกที่สินค้าของครอบครัวจะได้รับความนิยม และมียอดการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ธุรกิจผลิตลูกกลิ้งยางถ่วงอวนลาก ยังคงเดินหน้าเข้าสู่ตลาดอย่างไม่หยุดยั้ง ในช่วงที่รุ่งเรืองสุดๆ ของธุรกิจนี้ ชิวบ๊วยจำได้ว่าสามารถผลิตได้วันละ ๑๐,๐๐๐ ลูกต่อวัน จากที่เคยผลิตได้วันละ ๑๐๐ - ๒๐๐ ลูกเท่านั้น

เป็นช่วงที่เธอรู้สึกว่าโชคเป็นของเธอเสียที

ชิวบ๊วยปลื้มกับความสำเร็จที่ทุกคนในครอบครัวมีส่วน เธอเชื่อว่านี่คือผลพวงของการตั้งมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต ความมานะอดทน

หลังจากนั้นมา ชีวิตก็เปลี่ยนไป

เมื่อมีเงินทุน ก็มีการคิดสินค้าตัวใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

สินค้าที่ทำเงินให้กับครอบครัวอีกชิ้นหนึ่งคือ ห่วงรูดปากถุงอวนลาก หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **"ห่วงติดอวน"**

ภวัฒน์เป็นผู้คิดค้นและทำสำเร็จ

สินค้าตัวนี้เป็นเหล็กหุ้มด้วยพลาสติก เพื่อช่วยให้อวนไม่ขาด เวลาที่ลากปลาน้ำหนักมากๆ ขึ้นมา ถ้าเป็นโลหะเหล็กอย่างเดียว อวนย่อมถูกโลหะนั้นขูดหรือบาดจนขาด และเหล็กก็ไม่ทนน้ำทะเลเป็นสนิมได้ง่าย ส่วนพลาสติกเมื่อนำมาห่อหุ้มประกอบเป็นห่วงติดอวนรุ่นใหม่ที่ทั้งดีทั้งถูก

เมื่อมีการผลิตออกสู่ตลาดและลูกค้านำไปใช้งาน ในเวลาไม่ถึงปีก็ได้รับการตอบรับอย่างล้นหลาม

ปี ๒๕๑๓ สินค้าชนิดนี้เป็นสินค้าที่สร้างชื่อเสียงให้กับธุรกิจของครอบครัวอย่างมาก และเป็นหนึ่งเดียวในโลก

จึงไม่แปลกที่จะมียอดสั่งซื้อแบบถล่มทลาย ขายทั่วประเทศทุกจังหวัดที่ติดทะเล และส่งผลให้ซิวซีได้กลายเป็นเจ้ายุทธจักรผู้ผลิตอุปกรณ์ประมงชั้นนำของประเทศไทย

หลังจากนั้นชีวิตของชิวบ๊วยและสามีก็หันหลังให้กับความจน รายได้จากการผลิตสินค้าที่เกี่ยวกับประมงทำรายได้ให้มาก จนทำให้สามารถใช้หนี้ได้หมด

ฐานะความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีเงินทุนสร้างโรงงานผลิตสินค้าได้เต็มที่ มีเงินสดเก็บในธนาคารมากหลายล้าน ส่งผลให้ชิวบ๊วยและสามีเป็นเศรษฐีย่อมๆในเวลาต่อมา

รวยแล้วแต่ยังเหนื่อย

ชิวบ๊วยเล่าถึงชีวิตช่วงที่การเงินดีขึ้นว่า

“ช่วงที่ทำธุรกิจสินค้าประมงนั้น เป็นช่วงเวลาที่โกลาหลอลหม่านที่สุด เพราะพวกเราต้องทำงานกันมือเท้าเป็นระวิง สินค้าขายดี พวกเราก็ต้องวุ่นวาย เพราะต้องผลิตสินค้าเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของลูกค้า ซิวซีก็ต้องดูแลบริษัท ซึ่งก็มีหลายด้าน ในขณะที่ภายในบ้านก็มีงานให้ทำมากมาย

เนื่องจากครอบครัวเราเป็นครอบครัวใหญ่ ตอนนั้นลูกๆ ก็ยังเป็นเด็ก มีแค่ภวัฒน์และลูกสาว ๓ คนที่โตกว่าน้องๆ ภวัฒน์ถือเป็นกำลังหลักสำคัญ รับผิดชอบด้านเทคนิคต่างๆ ด้านการผลิต ด้านการพัฒนาสินค้า และการขาย ส่วนลูกสาว ๓ คนที่ช่วยงานได้ คือ อมรรัตน์ รติพร รติพิณ ก็ช่วยดูแลน้องๆ จัดเตรียมอาหารการกิน เสื้อผ้าเครื่องใช้ ช่วยงานทั่วไปทั้งที่บ้านและโรงงาน”

ชิวบ๊วยไม่ได้เป็นแม่บ้านอย่างเดียว แต่ยังทำหน้าที่สำคัญในธุรกิจ เหมือนเป็นผู้จัดการโรงงาน ดูแลการผลิต ดูแลคนงาน รับคนงาน และยังเป็นกำลังหลักในการดูแลเรื่องอาหารการกินและที่พักของคนงาน

ชีวิตช่วงที่ทำธุรกิจประมง ซึ่งก็คือ ลูกลอย ลูกถ่วง ห่วงติดอวน และสินค้าอีกหลายสิบตัวนั้น เป็นช่วงที่วุ่นวายโกลาหล แต่ก็มีความสุขและน่าจดจำ เงินทองไหลมาเทมานับกันแทบไม่ไหว พวกลูกค้าส่วนใหญ่จะจ่ายค่าสินค้าเป็นเงินสด ฐานะของครอบครัวมั่นคงขึ้นเรื่อยๆ แต่สามีและภวัฒน์ลูกชายก็ไม่หยุดที่จะคิดค้นสินค้า หรือหาลู่ทางทำธุรกิจอื่นเพิ่มขึ้น

๑๐ ปีต่อมา ก้าวสู่ธุรกิจ "ก้อนขี้หมา"

ก้อนขี้หมา ที่เป็นสินค้าตัวใหม่นี้ ไม่ใช่ขี้หมาที่พบเจออยู่ตามถนน หากแต่เป็นวัสดุอย่างหนึ่งที่ใช้ในวงการเครื่องปรับอากาศ มีชื่อเรียกทางการว่า คอร์กเทป (CORK TAPE) มีต้นกำเนิดจากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสินค้านำเข้าสำหรับใช้กับเครื่องปรับอากาศรถยนต์ ตู้เย็น และเครื่องทำความเย็นอื่นๆ รวมทั้งใช้อุดรอยรั่วซึมต่างๆ เช่น หลังคาบ้าน พื้นรถยนต์ รวมถึงถังหรือกะละมัง

เนื่องจากว่ามันเป็นก้อนยางเหนียว สีดำ ผสมผงไม้คอร์ก สามารถปั้นเป็นรูปร่างต่างๆ ได้ บางครั้งหล่นพื้นดูคล้ายก้อนขี้หมามาก ช่างก็เลยเรียกกันว่า "**ก้อนขี้หมา**"

ก้อนขี้หมาเปรียบเหมือนวัสดุสารพัดนึกที่เอาไว้อุดรูต่างๆ เพื่อไม่ให้อากาศเสีย อากาศร้อน หรือกลิ่นเหม็นต่างๆ ลอยเข้าไปในตัวรถ หรือตัวบ้าน ทั้งที่หน้าที่หลักคือ เป็นฉนวนกันความร้อนชนิดหนึ่ง ใช้พันท่อนำความเย็นบริเวณที่ทำงานยาก เพื่อประหยัดพลังงานและป้องกันการเกิดหยดน้ำ

เรื่องนี้คนที่รู้ดีคือ ภวัฒน์ลูกชายคนโตของชิวบ๊วย อีกนั่นแหละที่เป็นคนคิดค้น และนำไปสู่ธุรกิจระบบปรับอากาศในเวลาต่อมา

แต่เส้นทางก็ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ สินค้าเทป "**ขี้หมา**" หรือคอร์กเทปที่ภวัฒน์ผลิตขึ้น ในคราวแรกๆ มีปัญหา เนื่องจากอากาศร้อน

ทำให้เทปยางเหนียว แกะไม่ออกจากกระดาษ ภวัฒน์ต้องรับคืนสินค้าที่ส่งไปขาย พอเอากลับคืนมา ก็มาปรับปรุงและพัฒนา แล้วเอาไปส่งให้เขา เมื่อไม่ดีขึ้นก็ต้องทดลองซ้ำไปซ้ำมา

จากความมานะบากบั่น ความอดทนและพยายามของภวัฒน์ จึงทำให้เขาสามารถผลิตเทป "ขี้หมา" หรือที่เรียกว่าคอร์กเทปที่ดีเทียบเท่าต่างประเทศขึ้นในประเทศเป็นครั้งแรก

ก้อนขี้หมาเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยม ขายดีมาก กิจการรุดหน้าอย่างรวดเร็ว เพราะสินค้าของครอบครัวเป็นเจ้าแรกเจ้าเดียวที่ผลิตในเมืองไทย และมีคุณภาพเท่าเทียมเมืองนอก แต่มีสิ่งที่ดีกว่า คือ มีราคาถูกกว่า

ปัจจุบัน **"ก้อนขี้หมา"** ของไทยภายใต้ยี่ห้อ "EVERSEAL CORK TAPE" ส่งขายทั่วโลก โดยเฉพาะส่งกลับไปขายยังประเทศสหรัฐอเมริกาต้นตำรับด้วย

ผลพวงจากการทำธุรกิจสินค้าคอร์กเทป ทำให้ก้าวสู่การคิดค้นสินค้าต่างๆ ในธุรกิจชิ้นส่วนเครื่องปรับอากาศ โดยเฉพาะท่อและแผ่นฉนวนยางกันความร้อนที่ใช้หุ้มท่อแอร์ตามบ้าน โรงงานและอาคารต่างๆ เพื่อประหยัดพลังงาน ภวัฒน์ต้องใช้เวลาหลายปีในการค้นคว้าทดลองต่างๆ การจัดหาวัตถุดิบ เครื่องจักรและอื่นๆ และนำไปสู่การผลิตสินค้าสำคัญอย่างฉนวนยางกันความร้อน **"แอร์โรเฟล็กซ์"** ได้สำเร็จ

ความสำเร็จไม่ใช่มาจากแค่ผลิตได้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องผ่านด่านการขายให้วิศวกรใช้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ต้องใช้เวลาอีกหลายปี จึงจะขายได้เป็นกอบเป็นกำ

โชคดีที่ภวัฒน์ได้รับคำแนะนำต่างๆ จากอาจารย์วิศวกรที่เก่งและเชี่ยวชาญหลายต่อหลายท่าน นอกจากให้คำแนะนำแล้วยังสนับสนุนและเอาใจช่วย ชิวบ๊วยรู้สึกขอบคุณผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น ที่ทำให้วันนี้วันที่ฉนวนยางกันความร้อนยี่ห้อแอร์โรเฟล็กซ์และแอร์โรเซล เป็นสินค้าไทยที่ขายไปทั่วโลก และติดอันดับแนวหน้าของโลก ได้รับรางวัล Prime Minister

Award ในด้านการมี Brand เป็นของตัวเอง และส่งออกต่างประเทศยอดเยี่ยม

ไม่เพียงเท่านั้นภวัฒน์และลูกๆ ของชิวบ๊วยยังไปสร้างโรงงานในจีนและอเมริกา ทั้งยังมีโรงงานขนาดเล็กภายใต้เทคนิคการผลิตที่ประเทศรัสเซีย และสวิตเซอร์แลนด์อีกด้วย

ชิวบ๊วยภูมิใจในตัวภวัฒน์เป็นอย่างยิ่งที่เป็นคนเก่ง ไม่ใช่เก่งระดับประเทศ แต่เขาเก่งในระดับโลกเลยทีเดียว

ซึ่งผลพวงจากการค้นคว้าวิจัยทางวิศวกรรมและเคมีกว่ายี่สิบปีที่ผ่านมา ทำให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มอบปริญญาเอกสาขาวิศวกรรมเคมีในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่ได้ปริญญาเอกกิตติมศักดิ์สาขาวิศวกรรมเคมี ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ แม้ว่าภวัฒน์จะจบปริญญาตรีสาขาเศรษฐศาสตร์และการเงินมาก็ตาม

และคนที่ปลื้มสุดๆ กับความสามารถของลูกชายคนนี้ก็คือ ชิวบ๊วย ต้องเรียกว่าเธอมีลูกเป็นอภิชาตบุตรโดยแท้ และยอมรับกับทุกคนว่า **"ถ้าไม่ได้ลูกคนนี้ก็อาจจะไม่รวยอย่างทุกวันนี้"**

สู่ยุคผู้สืบสานธุรกิจครอบครัว

ตลอดระยะเวลายาวนานหลายสิบปีที่ชิวบ๊วยและสามีต่อสู้ ฟันฝ่ากับอุปสรรคนานัปการมาจนพบความสำเร็จ เป็นช่วงที่ลูกๆ ทั้งหญิงและชายเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ลูกสาวก็ทยอยแต่งงานออกไป ส่วนใหญ่ไปช่วยธุรกิจของสามี ส่วนลูกชายก็ช่วยธุรกิจของครอบครัว มาดูแลจัดซื้อ การผลิต การตลาด พร้อมๆ กับทยอยกันแต่งงาน มีลูกสะใภ้มาช่วยงานธุรกิจของครอบครัว

มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรหลายอย่างให้เป็นรูปแบบขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ลูกสะใภ้คนที่ ๒ ชื่อ "สมรวล" ซึ่งจบปริญญาตรีด้านบัญชี ได้เข้ามาช่วยงานด้านบัญชีและการเงิน ช่วงแรกที่เข้ามาทำ

งานด้านบัญชีมีไม่มาก ก็มาช่วยจัดการเรื่องอาหารการกินของพนักงานของครอบครัว ช่วยงานไหว้พระ ไหว้เจ้า ช่วยเลี้ยงหลาน

ในช่วงแรกมีการเปลี่ยนระบบการจ่ายเงินที่ออกวันเสาร์ มาจ่ายทุก ๑๕ วันแทน และการให้พนักงานแต่งชุดยูนิฟอร์ม

แน่นอนการเปลี่ยนแปลงย่อมมีคนที่ไม่ชอบ พนักงานอยากให้ใช้แบบเดิม แต่สมรวลก็ให้เหตุผลว่าเพื่อให้งานมีระบบและเป็นมาตรฐาน สมรวลเป็นคนหลักที่ผลักดันในหลายๆ เรื่อง ก็ต้องเจอปัญหากับคนที่ไม่เห็นด้วยกว่าจะเข้าที่เข้าทางได้ก็ต้องใช้การเจรจาทำความเข้าใจ

ลูกๆ ของชิวบ๊วยช่วยกันพัฒนาธุรกิจไปไกลมาก สินค้าของบริษัทก็ขายดี ทำแทบไม่ทัน โรงงานต่อเติมแล้วต่อเติมอีก ไม่มีที่ดินจะขยายต่อ ภวัฒน์และน้องชายก็ศึกษาหาซื้อที่เพื่อขยายธุรกิจต่อ ที่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลก็มีราคาสูง ประกอบกับรัฐบาลสนับสนุนให้ไปต่างจังหวัดมากขึ้น เขาจึงตั้งบริษัท ไอ.พี.พี. (ไทยแลนด์) จำกัด (IPP) เป็นบริษัทซื้อที่ดินที่ระยอง แล้วพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรมย่อยๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจ และบริษัทร่วมทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ซึ่งภายหลังได้มีการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับญี่ปุ่น ๓ บริษัท และร่วมทุนกับมาเลเซีย ๑บริษัท ซึ่งทุกบริษัทตั้งอยู่ในที่ดินของบริษัท ไอ.พี.พี. จังหวัดระยอง

ธุรกิจของครอบครัวภายใต้ชื่อ กลุ่มบริษัทตะวันออกโปลีเมอร์ เติบโตและแข็งแรงมากขึ้นทุกวัน ภวัฒน์เข้าไปซื้อโรงงานทำถ้วยพลาสติกที่ระยอง แล้วตั้งชื่อบริษัทใหม่นี้ว่า บริษัทอีสเทิร์นโพลีแพค จำกัด แถมยังไปลงทุนที่เมืองจีนและอเมริกา

กิจการในครอบครัวยิ่งขยายชิวบ๊วยก็ยิ่งรู้สึกภาคภูมิใจ ตอนนี้มีลูกสะใภ้ ลูกสาว ที่จบการเงินจากเมืองนอก และทีมงานบัญชีการเงินมาดูแลกันอย่างเต็มที่ มีความรัดกุมเป็นระบบระเบียบ

ความสำเร็จในวันนี้ ชิวบ๊วยบอกว่าเกิดจากความคิด ความตั้งใจในอดีตที่ว่าต้องขยัน ประหยัด คิดว่าจะต้องสู้ไม่ยอมแพ้แก่อุปสรรค ตอนที่ลูกยังเล็กอยู่ในวัยเรียน เธอก็พยายามให้ลูกได้เรียนสูงๆ และพร่ำสอนพวกเขา ให้มีความสามัคคีปรองดองกัน พี่น้องต้องรักกัน พี่ต้องรักน้อง น้องต้องเคารพพี่ พวกเขาเชื่อฟัง และกลายมาเป็นกำลังสำคัญของธุรกิจครอบครัว

นอกเหนือจากตัวเองและคู่ชีวิต รวมไปถึงลูกๆ การที่ประสบความสำเร็จในวันนี้ได้ต้องมีหลายๆ ส่วน

เธอมักจะบอกกับคนที่รู้จักหรือเพื่อนสนิทว่า

“ทุกส่วนของบริษัทมีความสำคัญไม่น้อยกว่ากันเลย เราทำงานกันเป็นทีม โดยลูกๆ แต่ละคนดูแลงานในหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีผู้ร่วมงานมืออาชีพทั้งดีทั้งเก่ง จำนวนไม่น้อยมาช่วยกันเสริมช่วยกันสร้าง จนธุรกิจมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นจนถึงวันนี้”

ชิวบ๊วยคิดว่าเธอเป็นคนที่โชคดีมาก ไม่ใช่เพราะมีทรัพย์สินเงินทองหรือมีบริษัทใหญ่โต หากแต่สิ่งที่มีค่ากว่านั้น คือ การที่เธอมีลูกดี ทั้งลูกชายและลูกสาว เป็นคนดี ซื่อสัตย์ ขยัน และเก่งกันทุกคน ในวัยเด็กพวกเขาก็ตั้งใจเรียน ไม่เกเร ช่วยงานบ้าน พอถึงวัยที่มีคู่ครอง แต่ละคนก็มีคู่ครองที่ดี มาช่วยสืบสานธุรกิจของครอบครัว

หลังจากภวัฒน์แต่งงานได้ ๓ - ๔ ปี เขาก็กลายเป็นผู้บริหารหลักที่ดูแลธุรกิจของครอบครัว ขยายธุรกิจเพิ่มมากขึ้น ชิวบ๊วยกับสามีก็ค่อยๆ วางมือจากธุรกิจของครอบครัว ปล่อยให้ลูกๆ เข้าไปดูแลและบริหารกันเอง

<u>บั้นปลายชีวิต อุทิศเพื่อสังคม</u>

ชิวบ๊วยแต่งงานกับสามีที่เป็นคนจีนบ้านเดียวกัน ตั้งแต่อายุ ๒๐ ปี ทั้งคู่ครองรักร่วมฟันฝ่ามรสุมชีวิตมาด้วยกันอย่างยาวนานกว่า ๖๓ ปี มีบุตรธิดารวมกัน ๑๑ คน

เมื่อประสบความสำเร็จในธุรกิจ ก็คืนกลับสังคมด้วยการบริจาคเงินให้กับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งที่เมืองไทย และเมืองจีน รวมทั้งทำบุญช่วยเหลือคนยากจน คนด้อยโอกาส โดยไม่หวังผลตอบแทน

ในวัย ๘๓ ปี ชิวบ๊วยได้วางมือจากงานทุกอย่างแล้ว ปล่อยให้ลูกๆ สืบทอดและสานต่อธุรกิจแทน แต่งานที่ไม่คิดจะวางมือคืองานช่วยเหลือคน ช่วยเหลือสังคม งานบุญ งานกุศลทุกอย่าง ชิวบ๊วยตั้งใจว่าจะทำไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่

งานกุศลที่ได้กระทำมาตลอด อาทิ

ทำบุญบ้านพักคนชราทุกตรุษจีน

ทำบุญโลงศพ คนที่ไม่มีญาติ ตามมูลนิธิต่างๆ

บริจาคเงินและสิ่งของช่วยเหลือสถานเด็กกำพร้า และเด็กพิการ

สร้างอาคารเรียน แจกอาหารกลางวันให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลน

บริจาคเงินให้กับโรงพยาบาลทหารผ่านศึก โรงพยาบาลต่างๆ

ร่วมบูรณะและร่วมสร้างวัด

เจ้าภาพร่วมบวชสามเณรและภิกษุ

เจ้าภาพคอร์สปฏิบัติธรรมต่างๆ

ให้ความช่วยเหลือคนแก่ที่ยากจน พนักงานที่มีคุณพ่อคุณแม่วัยชรา ชิวบ๊วยก็มักจะฝากเงินไปให้บ่อยๆ

ทุกวันนี้ ไม่ว่าใครจะมาบอกงานบุญงานกุศลอะไร ชิวบ๊วยจะช่วยด้วยความเต็มใจ โดยเฉพาะคนที่เดือดร้อน ยากจน ไม่มีจะกิน เพราะเธอรู้ซึ้งถึงทุกข์ยาก ความลำบากที่เคยประสบมาด้วยตนเอง หากไม่ได้ไปด้วยตัวเอง ก็จะฝากเงินไปทำ

ลูกๆ ของชิวบ๊วยซึมซับสิ่งเหล่านี้ผ่านสิ่งที่เธอทำมาตลอด

ตั้งแต่พวกเขาเป็นเด็ก ก็จะสอนเน้นในเรื่องให้ขยัน ประหยัด มานะอดทน จนกระทั่งเมื่อพวกเขาโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นคนมีฐานะ ก็จะสอนให้รู้จักให้คืนกลับสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลคนอื่น ทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน มีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

และนี่คือบางถ้อยคำที่สะท้อนแนวคิดของชิวบ๊วยที่มีต่อเมืองไทย

“ฉันไม่ได้เกิดเมืองไทย ไม่ใช่คนไทย แต่ฉันอยู่เมืองไทย รักเมืองไทย รักพระเจ้าอยู่หัว เมืองไทยให้สิ่งดีๆ กับฉันมาก ชีวิตนี้ฉันเป็นหนี้บุญคุณเมืองไทย เป็นหนี้บุญคุณพระเจ้าอยู่หัวทุกพระองค์ เพราะอย่างนี้ฉันจะต้องตอบแทนบุญคุณ ทำความดี ช่วยเหลือสังคมให้มากที่สุด!”

รักแท้

ความรักของแม่นั้นยิ่งใหญ่เสมอ ช่างเป็นรักแท้ ที่ไม่มีวันผันแปรเปลี่ยนไป ความรักของแม่ที่มีต่อลูกก็จะยังคงมีอยู่เช่นนั้น รักยิ่งกว่าชีวิต รักชั่วนิรันดร์ และห่วงใยลูกตลอดเวลา

หลายๆ ครั้งที่แม่แสดงความรักความห่วงใยในตัวลูก แม้แม่จะมีลูกมากหลายคน แต่แม่ก็รักลูกของแม่ทุกคน ไม่เลือกว่าเป็นลูกหญิงหรือลูกชาย และแม้ว่าลูกๆ ของแม่จะโตสักแค่ไหน แม่ก็ยังรักและห่วงใยอยู่เช่นเดิม

ฉันคงเล่าเรื่องความรักและความห่วงใยของแม่ได้ไม่หมด เพราะมีมากมาย เอาเป็นเรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานนี้ ในช่วงที่แม่อายุแปดสิบกว่าแล้ว สังขารของแม่ทรุดโทรมไปตามวัย ฉันกับพี่สาวต้องดูแลแม่อย่างใกล้ชิด

วันนั้นฉันตื่นนอนมาด้วยความงัวเงีย สะลึมสะลือ รู้สึกได้ว่าตัวเองไม่ค่อยสบาย อาจเป็นเพราะหลายวันที่ผ่านมาฉันกับพี่สาวได้ไปเข้าคอร์สปฏิบัติธรรม ฉันนอนน้อย และนอนหลับไม่สนิท เมื่อกลับมาบ้านก็ต้องมาดูแลแม่ ที่มักจะตื่นเข้าห้องน้ำบ่อยๆ ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา พอแม่ตื่นฉันกับพี่สาวก็ต้องตื่น เราจะตื่นกันทุกๆ ๒ - ๓ ชั่วโมง

หลายคืนติดกัน ฉันก็เลยมีอาการเบลอๆ หน้าตาคงแย่มาก ฉันไม่รู้หรอกว่ามันแย่แค่ไหน แต่มีสิ่งพิเศษเกิดขึ้นกับใจของฉัน ใจของฉันรู้สึกซาบซึ้งกับความรัก และห่วงใยของแม่ อยากนำมาเล่าให้ได้ เช้ามืดวันนั้นหลังจากอดนอนและต้องลุกมาดูแม่หลายคืน ฉันเดินแบบลอยๆ เบลอๆ มาที่เตียงแม่ที่เพิ่งตื่นนอนเหมือนกัน เมื่อฉันนั่งลงข้างๆ แม่ ในช่วงเวลานั้นใจก็คิดด้วยความหงุดหงิดว่า

"เพราะแม่ตื่นกลางคืนบ่อยๆ ทำให้ฉันรู้สึกมึนๆ งงๆ ไม่สดชื่น ไม่สบายเนื้อไม่สบายตัว--- (ต้องการตัดพ้อต่อว่าว่า แม่เป็นสาเหตุ) แต่ในขณะที่คิดเงียบๆ ในใจ เสียงของแม่ก็พูดแทรกขึ้นมา

"ดูหน้าตาไม่สบาย เป็นอะไรหรือเปล่า"

เสียงเบาๆ ของแม่แต่เต็มเปี่ยมไปด้วยความห่วงใย ทำให้ฉันรู้สึกผิดขึ้นมาทันทีในใจนึกอยากกราบขอโทษแม่ ที่คิดไม่ดี ความรู้สึกซาบซึ้งเข้ามาแทนที่ มันเต็มอิ่มไปด้วยความรู้สึกของความรัก

ฉันรู้สึกละอายในสิ่งที่คิด ยังดีที่ไม่ได้พูดสิ่งที่คิดออกมา ไม่เช่นนั้นฉันคงรู้สึกผิดมากกว่านี้ ฉันไม่ควรคิดโทษแม่ที่ทำให้ต้องตื่นบ่อย ทำให้นอนไม่อิ่ม ทำให้หน้าตาไม่สดชื่น เพราะฉันควรตระหนักถึงความจริงที่ว่าแม่ฉันอายุมากแล้ว ร่างกายก็เป็นไปตามวัย ที่จะต้องตื่นมาทุกๆ ๒ - ๓ ชั่วโมงเพื่อเข้าห้องน้ำตลอดทั้งคืน ท่านไม่ได้อยากเป็นเช่นนั้น ท่านต้องเหนื่อยต้องล้า และก็งัวเงีย สะลึมสะลือ เหมือนกัน ไม่ซิ ไม่เหมือนกัน ท่านต้องเป็นมากกว่าฉันหลายเท่าเพราะอายุที่มากกว่าฉัน

แต่แม่ก็ยังคิดเป็นห่วงฉันที่เป็นลูก และทำให้ฉันนึกย้อนกลับไปทุกๆ คืนที่ตื่นมาดูแม่ แม่จะพูดกับพี่สาวและฉันเสมอว่า

"ไม่ต้องตื่นตามแม่ แม่ดูแลตัวเองได้ ลูกต้องขับรถไปทำงานมันอันตรายรู้มั้ย?"

คิดแล้วก็ทำให้จุกที่คอ ตื้นตันจนขอบตาร้อน นี่แหละนะ **"รักแท้ของแม่ที่ไม่ต้องการสิ่งตอบแทน"**

หากฉันย้อนกลับไปดูไกลกว่านั้น ตั้งแต่แม่คลอดลูกออกมา แม่เฝ้าดูแล ห่วงใยป้อนน้ำ ป้อนนม ทุกๆ คืน ลูกคงร้องกวน แม่คงต้องตื่นขึ้นมาหลายครั้งในเวลากลางคืนแม่แทบจะไม่มีเวลาพัก เพราะแม่มีลูกหลายคน แต่ละคนก็ต้องใช้เวลาในช่วงเป็นทารก ๑ - ๓ ปี ไม่ต่างกับฉันและพี่สาวในตอนนี้ คิดถึงตรงนี้ทำให้ฉันรู้สึกดีใจและภูมิใจที่ได้ดูแลพ่อและแม่อย่างใกล้ชิดในช่วงวัยชรา เนื่องจากฉันกับพี่สาวไม่มีครอบครัวต้องดูแล

รับผิดชอบ ซึ่งฉันและพี่สาวถือเป็นความโชคดี ที่ได้ทำในสิ่งที่ประเสริฐที่สุดในชีวิต

เรื่องความรักความห่วงใยของแม่ทำให้ฉันซาบซึ้งใจได้เสมอ ฉันขอเล่าถึงแม่อีกคนหนึ่ง เป็นแม่ของน้องที่ทำงาน ซึ่งท่านไม่สบาย และได้โทรมาสอบถามถึงกำหนดการจัดงานทำบุญบ้านที่ทางชมรมจิตต์อรุณจะไปดำเนินการให้ (แม่เป็นประธานชมรมจิตต์อรุณ ที่ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือพนักงานของกลุ่มบริษัทที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้) ท่านโทรถามฉันว่าต้องเตรียมอะไรบ้าง แต่มีคำถามหนึ่งที่สะกิดใจฉันอย่างแรงมาก คือ

"ขอให้พระท่านทำพิธีเพิ่มเติม คือ พิธีบังสกุล ให้กับลูกชายที่เสียไปได้หรือไม่?"

ฉันอึ้งเพราะสิ่งที่ทางชมรมจิตต์อรุณ จะทำนั้นก็เพื่อให้คุณแม่ท่านนี้ที่มีความเจ็บป่วยอยู่ ท่านเพิ่งผ่านการผ่าตัด ผ่านความเป็นความตายมาหลายครั้ง ได้มีความสุขกับการทำบุญ แต่สิ่งที่แม่คนนี้ถามกลับเป็นเรื่องของลูกชายผู้ล่วงลับ เป็นเรื่องที่ทำให้ฉันซาบซึ้งตื้นตัน ขอบตาร้อนผ่าวคิดในใจว่า

"รักแท้ของแม่" ไม่ว่าลูกจะเป็นอย่างไร? แม่ไม่เคยทอดทิ้ง ยังเป็นห่วงและคิดถึงอยู่ตลอดเวลา แม่ก็ยังรักและห่วง แม้ว่าแม่จะเจ็บป่วยแค่ไหน หัวใจคนเป็นแม่ก็ยังไม่วายเว้นที่จะคิดถึงลูก แม้ว่าลูกจะสิ้นชีพไปแล้ว

นี่แค่เป็นตัวอย่างของแม่ในจำนวนคุณแม่ คุณพ่ออีกหลายท่านที่ฉันได้รู้จัก และทำให้ได้ประจักษ์ในรักแท้ แม้ฉันอาจไม่มีโอกาสได้เป็นแม่คน แต่ฉันก็ดีใจที่ฉันได้รับรู้และเข้าใจคนเป็นแม่มากขึ้นจากการได้อยู่ดูแลใกล้ชิด และส่วนหนึ่งจากใจที่สงบนิ่งขึ้นจากการปฏิบัติธรรมซึ่งทำให้เห็นสิ่งต่างๆ ในใจที่มีความละเอียดประณีตขึ้น สำหรับคนที่ได้มีโอกาสเป็นทั้งลูก และเป็นทั้งพ่อแม่ คุณคือคนโชคดีที่ได้มีความรู้สึกที่ชัดเจนของทั้งสองสถานะ

ดังนั้นอย่าลืมดูแลพ่อแม่ของคุณให้ดีไม่น้อยไปกว่าคุณดูแลลูกของคุณ แบ่งเวลาสวดมนต์ร่วมกับท่าน นอนหลับใกล้ๆ ท่าน กอดท่านให้แน่นๆ และบอกท่านข้างๆ หู ขอให้ท่านมีสุขภาพกายใจแข็งแรง มีอายุยืนยาว มีความสุขความเจริญทั้งทางโลกและทางธรรม หากคุณอยู่กับท่านก็อย่าลืมปฏิบัติกับท่านแบบนี้ทุกๆ วัน

อยากจะบอกท่านทั้งหลายว่า

"ใจที่ถูกหล่อเลี้ยงด้วยใจของคนที่รักทุกๆ วัน ย่อมเบ่งบานสดชื่น มีความสุข"

ฉันขอคัดข้อความบางส่วนจาก คำถาม ตอบ โดยพระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

"หงุดหงิดที่แม่ชอบเรียกใช้เวลาไม่ว่าง"

ปุจฉา - กราบนมัสการพระอาจารย์ค่ะดิฉันมีปัญหาเรียนปรึกษาค่ะ แม่ของดิฉันชอบให้ดิฉันทำอย่างอื่นขณะที่ดิฉันกำลังทำงานอยู่ อย่างเช่นเรียกให้มาดูต้นไม้ขณะกำลังแปรงฟัน ให้เก็บของอย่างอื่นของท่านขณะที่ดิฉันกำลังขนของลงจากรถ ขณะอาบน้ำอยู่ในห้องน้ำก็ถามๆๆ ทั้งๆ ที่ในห้องน้ำมันฟังไม่รู้เรื่อง

พอดิฉันอธิบายแม่ก็บอกว่าดิฉันเรื่องมาก เรื่องแค่นี้ไม่เห็นต้องพูดยืดยาว มิน่าใครๆ ก็อยู่ด้วยไม่ได้ ดิฉันไม่ได้ว่าไม่ได้ตะคอกใส่ ไม่ได้ใส่อารมณ์พูดดีๆ กับแม่ (ตอนเด็กๆ เวลาแม่อารมณ์เสียชอบตะคอกตวาดใส่ดิฉันประจำ) มีแต่แม่ประชดใส่จนดิฉันโมโหจึงตอบกลับไปว่า ในเมื่ออยู่ด้วยไม่ได้ก็ไม่ต้องอยู่ และดิฉันเหมือนฟิวส์ขาดบอกไปว่ารำคาญแล้วและดิฉันนิสัยเสียเหมือนพ่อ แม่ว่า พ่อนิสัยเสียยังไงดิฉันก็นิสัยเสียเหมือนพ่อเท่านั้นแหละ ทั้งๆ ที่เรื่องมันเล็กน้อย

ดิฉันแค่อธิบายว่ากำลังทำอย่างอื่นอยู่แม่จะเรียกให้ทำอะไรอย่างอื่นก็ควรดูด้วยว่าดิฉันว่างอยู่หรือเปล่าหรือว่าพออายุมากขึ้นนิสัยก็จะเปลี่ยนไปด้วยหรือเปล่าคะ ดิฉันก็คิดว่าจริงๆ แล้ว ดิฉันไม่ควรพูดแบบนั้นกับแม่

แต่แม่ก็ไม่เคยปรับปรุงตัวเองเลยไม่รับฟังความคิดเห็นของลูกเลย ดิฉันควรทำอย่างไรดีคะ

พระไพศาลวิสาโล - คุณควรมีความอดทนให้มากขึ้น เพราะหากคุมอารมณ์ไม่อยู่เผลอพูดจารุนแรง ก็จะมีปัญหาตามมาอีกมากมาย ที่สำคัญคือควรยอมรับว่าแม่มีนิสัยเช่นนี้เปลี่ยนแปลงได้ยาก หากคุณยอมรับความจริงเช่นนี้ไม่คิดหรือคาดหวังว่าท่านจะเปลี่ยนแปลง คุณจะอยู่กับท่านได้ง่ายขึ้น บ่อยครั้งคนเราทุกข์ก็เพราะคิดว่าคนอื่น **"น่าจะ"** ทำอย่างนี้ **"ควร"** จะทำอย่างนั้นพอเขาไม่ทำอย่างที่เราคิดว่า **"น่าจะ"** หรือ **"ควรจะ"** เราก็เลยหงุดหงิดลองวางคำว่า **"น่าจะ"** หรือ **"ควรจะ"** ลงเสียบ้างเวลามีปฏิสัมพันธ์กับแม่คุณจะเป็นทุกข์น้อยลง

อยากให้คุณมองในอีกแง่หนึ่งว่าพฤติกรรมของแม่ดังที่ว่ามานั้นเป็นเสมือนการบ้านที่ช่วยให้คุณมีสติมากขึ้นเวลาคุณทำอะไรเพลินๆ หรือกำลังหมกมุ่นกับอะไรสักอย่างแล้วแม่มาขัดจังหวะ ก็ได้ฝึกที่จะวางงานนั้นลงอย่างรวดเร็วและหันมาใส่ใจกับแม่แทน หากเกิดความหงุดหงิดขึ้นมาก็ให้รู้อารมณ์นั้นอย่างทันท่วงที แม้ทีแรกสติจะมาไม่ทันแต่ต่อไปสติก็มาจะเร็วขึ้นและช่วยให้คุณอยู่กับแม่ได้อย่างมีความสุขมากขึ้น

แม่
ของพวกเรา

ภวัฒน์ : คุณแม่เป็นคนขยัน ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และให้ความรัก ความเอื้ออาทรต่อทุกคน พร้อมด้วยจิตใจที่เปี่ยมด้วยพรหมวิหาร ๔ - เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา คุณแม่จากไปแต่ร่าง แต่ความรักความดีของท่านอยู่กับเราตลอดไป

รติพิณ : เป็นแม่ที่ดีรักลูกๆ ทุกคน ไม่มีคนโน้นมาก คนนี้น้อย เป็นแม่ที่เสียสละ ทำทุกอย่างเพื่อลูกๆ เพื่อครอบครัว เป็นนักสู้ชีวิตคนหนึ่งทำงานแบบผู้ชาย ไม่มีคนงานก็ทำเอง เป็นแม่ที่รู้จักเก็บออมเพื่อลูกๆ ตัวเองลำบากแค่ไม่เป็นไร ขอให้ลูกๆ มีกิน เป็นแม่ที่ยิ่งใหญ่จริงๆ

รติพร : แม่เป็นคนขยัน ทำทุกอย่างที่ทำได้ เลี้ยงทั้งลูก ทำทั้งงาน แม่เก่งทำทุกอย่างในบ้านได้หมด อะไรที่จะต้องทำทำได้หมดไม่เกินความพยายาม รักแม่ และคิดถึง แม่เป็นตัวอย่างที่ดีๆ ของลูก แม่มีความสุขขอเพียงแค่ได้ไปทำบุญ บริจาค ที่นั่น ที่โน่น

ธีระวัฒน์ : คิดถึงแม่ สิ่งที่แม่ทำดีมาตลอด คือ ทาน ศีล ภาวนา จะเป็นเส้นทางพาแม่ไปถึงมรรค ผล นิพพานในอนาคต

ชำนาญ : ตอนสาวๆ แม่เป็นคนหนักเบาเอาสู้ ทำงานทุกอย่างของครอบครัว จำตอนที่แม่เลี้ยงหมู โกยขี้หมู อาบน้ำให้หมู ทำกับข้าว คุมคนงาน มีจิตวิทยาการพูดคุยที่ดีกับทุกๆ คน ทั้งพนักงาน ลูกค้า เพื่อนบ้าน คนเช่าบ้าน และทุกๆ คนที่เจอ และคุยได้หลายภาษาทั้งไทย จีนแคะลึก แคะตื้น จีนแต้จิ๋ว จีนกลาง รวมทั้งพูดภาษาอีสานได้ไม่น้อย

ในช่วงสูงวัยแม่เป็นคนหน้ายิ้มๆ ใจดี มีเมตตา ชอบทำบุญให้กับลูกๆ แรกๆ ทำบุญให้ ดูดวงให้ลูกๆ แม่ออกเงินเองหมด พอแม่มีความรู้เพิ่มขึ้นว่าลูกๆ ต้องออกเงินทำบุญเองด้วยจึงทำบุญก่อนและมาเก็บเงินกับลูกทีหลัง และหลังจากนั้นลูกๆ ก็ปรับพฤติกรรมใหม่ให้เงินกับแม่เป็นก้อนทำบุญทั้งปี สุดท้ายแม่จะบอกว่า ลูกทำบุญที่ไหนบอกด้วยจะได้ร่วมทำบุญ ควักทีก็หลายพัน บางครั้งก็เป็นหมื่น แม่เป็นคนใจบุญสุนทาน โชคดีที่มีลูกสาว ๒ คนพาแม่ไปปฏิบัติธรรม ซึ่งแม่ก็ชอบด้วย ทำให้ในช่วงหลังแม่มีจิตใจที่สงบขึ้นมากเป็นชีวิตที่อยู่ก็สบาย ตายก็เป็นสุข ซึ่งเป็นบุญของแม่ที่ได้เจอ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เต็มรูปแบบทั้ง ทาน ศีล ภาวนา ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แม่จากไปอย่างสงบ อยู่ในสุคติภูมิ

เฉลียว : ความรักลูก สอนในเรื่องคุณธรรม ขอให้เป็นคนดีเสมอ แม่คิดถึงผู้อื่นเสมอ แม่สอนเสมอว่าในการทำธุรกิจเราต้องรักษาคุณภาพให้กับลูกค้า เช่น โครงการบ้านเอื้ออาทร ถึงแม้ว่าโครงการนี้ทำแล้วมีค่าใช้จ่ายสูง แต่แม่ไม่ให้ลดคุณภาพของงาน เพราะเราทำบ้านให้คนรายได้น้อยซึ่งบ้านมีความสำคัญกับเค้า ในส่วนของสังคมแม่บอกถ้าเรามีความรู้ความสามารถก็เอาไปช่วยสอนคน ถ่ายทอดความรู้ให้คนอื่น เพื่อสร้างคนที่ดีมีคุณธรรมให้กับสังคม เพื่อตอบแทนคุณแผ่นดิน คุณของพระเจ้าอยู่หัว พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์

เอกวัฒน์ : แม่ที่ดี น่ารัก แม่ที่ดูแลลูกดี สอนให้ลูกมีจิตใจเมตตา รักครอบครัว เป็นผู้ที่ให้ย่อมดีกว่าเป็นผู้รับ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นแนวทางให้ลูกดำเนินตามวิถีแห่งชีวิตส่วนตัวและครอบครัว สังคม **"ฉันรักแม่"**

เนาวรัตน์ : **"แม่คือพระโพธิสัตว์"** เพราะแม่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือผู้คนรอบข้างอย่างจริงใจ และเต็มที่ โดยแม่สอนและทำให้เห็นเสมอในการช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาส เป็นตัวอย่างที่ดีซึ่งทำให้เราได้ซึมซับและเดินตามเส้นทางแห่งการให้และช่วยเหลือโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เราโชคดีที่เกิดมามีพอเพียงที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้โดยไม่ลำบากตัวเรา ฉันจะสานต่อปณิธานของแม่ **"เติมยิ้ม อิ่มสุข ใจสว่าง กับการให้"**

รุ่งระวี : ความรักของแม่ คือ
รักแท้ไม่มีวันจบ
รักแท้ที่ไม่มีเงื่อนไขและกาลเวลา
ไม่แม้กระทั่งเวลาที่ตัวเองเจ็บป่วย
ไม่แม้กระทั่งเวลาที่ตัวเองมีความทุกข์
และไม่แม้กระทั่งเวลาที่ตัวเองรู้สึกว่าจะต้องจากไป
ฉันรับรู้ได้ว่า แม่สามารถตายแทนฉันและลูกทุกๆ คนได้

ท้ายสุดของชีวิต แม่สอนธรรมะให้รู้ว่า ทุกคนเกิดมามีอวัยวะที่ทำหน้าที่ต่างๆ เหมือนๆ กัน ตา หู จมูก หัวใจ สมอง ฯลฯ ต่างกันก็แค่ จิตที่จะสั่งให้กายนี้แสดงออกทาง กาย วาจา ใจ อย่างไร อสุรกาย สัตว์นรก เทพ หรือพรหม ดี หรือ ชั่ว บุญ หรือบาป ที่จะอยู่ในความทรงจำของคนรอบข้าง และติดตามไปในชาติภพต่อๆ ไป **"แม่ คือ เทพ คือ พรหม คือ พระอรหันต์ ของฉันและครอบครัว"**

ธนาวัฒน์ : แม่ใจดี เป็นผู้ให้ เป็นแม่ที่น่ารัก คอยเป็นห่วงลูกๆ หลานๆ ว่าเป็นอย่างไร คอยถามสารทุกข์สุขดิบของลูกๆ และยังคอยเป็นห่วงคนใกล้ตัวทุกๆ คน **ผมดีใจที่ได้เป็นลูกแม่**

พวกเราทุกคนได้เดินตามรอยเท้าของแม่ในการเป็นคนดี ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน กตัญญู มีเมตตา และทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อคนรอบข้าง และสังคม อีกทั้งยังเป็นพุทธมามกะที่ดี และในวาระสุดท้ายของแม่ พวกเราลูกหลานทุกคนพร้อมใจกันสวดมนต์พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ และบทสวดเจ้าแม่กวนอิม **"นำโมกวนซืออิมผ่อสัก"** ที่ท่านสวดเป็นประจำพร้อมนับลูกประคำไปด้วย พวกเราสวดมนต์นานนับชั่วโมง และยืนสมาธิรอบเตียงท่านเป็นเวลา ๕ นาที เมื่อนาฬิกาครบ ๕ นาที ในการยืนสมาธิ ท่านได้จากไปอย่างสงบด้วยใบหน้าที่อิ่มเอิบ

"ลูกๆ หลานๆ ทุกคน ขอน้อมส่งดวงจิตของแม่สู่สุคติภูมิ"

เลี้ยงกายเลี้ยงใจพ่อแม่

พระพุทธพจน์

ดูก่อนคฤหบดีบุตร มารดาบิดาผู้เป็นทิศเบื้องหน้า อันบุตรพึงบำรุงด้วยสถาน ๕ คือ

๑. ด้วยตั้งใจไว้ว่าท่านเลี้ยงเรามา เราจักเลี้ยงท่านตอบ

๒. รับทำกิจของท่าน

๓. ดำรงวงศ์สกุล

๔. ปฏิบัติตนให้เป็นผู้สมควรรับทรัพย์มรดก

๕. เมื่อท่านละไปแล้ว พึงทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้

ข้อความบางตอนจาก... สิงคาลกสูตร (สูตรว่าด้วยสิงคาลกมาณพ)

พุทธวจนะ

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวันมหาวิหาร เมืองสาวัตถี ได้ตรัสถึงการตอบแทนพระคุณของพ่อแม่ ที่ได้ผลอย่างแท้จริงและถูกต้องตามหลักศาสนา ไว้ดังนี้

"ภิกษุทั้งหลาย! บุตรยกมารดาบิดาขึ้นวางไว้บนบ่าทั้งสองข้าง ปฏิบัติท่านทั้งสองด้วยการอบกลิ่น นวด อาบน้ำ ท่านทั้งสองได้ถ่ายอุจจาระและปัสสาวะ อยู่บนบ่าบุตรนั้นตลอดร้อยปี แม้อย่างนั้น ก็ยังไม่ชื่อว่าได้ตอบแทนคุณของมารดาบิดาได้เลย"

"ภิกษุทั้งหลาย! อีกประการหนึ่ง บุตรพึงสถาปนามารดาบิดาไว้ในราชสมบัติในแผ่นดินใหญ่มีแก้ว ๗ ประการ แม้อย่างนั้น ก็ยังไม่ได้ชื่อว่า บุตรได้ตอบแทนคุณของมารดาบิดาได้เลย เพราะว่ามารดาบิดามีอุปการะมาก บำรุงเลี้ยง แสดงโลกนี้แก่บุตรทั้งหลาย"

"ส่วนบุตรคนใด ทำมารดาบิดาผู้ไม่มีศรัทธา ให้มีศรัทธามั่นคง ๑ ทำมารดาบิดาผู้ทุศีล ให้ตั้งมั่นอยู่ในศีล ๑ ทำมารดาบิดาผู้มีความตระหนี่ ให้มีการบริจาคทานเป็นนิจ ๑ ทำมารดาบิดาผู้ไม่มีปัญญา ให้มีปัญญาเป็นเครื่องนำทางที่ถูกต้องได้ ๑ ภิกษุทั้งหลาย! ด้วยเหตุการณ์ตอบแทน ๔ ประการนี้ ชื่อว่าบุตรได้ตอบแทนพระคุณของมารดาบิดาแล้ว."

โอ้ผู้ใดใครเล่าจะเท่าแม่
พระคุณแม่เหนือใครไปทุกสิ่ง
ลูกนึกเทียบเปรียบสิ่งใดไม่ได้จริง
ช่างใหญ่ยิ่งยากแสนจะแทนคุณ

แม่
ผู้หญิง คนสำคัญ ที่สุด ใน ชีวิต . . .

เพลงค่าน้ำนม

ผู้แต่ง : ไพบูลย์ บุตรขัน

แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง
ที่เฝ้าหวง ห่วงลูกแต่หลังเมื่อยังนอนเปล
แม่...เราเฝ้าโอ้ละเห่
กล่อมลูกน้อยนอนเปลไม่ห่างหันเห ไปจนไกล
แต่เล็กจนโตโอ้แม่ถนอม
แม่ผ่ายผอมย่อมเกิดจากรักลูกปักดวงใจ
เติบโตโอ้เล็กจนใหญ่
นี่แหละหนาอะไร มิใช่ใดหนาเพราะค่าน้ำนม
ควรคิดพินิจให้ดี
ค่าน้ำนมแม่นี้ จะมีอะไรเหมาะสม
โอ้ว่าแม่จ๋า ลูกคิดถึงค่าน้ำนม
เลือดในอกผสม กลั่นเป็นน้ำนมให้ลูกดื่มกิน
ค่าน้ำนมควรชวนให้ลูกฝัง
แต่เมื่อหลังเปรียบดังผืนฟ้าหนักกว่าแผ่นดิน
บวชเรียนพากเพียรจนสิ้น
หยดหนึ่งน้ำนมกิน ทดแทนไม่สิ้นพระคุณแม่เอย

สารบัญ

แม่...พระในบ้าน

พระธรรมโกศาจารย์
(ปัญญานันทภิกขุ)

ความหมายของคำว่า **"แม่"**

คำว่า **"แม่"** ในภาษาไทยนั้นเป็นคำที่น่าฟัง ไพเราะเสนาะหู เป็นคำที่เด็กพูดก่อนคำใดๆ เด็กพูดได้นี่ต้องพูดคำว่า **"แม่"** ก่อน แต่ว่าอาจจะพูดไม่ชัดออกเสียง เป็น **"มะ"** เป็น **"แมะ"** อะไรไปก็ได้ แต่จุดหมายก็คือเรียกคนที่เขารู้จักมาก่อนใครๆ เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับตัวเขากว่าใครๆ ผู้ที่ใกล้ชิดต่อเด็กน้อยๆ ก่อนใครๆ ก็คือแม่ สัมผัสที่เด็กได้สัมผัสก่อนใครๆ ก็คือเนื้อหนังของแม่ น้ำนมแม่ ที่ทำให้เด็กรู้จักแม่แล้วก็อยากเข้าใกล้ เวลาใดเด็กร้องไห้ พอแม่อุ้มมาประทับที่อก หยุดร้องทันที ที่หยุดร้องได้ก็เพราะเขาได้สัมผัสกับเนื้อหนังที่เขารู้จักดีว่าเป็นเนื้อหนังที่มีแต่ความรัก มีแต่ความเมตตาต่อตัวเขาจึงได้เกิดความรักความเคารพบูชา

คำว่า **"แม่"** จึงเป็นคำที่มีความหมายในทางชื่นอกชื่นใจ เราจึงเรียกคนที่เกิดเรามาว่า **"แม่"** เรียกคำอื่นมันก็ไม่ชื่นใจ

แม่มีความรักที่บริสุทธิ์

ในหมู่คนไทยเราเองนั้น เรียกคำว่าแม่มาตั้งแต่โบราณในครอบครัวที่เป็นผู้ดีหน่อย ก็ใช้คำว่า **"คุณ"** เข้ามาข้างหน้าเป็นคำให้เกียรติว่า คุณแม่ คุณพ่อ คุณน้า คุณอา คุณลุง คำว่า **"คุณ"** นี้ เป็นคำเพิ่มเข้ามา ก็ด้วยความเชิดชู บูชานั่นเอง แต่ถึงแม้เราเรียกว่า **"แม่"** เฉยๆ มันก็เป็นคำที่น่าฟังอยู่นั่นเอง

ผู้หญิงเรานี่อยากจะให้ใครๆ เรียกว่าแม่ เพราะเขาเรียกว่าแม่นั้นเป็นการแสดงความรักที่บริสุทธิ์ เป็นการแสดงความรักที่มีความเคารพอยู่ในตัวเรียกอย่างอื่นมันเป็นความรักแบบอื่น เรียกว่าแม่นี่เป็นความรักที่มีความเคารพสักการบูชา เพราะฉะนั้นผู้ที่ได้เป็นแม่ย่อมมีความสบายใจ คนที่ไม่มีโอกาสเป็นแม่เพราะอะไรก็ตาม ก็อยากจะเป็นแม่ของคนอื่นเขา จึงต้องเลี้ยงเด็กไว้ แล้วให้เด็กนั้นเรียกว่า **"แม่"** ก็สบายใจ ยิ่งคนที่ไม่ใช่แม่ เช่น เป็นแม่เลี้ยง แม่เลี้ยงก็เป็นแม่เหมือนกัน แต่ไม่ใช่แม่เกิด เป็นแม่เลี้ยง

คนที่เลี้ยงเรานั่นแหละคือแม่

ความจริงแม่เลี้ยงนั่นแหละสำคัญกว่าแม่เกิด เพราะคนบางคนแม่เกิดตายไปเสียแล้ว แล้วก็มีคนอื่นมาสมัครเป็นแม่ เขาไม่ได้เกิดเรามา แต่เขาสมัครมาเลี้ยงเรา ให้ความอุปถัมภ์ค้ำชูแก่เรา ให้เราได้อยู่ได้กินอย่างสะดวกสบาย มีความเสียสละทุกอย่างเพื่อให้เด็กนั้นเจริญเติบโต ความจริงคนที่เป็นแม่เลี้ยงควรจะได้รับความเคารพบูชามากกว่าแม่ที่ไม่ได้เลี้ยงเสียอีกด้วยซ้ำไป

สมัยนี้เด็กบางคนเมื่อรู้ว่าไม่ใช่แม่ของตัว กลับดูหมิ่นไม่เคารพ เวลามีอะไรนิดหน่อยก็นึกในใจว่า ก็ไม่ใช่ลูกของแม่ แม่จึงไม่รักหนู การคิดเช่นนั้นเป็นการคิดเอาเอง ไม่ใช่คิดถูกต้อง น้ำใจของแม่ที่เป็นแม่เลี้ยงหรือทำหน้าที่เลี้ยงเด็ก ก็มีความรักความเอ็นดูต่อเด็กนั้นเหมือนกับแม่บังเกิดเกล้าเหมือนกัน บางทีอาจจะมากกว่าเสียด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นอย่ารังเกียจคำว่าแม่เลี้ยงพ่อเลี้ยง แต่ควรจะนึกถึงว่าเขาเป็นแม่ที่เลี้ยงเรา เขาเป็นพ่อที่เลี้ยงเรา เราก็ควรจะเคารพสักการบูชาเช่นเดียวกัน สำหรับคนที่ไม่มีลูกก็อยากจะเป็น แม่อย่างนี้ แต่คนที่มีโอกาสได้เป็นแม่ก็มีความสบายใจที่ได้ทำหน้าที่เลี้ยงลูก

ความ...หวังของแม่

ผู้หญิงเราเมื่อแต่งงานแล้วก็อยากจะเป็นแม่ด้วยกันทั้งนั้นถ้ามีโอกาสจะเป็นก็มักจะวิ่งเต้นขวนขวาย เขาบอกว่าหลวงพ่อที่ไหนศักดิ์สิทธิ์ หรือมีอะไรศักดิ์สิทธิ์ก็มักจะไปกราบไปไหว้ เพื่อขอให้มีลูกกับเขาบ้าง อันนี้แสดงว่าน้ำใจของสตรี เมื่อแต่งงานแล้วก็อยากจะเป็นแม่ต่อไป ทำไมท่านจึงอยากเป็นแม่ เพราะว่าเมื่อไม่มีลูกก็ไม่รู้ว่าจะทำอะไรให้ใคร เด็กเป็นความหวังของครอบครัว เป็นอนาคตของวงศ์สกุล เพราะฉะนั้นครอบครัวใดมีบุตรมีธิดาก็สบายใจ สบายใจว่าทรัพย์ที่เราหาไว้นั้นไม่ไปไหน จะตกแก่ทายาทของเรา เมื่อเราแก่ชราลงไปจะมีคนเลี้ยงดูเรา ให้ความสุขความสบายแก่เรา อันนี้เป็นความปรารถนาของมารดาทั่วๆ ไป

คิดไปแล้วก็เหมือนกับมารดาเห็นแก่ตัว แต่ความจริงไม่ใช่ มันเป็นความคิดที่เป็นธรรมชาติของสตรีที่อยากจะเป็นแม่ และเมื่อได้เป็นแม่ก็มีความสบายใจ ไม่อิดหนาระอาใจที่จะเลี้ยงดูบุตรธิดาของตนให้มีความเจริญเติบโต

คุณธรรม...ของแม่

คนที่เป็นแม่มีคุณธรรมในใจหลายอย่าง เช่น **เป็นผู้มีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา** พร้อม ในทางพระพุทธศาสนาจึงเรียกคนที่เป็นแม่ว่าเป็น **"พรหม"** ของบุตรธิดา ชื่อว่าเป็นพรหมก็เพราะมีคุณธรรมของพรหม พรหมนั้นไม่ใช่รูปปั้นสี่หน้าที่ตั้งอยู่หน้าโรงเรียนเอราวัณ แต่หมายถึงคนที่มีคุณธรรมสี่ประการประจำใจ เช่น **มีเมตตา** ปรารถนาความสุขความเจริญแก่ผู้อื่น **มีกรุณา** สงสาร อยากจะช่วยคนอื่นให้พ้นไปจากความทุกข์ความเดือดร้อน **มีมุทิตา** คือยินดีเพลินใจในเมื่อคนอื่นนั้นมีความสุขความเจริญ มีความก้าวหน้า ในชีวิตในการงาน ส่วน**อุเบกขา** นั้นเรียกว่าวางเฉย ไม่ใช่เฉยๆ แต่เฉยเพราะยังไม่มีเรื่องที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องเหตุการณ์ปกติ คล้ายกับคนที่สตาร์ทรถยนต์ติดดีแล้ว ก็นั่งดูเฉยๆ เมื่อใดเครื่องมันดังคึ่กคั่กก็เข้าไปแก้ไข แม่ของเราก็เป็นอย่างนั้น เมื่อลูกเป็นไปโดยปกติก็ไม่ยุ่งอะไร แต่ท่านมองดูอยู่ด้วยความสนใจ มีอะไรขัดข้องมีอะไรเป็นทุกข์เป็นร้อน คนที่จะวิ่งเข้ามาประคับประคองเราก่อนใคร

ก็คือแม่ของเรานั่นเอง เพราะคุณแม่ท่านมีคุณธรรม ท่านมีหน้าที่ให้ ไม่ได้หวังอะไรตอบแทนมากนัก เว้นไว้แต่ลูกมีความสำนึก แล้วก็ให้ ถึงไม่ให้ท่านก็ไม่ไปประท้วง ไม่คิดอะไรจากลูกของท่าน ท่านอยากเห็น ความสุขความสบายจากลูก

ความ...ชื่นใจของแม่จากลูก

เมื่อลูกมีความเจริญทั้งกายทั้งใจ มีความเติบโต มีหน้าที่การงานทำเป็นหลักฐาน แม่นั่นแหละเป็นผู้มีความชื่นใจที่สุด มีความสบายใจที่สุดกว่าใครๆ เมื่อใดลูกตกต่ำชีวิตไม่ก้าวหน้า มีปัญหา มีความทุกข์ ความเดือดร้อนผู้ที่มาเป็นทุกข์กับเราก่อนใครๆ ก็คือคุณแม่นั่นเอง เพราะฉะนั้นแม่นี่คือผู้ร่วมสุขร่วมทุกข์ของเรา เป็นสหาย ผู้คอยให้ความช่วยเหลือแก่เราตลอดเวลา ไม่มีคนใดจะมีน้ำใจเท่าแม่ เราลองคิดดู แม่นั่นแหละเป็นผู้มีน้ำใจต่อเราอย่างแท้จริง สมกับที่ท่านเรียกว่าเป็นพรหม ท่านมีพรหมวิหารธรรมอยู่ในใจครบถ้วน ทีเดียว

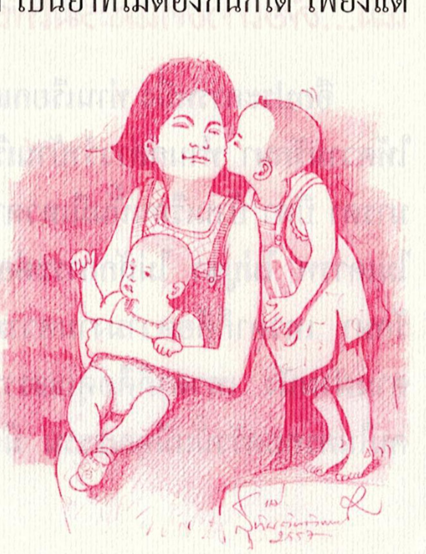
แม่...คือเทวดาและร่มโพธิ์ร่มไทรของลูก

อีกประการหนึ่ง ท่านเรียกแม่ว่า **เทวดา** เพราะให้ความคุ้มครอง ให้ความรักษา ท่านกล่าวว่าบ้านเรือนใดมีการเคารพมารดา บิดา บูชามารดา บิดา บ้านเรือนนั้นมีเทวดาคุ้มครองรักษา บ้านเรือนใดบุตรธิดาไม่เคารพ ไม่บูชา ไม่สักการะต่อมารดาบิดา บ้านเรือนนั้นไม่มีเทวดารักษา เทวดาก็คือความงามความดีนั่นเอง ไม่ใช่เทวดาที่เขาเขียนไว้ตามฝาผนัง เทวดาก็คือคุณธรรม ครอบครัวใดเคารพ มารดาบิดา คนในครอบครัวนั้นมีคุณธรรม มีความรักพ่อรักแม่ ความรักพ่อรักแม่

นั่นแหละคือสิ่งคุ้มครองครอบครัว เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ให้บุตรธิดาในครอบครัวนั้นอยู่เย็นเป็นสุข เพราะฉะนั้นผู้เคารพมารดา บิดา จึงชื่อว่ามีโพธิ์ไทรใบดกคุ้มครองรักษา ไม่ถูกฝน ไม่ถูกแดด ไม่ถูกความทุกข์ ความเดือดร้อนครอบงำจิตใจ มีความเป็นอยู่อย่างปลอดภัย

แม่คือ...กำลังใจของลูก

แล้วใบหน้าของคนทั้งสองมีอิทธิพลเหนือจิตใจผิดกัน คุณพ่อดูเหมือนเห็นเป็นภาพดุๆ ไป เพราะท่านเป็นคนขรึม ไม่ค่อยพูดค่อยจาอะไรเหล่านี้เป็นต้น แต่ถ้าเห็นหน้าแม่แล้วก็มีความสบายใจ ให้สังเกตว่าเราเจ็บไข้ได้ป่วย หรือไปอยู่ห่างไกลบ้านไกลเรือน เวลาป่วยคุณแม่ไปเยี่ยม พอรู้ว่าแม่มาเท่านั้น ใจมันชื่นขึ้นมาเป็นกอง เห็นหน้าแม่ก็สบายใจ แม่มานั่งใกล้เอามือมาลูบตามตัวตามเนื้อตามหนัง บีบนวดให้ก็รู้สึกว่าหายเจ็บหายไข้ หายขึ้นมาทันที กำลังใจมันเกิด ไฟฟ้าของคุณแม่ที่มาสัมผัสร่างกายของคนเรานั้น ทำให้เกิดกำลังใจภายใน ทำให้เกิดความรู้สึกนี่คือผู้มีอุปการะต่อเรา เป็นยาที่ไม่ต้องกินก็ได้ เพียงแต่สัมผัสผิวกายก็สบายแล้ว

ชื่นอกชื่นใจเมื่ออยู่ใกล้แม่

อันนี้แหละทำให้เรารู้สึกว่าคุณแม่มีความรู้สึกต่อเราอย่างไร เรามีความชื่นอกชื่นใจเมื่อได้อยู่ใกล้แม่ มีความรู้สึกสบายทุกเวลา ถ้าเราไปอยู่บ้านไกลเมืองไกล คุณแม่มาเยี่ยมนี่เราจะมีความรู้สึกว่า มีความสบายใจชื่นใจขนาดไหน ชื่นใจจนพูดไม่ออกทีเดียว ไม่สามารถ จะพรรณนาเป็นลายลักษณ์อักษรถึงความรู้สึกในใจที่เรามีความรู้สึกเมื่อเห็นหน้าแม่ของเราได้ อันนี้มันเป็นความจริงที่เกิดขึ้นในใจของเราทุกคน มีประสบการณ์อยู่ด้วยกันทั้งนั้น หรือว่าเราไปอยู่ไกล คุณแม่ไม่สามารถจะไปเยี่ยมเราได้ แต่ถ้าเรามาบ้าน มาเห็นหน้าแม่ของเรา เราก็รู้สึกสบายใจ

ดวงหน้าของแม่ที่ให้ความสดชื่น

ดวงหน้าของแม่เป็นดวงหน้าที่ให้แต่ความสุขสดชื่นอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าดุก็ไม่น่าเกลียด พูดคำหยาบก็ไม่น่าชัง อะไรๆ ที่ออกมาจากแม่นั้นเราเห็นเป็นของขำขัน ไม่ใช่เรื่องน่ากลัว น่าตกใจ เพราะถึงดุก็อย่างนั้นแหละ น้ำใจแท้ๆ ไม่อยากทำให้ลูกเจ็บซ้ำอะไรหรอก แต่บางทีเกิดโมโหโทโสขึ้นมาบ้าง ก็พูดคำที่ไม่เหมาะไม่ควรออกไป เราผู้เป็นลูกรู้ใจแม่ดีว่าแม่แกล้งด่าหรอก สมมติว่าด่า ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความเสียหายน้ำใจแท้ๆ ไม่ได้มีอย่างนั้น แต่พูดออกไปอย่างนั้นเอง เพราะแม่ไม่เคยประทุษร้ายลูก ลูกเสียอีกยังมีโอกาสประทุษร้ายต่อแม่ได้ น้ำใจของแม่จึงหนักแน่นเหมือนกับแผ่นดิน

แผ่นดินของแม่คือเรา

แผ่นดินนี่ก็เป็นแม่ของคน เป็นที่อยู่อาศัยเป็นที่ให้อะไรทุกอย่าง เราได้อะไรจากแผ่นดินทั้งนั้น คนโบราณจึงเรียกแผ่นดินว่าแม่ธรณี เพราะท่านให้ความเป็นอยู่แก่เราอย่างสะดวกสบาย จะเอาอะไรก็ได้ แต่เอาด้วยวิธีการที่ถูกต้องจากแม่ คือธรณีนั่นเอง

แม่น้ำก็เป็นแม่ของคนเหมือนกัน ให้อะไรแก่คนอย่างนี้ เพราะฉะนั้นน้ำใจของแม่ก็เหมือนกับแม่น้ำ เหมือนกับแผ่นดิน เหมือนกับแผ่นฟ้า เหมือนกับสิ่งที่ให้แต่ความสุขความสนุกแก่เรา เราจึงรักเคารพบูชาท่าน

ความสำนึกของลูกที่มีต่อแม่

อันแม่แม้จะแก่ชราสักเท่าใด เราก็ไม่อยากให้ท่านตาย อยากให้ท่านอยู่ ให้หายใจอยู่ ให้ลืมตาอยู่ ไม่อยากให้ท่านเป็นท่อนไม้ท่อนฟืน ทำไมเราคิดอย่างนั้น เพราะเรารู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ให้กำลังใจแก่เรา ให้ความสุขสดชื่นแก่ชีวิตของเรา ถ้าแม่เราจากไปเรารู้สึกว่าใจหายไป มันขาดอะไรไปสักอย่างหนึ่งในชีวิตของเรา แม้เราจะมีเงินมีทองมีข้าวมีของมีมิตรสหายสักเท่าใด มีอะไรๆ ก็ตามใจเถอะ ก็ไม่เหมือนกับเรามีแม่ แม่นี่ให้ความสุขแก่เราเหลือหลาย เราหาของอื่นหาได้ แต่เราหาแม่ไม่ได้ แม่เรามีคนเดียวในโลก อยากให้ท่านอยู่กับเราตลอดไป

นี่คือน้ำใจที่เกิดความสำนึกในลูกทั้งหลายที่มีต่อแม่ เราจึงอยากเห็นหน้าแม่อยู่ตลอดเวลา

การจากไปเป็นเรื่องธรรมดา

แม่กับลูกมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิด แม้ลูกจะโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว แม่ก็ยังรู้สึกว่าเป็นอ้ายหนูของแม่อยู่นั่นเอง เคยเห็นคนบางคนเรียกลูกซึ่งมีอายุหกสิบแล้วว่าอ้ายหนู ท่านเรียกของท่านอย่างนั้น ท่านมองลูกชายที่อายุหกสิบของท่านเหมือนกับเด็กตัวน้อยๆ ที่ท่านเคยเอามาวางไว้บนตัก ท่านลูบหน้าลูบหลังอย่างไรเมื่อเป็นเด็ก ครั้นโตขึ้นท่านรู้สึกอย่างนั้น แล้วเราเองที่มีความรู้สึกต่อพ่อแม่ก็อย่างนั้นเหมือนกัน เรารู้สึกว่าคุณแม่ของเรานั้นมีอะไรที่ลึกลับซับซ้อนอยู่ตลอดเวลา เรามีความรู้สึกต่อท่านอย่างดีที่สุด ที่มีความรู้สึกอยู่ในใจ เราไม่อยากให้ท่านจากไป แต่ร่างกายสังขารของมนุษย์ที่มันเป็นธรรมดาที่ต้องเปลี่ยนแปลง ก็ต้องถึงแก่ความแตกความดับไป เราจะหวงไว้ก็ไม่ได้ ท่านต้องลาจากเราไป นี่เป็นเรื่องที่ธรรมดาที่สุด

พระคุณแม่

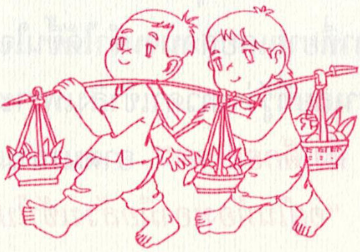
พระธรรมสิงหบุราจารย์

(หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมฺโม)

เมื่อคลอดลูกแล้ว **"แม่"** ก็ยังต้องประคบประหงมเลี้ยงดู ให้ดื่มเลือดในอกเป็นอาหาร ยามที่ลูกเจ็บป่วยก็อมยาพ่นฝนยาทารักษากันไปตามมีตามเกิด แม่เฝ้ากล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูจนเติบใหญ่กระทั่งลูกแต่งงานมีเหย้ามีเรือนไปแล้ว แม่ก็ยังเฝ้าห่วงใยรักใคร่ไม่จืดจาง

ตั้งแต่อาตมาคอหัก หายใจทางสะดือ ได้พองหนอยุบหนอ คิดถึงแม่ทุกลมหายใจ อาตมาเห็นความทุกข์อย่างแสนสาหัสของคนเป็นแม่ก็ตอนที่เป็นหมอตำแยทำคลอดให้ผู้หญิงคนหนึ่งแม้ว่าเรื่องราวจะผ่านพ้นมาห้าสิบปี ก็ยังจำภาพเหตุการณ์ครั้นนั้นได้ติดตาติดใจมากระทั่งทุกวันนี้

...สมัยนั้นอาตมาอายุสิบหกแต่ยังไม่ประสีประสาอะไร ยังเปลือยกายโดดน้ำตูมๆ กับเพื่อนอย่างสนุกสนาน แต่เด็กสมัยนี้อายุสิบหกเป็นหนุ่มกันแล้ว ตอนนั้นอาศัยอยู่กับยาย ลำบากลำบนมากต้องหาเงินเรียนเอง ตื่นตั้งแต่ตีสามหาบของไปขายที่ตลาดบางขาม ห่างจากบ้านไป ๑๔ กิโลเมตรถึงตลาดตี ๔ กว่าๆ ก็นั่งขายของซึ่งเป็นพวกผักสวนครัวที่ช่วยกันปลูกกับยาย พอตีห้าก็ขายหมดบางวันขายไม่ค่อยดี

ก็ไปหมดเอา ๗ โมง จากนั้นก็หาบกระจาดเปล่ากลับบ้าน หิวข้าวก็ต้องอดทนเพราะยายสั่งไม่ให้ซื้อเขากินให้กลับมากินบ้านเรา ยายว่าซื้อเขากินมันแพง จานละตั้งสามสตางค์สู้กลับมากินข้าวที่บ้านไม่ได้ อาตมาก็จำเป็นต้องเชื่อยายบางทีกว่าจะถึงบ้านหิวแทบลมจับ

อยู่มาวันหนึ่งขณะที่อาตมาหาบกระจาดเปล่ากลับบ้านก็พบกับผู้หญิงคนหนึ่งกลางทาง เขากำลังท้องแก่จะเดินทางไปคลอดลูกที่บ้านแม่ของเขาที่ต้องเดินทางไปคลอดบ้านแม่ เพราะเขาอยู่กับพ่อผัวแม่ผัวซึ่งรังเกียจว่าเขาจน และไม่ยอมช่วยเหลือเกื้อกูลแต่ประการใด เดินไปได้ครึ่งทางก็เกิดปวดท้องนอนร้องครวญครางอยู่ใต้ต้นไทร พอเห็นอาตมาเดินผ่านมาเขาก็ดีใจร้องบอกกับอาตมาให้ช่วยเขาด้วย เขาปวดท้องใจจะขาดอยู่แล้วช่วยเอาลูกออกให้ที อาตมาถึงจะอายุสิบหก แต่ก็ยังไม่รู้ว่าเขาออกลูกกันยังไง ผู้ใหญ่เขาเคยพูดให้ฟังว่าเขาออกลูกทางปาก บางคนก็บอกออกลูกทางสะดือบางคนก็ว่าออกทางก้น อาตมาก็เชื่อนึกว่าเป็นอย่างนี้จริงๆ ที่แท้ก็ถูกผู้ใหญ่หลอก เพิ่งมารู้ความจริงตอนทำคลอด ครั้งนั้นนั่นแหละ

ผู้หญิงคนนั้นเขาก็ร้องใหญ่บอกปวดมากแล้วก็เป็นลูกท้องแรกจึงยังไม่เคยมีประสบการณ์เรื่องการคลอดลูกมาก่อนได้ยินเขาร้องโอยๆ อาตมาก็ทำอะไรไม่ถูก เลยถามเขาว่าจะให้ช่วยยังไง เขาก็บอกช่วยดึงเด็กออกจากท้องให้เขาที มันกำลังจะออกแล้ว อาตมาก็ยังงงอยู่เลย นึกถึง

เทวดาก็นึกตามประสาเด็กๆ ไม่รู้ว่าเทวดามีจริงหรือเปล่าแต่ยายเคยเล่าให้ฟังบ่อยๆ ก็คิดว่าคงจะมีมั้งเลยประนมมือบอกรุกขเทวดาประจำต้นไทรให้ช่วยแล้วก็ร่ายคาถาชุมนุมเทวดาที่ยายเคยสอนจนจำได้ขึ้นใจ

พอว่าคาถาจบ เทวดาเข้าสิงอาตมาเลยที่รู้ว่าเทวดาเข้าสิงเพราะท่านมากระซิบข้างหูว่า *"ดึงเด็กออกมา ดึงเด็กออกมา"* อาตมาถาม *"ดึงยังไง เด็ก อยู่ที่ไหน"* เทวดาบอก *"อยู่ในท้องเอามือล้วงเข้าไปในผ้านุ่งก็จะเจอหัวเด็ก"* อาตมาก็ทำตามดึงพรวดสุดแรงเลย เสียงผู้หญิงร้องกรี๊ดแล้วสลบเหมือดไป อาตมาก็ตกใจ เพราะเห็นไส้ยาวๆ ติดตัวเด็กออกมาคิดว่าเราคงดึงไส้ผู้หญิงคนนั้นออกมาหมดท้องแล้วกระมังเขาคงต้องตายแน่ๆ จะทำยังไงดีหนอ เสียงเทวดากระซิบข้างหูว่า *"ไม่ตายหรอก แค่สลบไปเท่านั้น ไปจัดการตัดสายรกให้เด็กก่อน ที่เธอเห็นนั้นแหละเรียกว่า สายรก ไม่ใช่ไส้เขาหรอก"* อาตมาก็ถามว่า *"เอาอะไรตัดล่ะ มีดพร้าก็ไม่มี"* เทวดาบอก *"เอาเล็บของเธอนั่นแหละจิกแน่นๆ แล้วดึงมันจะขาดเอง"* สมัยนั้นหนุ่มรุ่นๆ เขานิยมไว้เล็บยาวกันเรียกว่าแฟชั่น อาตมาก็ไว้กับเขา คือเขาจะไว้เล็บข้างละสองนิ้ว นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อย อาตมาก็ทำตามที่เทวดาบอก พอรกขาดเลือดพุ่งเลยเด็กส่งเสียงร้องอุแว้ๆ ลั่นป่า เทวดาบอกอีกว่า *"ไปเอาฝุ่นมาโรยตรงแผล"* อาตมาก็กอบฝุ่นโรยลงไปปรากฏว่าเลือดหยุดไหลแต่เด็กไม่หยุดร้อง เทวดาก็กระซิบข้างหูอีกว่า *"ดูดเหลือดที่คั่งในปากออกมา"* อาตมาก็เอามือง้างปากเด็กดูดเลือดและเสมหะออกแล้วบ้วนทิ้งไม่ได้นึกรังเกียจ เพราะกลัวเด็กจะตาย เทวดาบอกอีกว่า *"เอากระบอกไปตักน้ำมาหยอดปาก"* พอดีมีกระบอกไม้ไผ่อันหนึ่งแขวนอยู่ที่กิ่งไทรไม่ทราบเหมือนกันว่าใครนำไปแขวนไว้

ข้างๆ ต้นไทรมีหนองน้ำอยู่แห่งหนึ่งอาตมาจึงหยิบกระบอกเดินไปตักน้ำมาหยอดใส่ปากเด็ก **เจ้าหนูหยุดร้องไห้ เลยดูดหยดน้ำจากนิ้วอาตมาเสียงดังจุ๊บๆ เป็นภาพที่ซึ้งใจอาตมามาจนทุกวันนี้ได้เห็นสัญชาตญาณการดิ้นรนต่อสู้ เพื่อความอยู่รอดของชีวิตก็ตอนที่เจ้าหนูดูดน้ำจากนิ้วมือนี่แหละ**พอได้น้ำเจ้าหนูก็หยุดร้อง ส่วนแม่นั้นสักพักเขาก็ฟื้นถามว่า *"ลูกเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย"* พอรู้ว่าได้ลูกชายเขาก็ดีใจ อาตมาก็เลยช่วยพากลับบ้านทั้งแม่ทั้งลูก ปัจจุบันผู้หญิงคนนั้นเป็นเจ้าของตลาดท่าแค ลพบุรี ร่ำรวยมาก **นี่แหละที่ทำให้อาตมาเห็นใจคนเป็นแม่แล้วก็รักแม่มาตั้งแต่บัดนั้น อาตมาสงสารลูกผู้หญิงมาก เห็นคนท้องเดินมาก็จะแผ่เมตตาขอให้เขาคลอดง่าย เพราะเราเห็นว่า การคลอดลูกยากนั้นเป็นการเสี่ยงชีวิตเหมือนการออกศึกสงครามทีเดียว**

เดี๋ยวนี้อาตมาไม่สอนคนแก่เพราะคนแก่ไม่มีพิษมีภัย อีกไม่นานก็ตายแล้ว สอนเด็กรุ่นใหม่แทนเพราะเมื่อคนรุ่นใหม่ดี รุ่นต่อๆ ไปก็จะดีไม่เป็นวายร้ายหรือภัยสังคม สอนเด็กว่า วันเกิดของเราอย่าพาเพื่อนมาให้พ่อแม่ทำครัวเลี้ยงนะ เธอจะบาป ทำมาหากินไม่ขึ้น เธอต้องเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ให้อิ่มก่อนแล้วจึงไปเลี้ยงเพื่อนทีหลังจึงจะถูกต้อง

พ่อแม่เลี้ยงลูกเปรียบเสมือนปลูกต้นไม้ ปลูกอย่างมีระเบียบแบบแผนต้นไม้ก็จะขึ้นอย่างมีระเบียบสวยงาม ตามแบบตามแผนที่วางไว้ ถ้าปลูกอย่างไม่มีระเบียบปลูกตรงโน้นต้นหนึ่ง ปลูกตรงนี้ต้นหนึ่ง นึกจะปลูกตรงไหนก็ปลูกเกะกะเต็มไปหมดมองดูรกรุงรังหาความสวยงามไม่ได้ ถ้าเป็นอย่างนี้จะไปโทษต้นไม้ว่ามันขึ้นไม่เป็นระเบียบจะถูกหรือจะต้องโทษคนปลูก เพราะคนปลูกไม่มีระเบียบต้นไม้จึงขึ้นอย่างไม่มีระเบียบ

ความรักของแม่มีหลายรูปแบบ มีแม่คนหนึ่งมาบอก *"หลวงพ่อเจ้าคะดิฉันเลี้ยงลูกมานี่ลูกมันไม่เอาไหนเลยมาฝากบวช ๗ วัน"* บอกเสร็จออกไปสักครู่กลับมาอีก กำชับอีกว่า *"สอนลูกฉันให้ดีๆ นะ" ออกไปอีกกลับมาย้ำอีกทีว่า "ช่วยสอนลูกฉันให้ดีๆ นะ"* อาตมาก็ต้องเรียกเข้ามานั่งๆ มา เดี๋ยวให้คติธรรม *"นี่โยมน่ะเป็นแม่เขาใช่ไหม" "ใช่เจ้าค่ะ" ... "โยมสอนลูกมาตั้ง ๒๐ ปี เอาดีไม่ได้แล้วจะมาให้อาตมาสอน ๗ วันจะดีหรือ"* อย่างนี้ต้องเรียกว่าจะมากไป สอนลูกไม่เอาไหน ไม่ใช่ลูกไม่ดีนะ ตัวแม่ไม่ดี ไม่เคยสอนลูกสวดมนต์ไหว้พระเลย **อยากให้ลูกดีต้องสอนให้ลูกสวดมนต์ ลูกจะมีระเบียบวินัยโตขึ้นไม่เถียงพ่อเถียงแม่ เมื่ออยู่ในวัยศึกษาก็รับผิดชอบสูง แม้ไปศึกษายังต่างประเทศ ลูกจะวางตัวดีพ่อแม่ไม่ต้องคอยติดตามทุกฝีก้าวทุกระยะ**

อีกรายเป็นแม่ปริญญาโทมาให้อาตมาช่วยเป่าหัวให้ลูกชายหน่อยจะสอบเข้ามหาวิทยาลัยอาตมาบอก *"ขอเจริญพร ขอตั้งสติสักนาที"* คิดหนอ เห็นหนอ แม่คนนี้หนอเป่าให้ไม่ได้หนอ เป่าแล้วเสียลมจากคอเราหนอ เมื่อคืนนี้แม่เอาหนังมาดูถึงตอนตี ๒ นี่ หรือจะให้เป่าหัวเป่าแทบตายก็ไม่ได้เรื่อง จึงบอกไปว่า *"หนู...หลวงพ่อเป่าไม่ได้ เมื่อคืนดูหนังอะไรกัน"* ลูกชายบอก *"จริงหลวงพ่อ ตี ๒ ผมง่วงยังดึงผมหยิกผมให้ลูกมาดูด้วย"* นี่นะแม่นะแม่อย่างนี้จะให้สอบเข้าได้อย่างไร อย่างนี้พระเป่าหัวก็เป็นพระโง่เพี้ยงดีๆ ยังไง เป่าแล้วดี เป่าแล้วรวยแต่ขี้เกียจสะบัด อย่างนี้ก็ช่วยไม่ได้ถ้าไม่ช่วยตัวเองก่อน

ขอฝากไว้คนที่เป็น *"แม่"* นั้นต้องทำให้ถูกต้อง ถูกบทหมดจดเหมาะเจาะอยู่ที่ *"แม่"* ส่วนพ่อมีความสำคัญไม่เท่าแม่ พ่อเปรียบเสมือนพระอาทิตย์ที่ให้ความอบอุ่นส่วนแม่เปรียบเสมือนพระจันทร์

หากพ่อเล่นการพนันไม่เอาไหนไม่เป็นไร**แม่น้ำนั้นสำคัญมาก แม่จะต้องรักษาลูกไว้ แม่ที่ดีต้องเป็นแม่แบบ แม่แผน แม่แปลน แม่บันได แม่บ้าน แม่เรือน แม่เคหศาสตร์ แม่แผนผัง แม่กุญแจ อยู่ตรงนี้ ลูกจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับแม่เป็นหลักให้ลูก** ไม่ใช่พ่อ ถึงพ่อแสนดี แม่ฉุยแฉกแตกรานสุรุ่ยสุร่ายไม่เอาไหนไม่รู้จักเก็บงำทำให้ดี ไม่เป็นแบบที่ดีของลูกรับรองบ้านนั้นเจ๊งแน่ๆ ถ้าพ่อดีแม่ดีเปรียบเสมือนอาคารแน่น ลูกดีมีปัญญาเหมือนมีเฟอร์นิเจอร์ราคาแพงประดับบ้านฉะนั้น **พ่อแม่เท่านั้นที่ทำความดีให้กับลูกทำถูกให้กับหลานเป็นกฎแห่งกรรมจากการกระทำของพ่อแม่ทำให้ลูกชอบ พูดให้ลูกเชื่อตามใจในสิ่งที่ถูก ทำตัวอย่างให้ลูกดู สร้างความดีให้ลูกเห็น โบราณท่านว่าไว้อย่าอยู่ว่าง อย่าห่างผู้ใหญ่ ลูกจะหลงทางได้ง่าย**

อีกเรื่องต้องเรียกว่า *"หนามแหลมใครเสี้ยมมะนาวกลมเกลี้ยงใครไปกลึง"* เรื่องมีอยู่ว่า มีเด็กประถม ๔ คนหนึ่งเดี๋ยวนี้เป็นด๊อกเตอร์อยู่สหรัฐอเมริกา พ่อกินเหล้า สูบกัญชายาฝิ่น ชอบเล่นการพนันตีไก่อยู่ที่บางระจัน สิงห์บุรี แม่ก็หาหวยตามวัด อาตมาดูหนูคนนี้แล้วบอกต้องเป็นใหญ่เป็นโตแน่จดไว้เป็นกฎแห่งกรรมติดตามดูแลโดยต่อเนื่องอาตมาประสบมาเราต้องจดต้องจำจึงจะกำหนดจดจำก็จดชื่อไว้ถามวันเกิดวันอะไร บอกเด็กไปว่าหลวงพ่อจะสอน จะให้ตังค์ไป ๑๐๐ บาท วันเกิดวันอังคารหลวงพ่อสอนเด็กคนนี้ครั้งเดียวจำได้ หนูซื้อขนม ๒ ห่อ เรียกพ่อแม่มาคู่กันแล้วกราบนะลูกนะพ่อก็เมาแม่ก็บอกเดี๋ยวจะรีบไปวัด ลูกก็บอกเดี๋ยว ความผิดอันใดที่ลูกพลั้งเผลอด้วยกาย วาจา ใจที่คิดไม่ดีต่อคุณพ่อคุณแม่ ขอให้คุณพ่อคุณแม่อโหสิกรรมให้ แล้วล้างเท้าให้พ่อแม่ ลูกไม่มีสตางค์ ลูกซื้อขนมมา ๒ ห่อ ให้แม่ก่อน ๑ ห่อ

เพราะแม่อุ้มท้องมา แล้วให้พ่ออีก ๑ ห่อ ลูกขอปฏิญาณตนว่า ลูกขอเป็นลูกที่ดีต่อพ่อแม่แล้วจะเป็นศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ ลูกจะไม่ทำให้พ่อแม่ผิดหวังแล้วลูกจะเรียนหนังสือให้เก่งให้ก้าวหน้า พ่อฟังแล้วน้ำตาร่วงสร่างเมาเลย ส่วนแม่ก็ร้องไห้ ลูกไปโรงเรียนแล้วพ่อแม่ก็สำนึกได้บอกลูกมันปฏิญาณตนเป็นคนดีแล้วยังทำตัวอย่างไม่ดีให้ลูกดูอีกหรือ ตกลงพ่อแม่ก็ปฏิญาณตนกัน พ่อก็บอกข้าจะเลิกสูบกัญชา เลิกกินเหล้าและข้างฝ่ายแม่ก็เลิกหาหวยตามวัด ลูกจบปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปต่อด๊อกเตอร์ที่สหรัฐอเมริกาได้ดีแล้วเขาก็ไม่ลืมวัดอัมพวัน ไม่ลืมอาตมายังมาทำบุญถวายข้าวสารทีละ ๕๐ กระสอบ

อาตมาไม่สอนใครไปสู่สวรรค์นิพพาน แต่สอนกรรมฐานให้ระลึกชาติได้ ระลึกบุญคุณคนได้นึกถึงพ่อแม่ นึกถึงตัวเอง และสงสารตัวเอง จะได้ทำแต่สิ่งดีๆ แค่นี้พอก่อน บางคนลืมพ่อลืมแม่อย่าลืมนะการเถียงพ่อเถียงแม่ไม่ดีขอบิณฑบาต สอนลูกหลานอย่าเถียงพ่อแม่ อย่าคิดไม่ดีกับพ่อแม่ ไม่งั้นจะก้าวหน้าได้อย่างไรก้าวถอยหลังเลย ดำน้ำไม่โผล่

หนี้บุญคุณอันยิ่งใหญ่เหลือจะนับจะประมาณนั้น คือหนี้พระคุณของบิดามารดา คำพังเพยเปรียบเทียบสั่งสอนมาสองพันกว่าปีแล้วว่าจะเอาท้องฟ้าหรือแผ่นดินมาเป็นกระดาษ เอาเขาพระสุเมรุมาศมาเป็นปากกา จะเอาน้ำมหาสมุทรมาเป็นน้ำหมึก ก็ไม่สามารถจะจารึกพระคุณของบิดามารดาไว้ได้ เพราะน้ำในมหาสมุทรจะเหือดแห้งหมดก่อนที่จะจารึกพระคุณบิดามารดาได้จบสิ้น

คนอื่นที่เป็นเพื่อนที่รักหรือยอดหัวใจ ก็ยังมีโทษแก่ตัวเรารักเราไม่จริงเหมือนบิดา มารดา เขาพึ่งเราได้เขาจึงมารักเรา

นี่แหละท่านทั้งหลายเอ๋ยเป็นหนี้บุญคุณพ่อแม่มากมาย ยังจะไปทวงนา ทวงไร่ ทวงตึกรามมาเป็นของเราอีกหรือ ตัวเองก็พึ่งตัวเองไม่ได้ ช่วยตัวเองไม่ได้ สอนตัวเองไม่ได้แล้ว เป็นคนอัปรีย์จัญไรในโลกมนุษย์ ไปทวงหนี้พ่อแม่ พ่อแม่ให้แล้ว เรียนสำเร็จแล้ว ยังช่วยตัวเองไม่ได้ มีหนี้ติดค้าง รับรองทำมาหากินไม่ขึ้น

คนไม่ทำกิจวัตร ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ไม่รับผิดชอบแปลว่าคนนั้นเกลียดตัวเอง กินเหล้าเมาสุรา เล่นการพนันเที่ยวสรวลเสเฮฮา กินโต้รุ่ง พ่อแม่ก็เสียใจ ยังไปว่าพ่อแม่ไปทวงหนี้ เอาทรัพย์สมบัติพ่อแม่มาฉุยแฉกแตกรานนี้คือลูกสะสมหนี้ไม่ยอมใช้หนี้

เดี๋ยวนี้ตัวเราไม่สงสารแล้วกินเหล้าเข้าไปทรัพย์สมบัติพ่อแม่ให้มาก็ขายแจกจ่ายให้หมดไม่มีเหลือเลย ตัวเองก็จะขายตัวกิน ขายตัวเองเขาก็ไม่เอาอีก เพราะขี้เกียจ เช่นนี้ ขอฝากท่านเป็นข้อคิด พ่อแม่นั้นมีบุญคุณต่อเรามากในมาตาปิตุคุณสูตร พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ว่า ลูกจะให้แม่นั่งบนบ่าขวาให้พ่อนั่งบนบ่าซ้าย ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะรดลงไปบนบ่าลูก ลูกเป็นผู้เช็ดให้ หาอาหารมาป้อนให้กระทั่งจนท่านตายหรือกระทั่งลูกตายไป ก็ไม่สามารถจะตอบแทนพระคุณค่าป้อนข้าวป้อนน้ำนมที่ท่านได้ถนอมกล่อมเกลี้ยงบำรุงเลี้ยงมาอย่างดีได้

ทำอย่างไรให้ได้ชื่อว่าทดแทนบุญคุณพ่อแม่อย่างเลิศที่สุด สรุปคือ ถ้าพ่อแม่เป็นมิจฉาทิฏฐิแล้วลูกสามารถชักจูงพ่อแม่ให้กลับเป็นสัมมาทิฏฐิได้นั้นถือว่าได้ทดแทนบุญคุณอย่างเลิศ เช่น พ่อแม่มีความเห็นผิด เป็นต้นว่าไม่เชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษแล้วลูกสามารถชักจูงชี้แจงให้ท่านมีความเห็นที่ถูกต้อง เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว บุญบาปมีจริง ถ้าทำอย่างนี้ได้ถือว่าทดแทนบุญคุณอย่างเลิศที่สุด

วิธีใช้หนี้พ่อแม่ไม่ยากเลยลูกทั้งหลายเอ๋ยจงสร้างความดีให้กับตัวเอง และก็เป็นการใช้หนี้ตัวเองนี่เป็นเรื่องสำคัญ ตัวเราพ่อให้หัวใจแม่ให้น้ำเลือด น้ำเหลืองแล้วอยู่ในตัวเรา จะไปแสวงหาพ่อที่ไหนจะไปแสวงหาแม่ที่ไหนอีกเล่า

บางคนรังเกียจ **"แม่"** ว่าแก่เฒ่า ไม่สวยไม่งามพอตัวเองแก่ก็เลยถูกลูกหลานรังเกียจจึงเป็นกงกรรมกงเกวียน ยึดเยื้อกันต่อไปอีก ใครที่คุณแม่ล่วงลับไปแล้วก็ให้หมั่นทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ท่าน และถ้าจะ**ทำบุญด้วยการมาเจริญกรรมฐาน แล้วอุทิศส่วนกุศลไป การทำเช่นนี้ ถือว่าได้บุญมากที่สุดทั้งฝ่ายผู้ให้และผู้รับ**

ถ้าไม่มี **"แม่"** เราทุกคนก็ไม่ได้เกิด อันนี้เป็นความจริงที่ไม่ต้องพิสูจน์ ผู้ใดก็ตามที่คุณแม่ยังมีชีวิตอยู่ก็ให้กลับไปหาแม่ไปกราบเท้าขอศีลขอพรจากท่านจะได้มั่งมีศรีสุข ส่วนคนที่เคยทำไม่ดีไว้กับท่านก็นำเทียนแพไปกราบขออโหสิกรรมล้างเท้าให้ท่านด้วยเป็นการขอขมาลาโทษ

“ไม่ดื้ออย่างเดียว ดีหมดทุกอย่าง”
อมตวาจา พระพรหมมังคลาจารย์
พระเดชพระคุณหลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ

หน้าที่ของเด็ก

หน้าที่ของเด็กที่อยู่กับคุณพ่อคุณแม่
ควรประพฤติตนอย่างไร?

อันนี้สาคัญ หนูจำไว้ให้ดี เขียนไว้ให้ชัดว่า

เด็กมีหน้าที่ทำทุกสิ่งทุกอย่าง
ให้พ่อแม่สบายใจ
พูดแต่เรื่องที่พ่อแม่สบายใจ
ทำแต่เรื่องที่พ่อแม่สบายใจ
คบเพื่อนก็ให้คุณพ่อคุณแม่สบายใจ
จะไปไหนก็ไปในที่คุณพ่อคุณแม่สบายใจ
ถ้าเราไปในเรื่องที่คุณพ่อคุณแม่ไม่สบายใจ
ก็เรียกว่าลูกคนนั้นทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์
...ไม่รักคุณพ่อคุณแม่...

คนที่รักคุณพ่อคุณแม่ ต้องทำให้คุณพ่อคุณแม่สบายใจ จะทำอะไรจะพูดอะไร จะไปที่ไหน จะเกี่ยวข้องกับใคร ก็ต้องนึกไว้เสมอว่าเรื่องนี้จะทำให้คุณพ่อคุณแม่เราเดือดเนื้อร้อนใจหรือไม่

ถ้าเรื่องอันใดที่เราทำลงไปแล้ว ทำให้คุณพ่อคุณแม่เดือดเนื้อร้อนใจเรื่องนั้นไม่ควรแก่เรา เราไม่ควรทำเรื่องนั้น ถ้าเราขืนทำเรื่องนั้นไป เราก็ไม่เป็นลูกที่สมบูรณ์ ไม่เป็นลูกที่รักคุณพ่อคุณแม่ อันนี้เป็นเรื่องสำคัญให้จำหลักนี้ไว้ให้ดี ถ้าเด็กๆ ที่อยู่กับคุณพ่อคุณแม่ได้ประพฤติตามหลักการนี้ คือประพฤติแต่สิ่งที่ทำให้คุณพ่อคุณแม่สบายใจ ก็นับว่าเรียบร้อยจะไม่เกิดปัญหาอะไร

ในตอนสุดท้ายหลวงพ่ออยากจะบอกว่า ประเทศไทยเราเวลานี้มีคนมาก ถ้ามีความรู้เพียงแค่นิดหน่อย มันไม่พอกินพอใช้ เราต้องเรียนให้เก่ง เรียนให้ดี ฉะนั้น **ทำอะไร...ให้ดีที่สุด** หนูจำคำนี้ไว้ว่า **"ทำอะไร ทำให้ดีที่สุด ทำให้สุดความสามารถของหนูทุกคน"**

หน้าที่ของลูก

พระสุธรรมเมธี (เขมกะ) : เรียบเรียง

พ่อ แม่ ผู้ให้กำเนิดชีวิตลูก

เนื่องด้วยพ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณต่อลูกอย่างมากมายเหลือที่จะพรรณนาให้ครบถ้วนได้ ตั้งต้นแต่ท่านทั้งสอง**เป็นผู้ให้กำเนิดชีวิตเรา**เป็นตัวตนขึ้นมาเป็นปฐม แล้วได้อุตส่าห์**ถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดู**ประคับประคองมาตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ซึ่งทั้งพ่อแม่ยังไม่มีโอกาสรู้เลยว่าลูกนั้นเป็นหญิงหรือชาย รูปร่างจะเป็นอย่างไร จะมีอาการครบ ๓๒ หรือตาบอดขาด้วน ท่านทั้งสองก็ไม่คำนึง มีความดีใจแต่ว่าเราจะได้ลูกแล้ว ต้องทรมานคุณแม่อยู่ในครรภ์ให้เกิดความลำบาก อึดอัดถึง ๙-๑๐ เดือน ครั้นเวลาจะคลอดเล่า...ก็ทำทุกขเวทนาความเจ็บปวดให้เกิดแก่คุณแม่อย่างแสนสาหัสที่สุด จนท่านทนต่อความเจ็บปวดไม่ไหว ต้องร้องครวญครางออกมา ก็มีบางทีท่านต้องพิกลพิการหรือตายไปเพราะการคลอดลูกก็มี โบราณจึงกล่าวไว้ว่า **ศัตรูที่ยิ่งใหญ่ของสตรีคือการคลอดลูก**

พอลูกออกมาแล้ว แลเห็นลูกสมบูรณ์ปลอดภัยก็รู้สึกปลื้มใจถึงกับยิ้มทั้งน้ำตา นี่แสดงถึงน้ำใจของคุณแม่ที่มีความรักต่อลูกมากถึงขนาดไหนจะเอาอะไรมาเปรียบเทียบกับพระคุณของแม่ได้เล่า

ความรักและน้ำใจของพ่อแม่

ต่อจากนั้น ทั้งพ่อทั้งแม่ก็กุลีกุจอช่วยกันประคับประคอง อาบน้ำป้อนข้าว เลี้ยงดูฟูมฟัก ทะนุถนอม ชนิดที่เรียกว่าเรือดไม่ให้ไต่ไรไม่ให้ตอมทีเดียว

เวลาร้อน...แม่ทนได้ และยังอุตส่าห์เอาพัดมาโบกวีพัดให้ลูกได้รับความเย็นสบาย แล้วนอนดูดนมของแม่อย่างเปรมปรีดิ์

หากลูกยังไม่หลับแล้วแม่จะไม่ยอมหลับเลย ต้องเห่กล่อมขวัญจนกว่าลูกจะหลับ ตนเองต้องจัดแจงอย่างอื่นๆ ให้เรียบร้อยก่อนจึงเริ่มนอนได้ บางที พอลงมือนอน ลูกตื่นร้องขึ้นมาอีก แม่ก็ต้องรีบกล่อมขวัญให้ลูกกินนมจนหลับเสียใหม่ก่อน แม่จึงจะนอนได้ แม้นอนหลับแล้วพอได้ยินเสียงอะไรดังกร็อกแกร็ก หรือเสียงลูกร้องแม่ก็ต้องผวาตื่นดูลูกต่อไปด้วยใจจดจ่ออยู่แต่ลูก ลูก ลูก เท่านั้น

ยอดดวงใจของพ่อแม่

ลูกเป็นเสมือนยอดดวงใจของแม่ **ยามที่ลูกพอจะกินข้าวได้บ้างแล้ว** แม่ก็พยายามบดแล้วป้อนให้ลูกกินด้วยคำยอบ้างคำหลอกบ้าง หวังจะให้ลูกกินได้มากๆ

แม้ลูกจะกินคำหนึ่งแล้ววิ่งไปเล่น แล้วกลับมากินอีกคำหนึ่งดังนี้ แม่ก็พยายามรอป้อนให้ลูกกินจนอิ่ม และกล่อมให้นอนหลับก่อนแล้วแม่จึงจะได้ลงมือกินข้าว

น้ำใจเสียสละอันยิ่งใหญ่ของพ่อแม่

เวลาแม่กำลังกินข้าวหรือทำอะไรอยู่ก่อน เมื่อได้ยินเสียงลูกร้องก็ต้องหยุด...รีบมาดูก่อน บางทีลูกถ่ายอุจจาระออกมา แม่ก็ต้องเอามือกวาดชำระล้างให้สะอาดเรียบร้อยก่อน แล้วจึงมากินข้าวต่อไปได้ ลองนึกดูซิว่าจะมีใครเล่าจะยินดีเสียสละทำให้ลูกอย่างเต็มใจถึงเพียงนี้

ถึงคราวที่ลูกเดินได้เตาะแตะ หรือพูดอ้อๆ แอ้ๆ พ่อแม่ก็แสนจะดีใจเหนื่อยยากเท่าไหร่ก็ไม่ว่า พ่อก็อุตส่าห์ทำงานหาเงินมาให้แม่เฝ้าเลี้ยงลูกบางคราวพ่อแม่นอนลงก็ให้ลูกเหยียบเต้นเล่นบนอก เอามือทุบหัวบ้าง ดึงผมเล่นบ้าง หยิกลูกตาเล่นบ้าง แทนที่พ่อแม่จะรู้สึกโกรธกลับดีใจหัวร่อร่าแสนจะปลื้มใจว่า ลูกของตนแข็งแรงสมบูรณ์แล้ว

ยามใดที่ลูกป่วยไข้ พ่อแม่ก็ไม่เป็นอันกินอันนอน พยายามเฝ้าปฏิบัติคอยดูแลทั้งกลางวันกลางคืน หมอจะมีดีที่ไหนพ่อก็อุตส่าห์ไปขอร้องให้มาดูแลรักษาลูก จะเสียเงินทองสักเท่าไร พ่อแม่ไม่เคยเสียดาย ขอแต่ให้ลูกหายจากป่วยไข้เท่านั้น ถึงเงินทองของตัวไม่มีก็ต้องเอาข้าวของไปจำนำหรือขอยืมเงินเขามารักษาลูกก่อนจนได้ จะมีใครอีกเล่าที่จะเสียสละ เอาใจใส่ช่วยเหลือเราเช่นนี้ โดยไม่หวังผลตอบแทนเลย นอกจากคุณพ่อคุณแม่ของเราเท่านั้น

ครั้นลูกเจริญวัยพอสมควรศึกษาเล่าเรียนได้แล้ว ก็พยายามเอาลูกไปฝากยังสำนักครูอาจารย์ที่เห็นว่าจะสามารถสั่งสอนอบรมลูกให้เป็นคนดีได้ เมื่อได้เข้าเรียนหนังสือแล้ว ถ้าต้องเดินไปมาและยังเล็กอยู่ก็อุตส่าห์ไปส่งและไปรับทุกวัน จับข้าวปลาอาหารและขนมไว้ให้ลูกกินเมื่อเวลาลูกกลับจากโรงเรียน เพราะกลัวลูกจะหิว

เสื้อผ้า...ก็พยายามซักรีดให้จนสะอาด ตัวไหนสกปรกก็ไม่ให้ใส่ กลัวลูกของแม่จะไม่สวย

เวลาว่างตอนเย็นหรือกลางคืน ก็พยายามแนะนำพร่ำสอนว่า สิ่งนั้นไม่ดี ลูกอย่าทำนะ สิ่งนี้ลูกจะทำต้องขออนุญาตคุณพ่อคุณแม่ หรือครูเสียก่อนคนนั้นเป็นคนไม่ดีไม่ควรเอาอย่าง คนนี้มีความขยัน มีความประพฤติเรียบร้อย ลูกควรเอาเป็นตัวอย่าง เรียกว่า **มีความเป็นห่วงอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก**

จนกระทั่ง**ลูกโตสมควรจะมีสามีภรรยา**ได้แล้ว ก็จัดแจงตบแต่งให้สมหน้าสมตา และแบ่งทรัพย์สมบัติให้ทำมาหากินจนตั้งตัวเป็นหลักฐาน พ่อแม่ก็จะพลอยยินดีเป็นที่สุด

พระพรหมของลูก

ฉะนั้น พ่อแม่จึงได้นามที่ประเสริฐอีกอย่างหนึ่ง ว่า**เป็นพระพรหมของลูก** คือเป็นผู้มี**เมตตา กรุณา มุทิตา ในลูกทุกโอกาส**

แม้ลูกจะดื้อด้านไม่เชื่อฟังพ่อแม่ จะประพฤติตัวเสียหายจนต้องถูกเขาฆ่าตาย พ่อแม่ก็ยังไม่เกลียดได้แต่วาง**อุเบกขา** คิดว่าเป็นกรรมของลูกทำมาเพียงเท่านั้น

หน้าที่ของลูกในการตอบแทนคุณพ่อแม่

นักปราชญ์ในสมัยโบราณ จึงพรรณนาคุณของพ่อแม่ไว้ว่า **"หากจะเอาท้องฟ้ามาเป็นกระดาษ เอาเขาพระสุเมรุมาศมาเป็นปากกา เอาน้ำในมหาสมุทรมาเป็นน้ำหมึก จดจารึกพรรณนาคุณพ่อแม่**

ไปจนกว่าจักสิ้นกระดาษและน้ำหมึก ก็ไม่สามารถจะพรรณนาคุณพ่อแม่ไว้ได้ครบถ้วน

อาศัยเหตุผลดังกล่าวนี้ ลูกทุกคนมีหน้าที่ปฏิบัติต่อพ่อแม่ดังนี้

ท่านเลี้ยงเรามา เราต้องเลี้ยงท่านตอบ

ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว ต้องเลี้ยงท่านตอบ ข้อนี้หมายความว่า **พ่อแม่ได้เลี้ยงเรามาแล้วเป็นอย่างดี ครั้นเมื่อท่านแก่เฒ่าลง ลูกจึงต้องพยายามเลี้ยงดูท่านเป็นอย่างดี** ให้เหมือนกับที่ท่านได้อุตส่าห์เลี้ยงเรามาด้วยความลำบากยากเข็ญดังกล่าวแล้ว **วิธีเลี้ยงพ่อแม่นั้นมี** ๒ อย่าง คือ เลี้ยงร่างกายหนึ่ง เลี้ยงน้ำใจหนึ่ง

เลี้ยงร่างกาย นั้นได้แก่ พยายามจัดข้าวปลา อาหาร ขนม และลูกไม้อย่างดีๆ แปลกๆ ใหม่ๆ มาบำรุงท่าน ไม่ให้บกพร่องตลอดทุกๆ มื้อ เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร

หาเครื่องนุ่งห่มที่ดี เหมาะสมแก่ท่านมาให้ตกแต่งตามสมควร

จัดทำที่อยู่อาศัยให้ท่านได้พักผ่อนอย่างผาสุก

ยามท่านป่วยไข้ ก็รีบจัดหาหมอรักษาพยาบาลและตนเองก็พยายามเฝ้าคอยดูแลท่าน ไม่ทอดทิ้งให้ท่านว้าเหว่ ต้องร้องเรียกท่านด้วยเสียงอันดัง เพราะท่านกำลังป่วยไข้ เวลาท่านอาเจียนหรือขี้รดเยี่ยว

ราดก็ต้องพยายามจัดล้างจัดซัก หรือเปลี่ยนผ้าใหม่ให้ท่าน ด้วยมือของตนเองโดยความเต็มใจ ให้เหมือนกับที่ท่านได้ทำให้เราเมื่อเล็กๆ

ฉะนั้น ในการบำรุงเลี้ยงร่างกายนี้ บางคนพ่อแม่มีฐานะดีสมบูรณ์ ไม่เดือดร้อนอะไร เราจะคิดว่าไม่จำเป็นก็ไม่ถูก เมื่อถึงฤดูมีผลไม้อะไรใหม่ๆ และแปลกๆ เช่น เงาะหรือทุเรียนเป็นต้น ก็ควรจะจัดหาไปให้ท่านบ้างแม้สักเล็กน้อยก็ยังดี ถึงว่าของนั้นท่านจะหาซื้อเองได้ แต่ท่านย่อมจะมีความรู้สึกว่าของที่ท่านได้รับจากลูกนั้น ท่านได้กินทั้งผลไม้และน้ำใจที่ได้รับจากลูกด้วย

บางคราวด้วยความรักลูก ยังอุตส่าห์แบ่งเอาทำบุญกับพระที่วัดใกล้ๆ และยังคุยให้ท่านฟังด้วยว่า ของนี้ลูกเขาฝากมาให้ รู้สึกว่ามันทำให้ท่านเกิดความอิ่มอกอิ่มใจมิใช่น้อย

ส่วนการ**เลี้ยงน้ำใจ**นั้น จงได้พยายามทำทุกอย่างไม่ให้ขัดเคืองใจพ่อแม่ เมื่อท่านมีความประสงค์จะเอาอะไร หรือจะให้เราทำอะไรแล้ว จงพยายามทำตามที่ท่านต้องการด้วยความเต็มใจ แม้สิ่งนั้นจะไม่ถูกกับความประสงค์ก็ดี หรือเป็นของไม่ควรทำ แต่ไม่ถึงกลับเสียหายก็ดี ก็ขอให้พยายามทำตามเถิด อย่าขัดขืนให้ท่านไม่สบายใจเลย จงคอยสังเกตดูว่าสิ่งใดท่านชอบ ทำสิ่งใดท่านชอบรับประทาน แม้ท่านไม่ได้บอกขอร้องเราก็จงพยายามจัดทำหรือจัดหามาสนองท่าน

หากทำได้ดังนี้ ท่านจะปลื้มใจมาก เพราะดีใจว่าลูกรู้จักน้ำใจท่าน ถ้าบางครั้งไม่สามารถจะทำตามความประสงค์ของท่านได้แล้วก็อย่าเพิ่งออกปากเถียงหรือคัดค้าน จงเฉยๆ ไว้ก่อน แล้วหาอุบายพูดให้ท่านเข้าใจเองว่า สิ่งนั้นเป็นของผิดหรือเหลือวิสัยที่จะทำได้ อย่างนี้จัดว่าพยายามเลี้ยงน้ำใจของพ่อแม่

ทำบุญอุทิศให้ท่าน

เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน คือ เมื่อท่านต้องตาย ทำลายขันธ์ไปตามธรรมดาของสังขารแล้ว ลูกก็ไม่ควรแต่จะเศร้าโศก เสียใจร้องไห้รำพัน จนไม่มีจิตใจจะทำฌาปนกิจศพของท่านอย่างไร

ควรจะระงับความทุกข์ใจเพราะเหตุนี้เสีย แล้วกลับมาพิจารณาให้เห็นความเป็นจริงว่า พ่อแม่เราต้องตายไปตามธรรมดาของทุกคนที่เกิดมาแล้วก็ต้องตายทั้งสิ้น ปู่ย่าของเรา ทวดของเรา ท่านก็ตายไปแล้ว เช่นเดียวกันและท่านเหล่านั้นก็หาเอาอะไรไปได้สักนิดหนึ่ง แม้สิ่งใดที่ท่านรักดังดวงใจท่านก็เอาไปไม่ได้เลย แม้ถึงตัวเราเองก็เช่นเดียวกัน ในไม่ช้าก็ต้องตายไปอีกเช่นเดียวกับท่าน หน้าที่ของเราก็คือ **ต้องทำบุญกุศลอุทิศผลบุญนั้นๆ ไปให้แก่ท่านเท่านั้น** เพราะจะทำอย่างอื่นนั้นก็ไม่ถูกไม่ควร ด้วยว่าท่านไม่มีชีวิตเสียแล้ว จะบำรุงกายบำรุงใจอะไรไม่ได้ทั้งสิ้น เพราะนักปราชญ์กล่าวไว้ว่า**...บุญกุศลที่เราอุทิศไปให้เท่านั้นหากท่านได้มีโอกาสรับอนุโมทนาก็สำเร็จประโยชน์เป็นสุขความเจริญแก่ท่านได้**

และเราก็ควรทำแต่สิ่งที่เป็นบุญเป็นกุศลจริงๆ ไม่ควรทำบาปเลยในการทำฌาปนกิจหรือทำบุญอุทิศให้พ่อแม่นี้ เช่นจะฆ่าเองหรือสั่งให้คนอื่นฆ่า เอาเนื้อสัตว์มาทำบุญก็ไม่ควร หรือจะมีมหรสพให้สนุกสนานก็ไม่เหมาะ เพราะไม่ใช่เรื่องบุญกุศล ควรทำแต่เรื่องบำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ฟังธรรมเทศนา ตามสมควรแก่กาลเวลาเท่านั้น บุญกุศลที่จะอุทิศไปให้แก่พ่อแม่จะได้เป็นบุญที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่ให้มีบาปอันใดมาเจือปน ซึ่งจะเป็นเวรกรรมต่อไปอีก เพราะมาปรารภการทำบุญให้พ่อแม่เป็นเหตุ

การอุทิศก็ต้องตั้งใจอุทิศด้วยน้ำใจอันสงบ และใสสะอาดจริงๆ ไม่ใช่ทำด้วยความรีบร้อน หรือสักแต่ว่ารินน้ำตรวจจนจบพระยถา...พอเป็นพิธีเท่านั้น

มั่นอยู่ในกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่

มั่นอยู่ในกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่ คือกตัญญูหมายถึงรู้อุปการคุณที่พ่อแม่ทำไว้แก่เรา และกตเวทีตอบแทนอุปการคุณของท่าน รวมความว่ากตัญญูกตเวที หมายถึง รู้อุปการคุณที่พ่อแม่ทำแล้ว และตอบแทน เพราะพ่อแม่ชื่อว่าเป็นบุพการีบุคคลของเรา เป็นคนแรกติดกันก่อนผู้ใดทั้งหมด ถ้าเป็นคนอื่นนอกจากพ่อแม่เขาได้ทำอุปการะแก่เราก่อน เขาก็ได้ชื่อว่าเป็นบุพการีบุคคลของเราเหมือนกัน เราก็ควรแสดงกตัญญูกตเวทีต่อผู้นั้นด้วย

สำหรับพ่อแม่นี้ เราต้องมั่นอยู่ในกตัญญูกตเวทีอย่างแท้จริง เพราะในโลกนี้ไม่มีผู้ใดจะเป็นบุพการีของเราก่อนยิ่งกว่าพ่อแม่ และ**เราเกิดมาตลอดชาตินี้ก็จะมีพ่อได้เพียงคนเดียว และแม่ได้เพียงคนเดียวเท่านั้น ถ้าท่านตายแล้วก็หาใหม่อีกไม่ได้ เราจึงต้องมั่นในกตัญญูกตเวทีต่อท่านให้มากที่สุด ทั้งในเวลาที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ หรือท่านตายจากเราไปแล้ว**

วิธีตอบแทนท่าน ก็คือ เวลาท่านยังมีชีวิตอยู่ ต้องพยายามบำรุงเลี้ยงกายและน้ำใจของท่านให้ดีที่สุด ดังกล่าวแล้ว

การตอบแทนคุณพ่อคุณแม่นั้น พระพุทธเจ้าก็ทรงสรรเสริญและอนุญาตว่า แม้ลูกบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์แล้ว จะบิณฑบาตมาเลี้ยงพ่อแม่ก็ไม่ปรับอาบัติ โดยเฉพาะข้อนี้ถ้าเป็นพ่อ...ลูกเป็นพระภิกษุจะบีบ

นวดอาบน้ำป้อนข้าวปฏิบัติท่านให้เหมือนกับสามเณรปฏิบัติต่อพระภิกษุก็ได้ ถ้าเป็นแม่ พระองค์ทรงอนุญาตให้เลี้ยงดูได้มาคล้ายบิดา แต่จะถูกต้องตัวแม่ไม่ได้เท่านั้น อนึ่งพระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า **แม้ลูกจะเลี้ยงดูให้วิเศษอย่างไร ก็ยังไม่ชื่อว่าแทนคุณพ่อแม่ได้**

ส่วนวิธีที่จะตอบแทนคุณพ่อแม่ได้นั้น ก็คือ **เมื่อท่านยังไม่มีศรัทธา ไม่มีศีล ไม่มีสมาธิ ไม่มีปัญญา ลูกได้พยายามแนะนำช่วยเหลือให้ท่านกลับเป็นผู้มีศรัทธา มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา จึงจะชื่อว่าตอบแทนคุณพ่อแม่ได้**

ครั้นเมื่อท่านตายไปแล้ว นอกจากทำบุญอุทิศไปให้ตามประเพณีเช่นนี้ ยังมี**วิธีตอบแทนที่ดีที่สุดอีกวิธีหนึ่งคือ การทำตัวของเรานี้เองให้เป็นคนดีที่สุด** จนกระทั่งตัวเรานี้เป็นผู้บริสุทธิ์ สะอาด หมดจดจากกิเลสเป็นสมุจเฉทปหาน สำเร็จเป็นพระอริยบุคคล ก็ชื่อว่าตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ได้ เพราะเนื้อตัวของเรานี้ล้วนเป็นของท่านทั้งสิ้น เราได้กำเนิดมาจากท่าน และเติบโตมาด้วยน้ำนมข้าวป้อนของท่าน เรียกว่าตัวท่านกลายมาเป็นตัวเราในบัดนี้

ถ้าเราทำตัวของเราไม่ดี มีความประพฤติทุจริตเหลวไหล จนตัวเราเองได้รับความลำบากและความอัปยศอดสู เสียชื่อเสียง ก็เหมือนทำลายพ่อแม่ ทำความเสื่อมเสียให้แก่วงศ์ตระกูล จัดว่าเป็นผู้อกตัญญูต่อท่านโดยตรง เมื่อท่านทราบด้วยญาณวิถีใดๆ ก็จักโทมนัสเสียใจหาน้อยไม่

ฉะนั้น หากสิ้นบุญพ่อแม่แล้ว เราต้องพยายามระมัดระวังตัวและบำเพ็ญแต่คุณงามความดี หลีกเลี่ยงจากการกระทำชั่วเป็นเด็ดขาด อุตส่าห์ปฏิบัติธรรม สร้างฐานะและชื่อเสียงให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

จดหมายก่อนนอนฉบับที่ ๑

- ความรักของแม่ -

ลูกรักของแม่...

แม่จับปากกา**เขียนจดหมาย** เพื่อ**บอกจุดหมาย**ของแม่ที่มีต่อลูก แม่รักแม่ห่วงใยและอยากให้เข้าใจว่า ลูกของแม่เป็นบุคคลสำคัญของครอบครัวเรา ขอให้ลูกจงตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่าเกเรเหลวไหล *อย่าคิดว่ามีพ่อแม่เป็นที่พึงแล้วชีวิตจะมั่นคง อย่าคิดว่าพ่อแม่มีเงินทองทรัพย์สินมากแล้วชีวิตจะอุดมสมบูรณ์ อย่าคิดว่าพ่อแม่มียศมีตำแหน่งใหญ่โตแล้วชีวิตจะปลอดภัย* ลูกต้องพึ่งตนเองให้ได้ เพราะการพึ่งตนเองได้ คือความมั่นคงที่แท้จริงของชีวิต เพราะลูกก็ภูมิใจ พ่อแม่ก็ปลื้มใจ

ความภูมิใจของพ่อแม่ อยู่ที่ลูกพึ่งตนเองได้ ลูกควรหัดพึ่งตนเองตั้งแต่เรื่องเล็กน้อย ถ้ายังเด็ก ควรหัดเก็บที่นอนเองพับผ้าห่มเอง อาบน้ำเอง ล้างหน้า แปรงฟันเอง ซักผ้า ตากผ้าเอง โตขึ้นหน่อยค่อยหัดช่วยพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ทำงานอื่นๆ อย่าคิดว่า มีคนรับใช้ทำให้แล้วไม่ต้องทำ โดยธรรมชาติพ่อแม่จะภูมิใจเมื่อเห็นลูกทำอะไรให้ แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อยก็อิ่มใจ ลูกควรหัดคิดหัดทำให้พ่อแม่ชื่นใจ

ความภูมิใจของแม่ในเรื่องเหล่านี้ เป็นความรู้สึกมั่นใจและอิ่มใจว่า วันหนึ่งข้างหน้า ลูกของแม่จะพึ่งตนเองได้ และจะทำให้คนอื่นมาพึ่งพาอาศัยได้อีกด้วย

แม่จะเล่าความรู้สึกอย่างหนึ่งให้ฟัง แม่เฝ้าสังเกตความเปลี่ยนแปลงของเด็กๆ รอบบ้านเรา แม่เห็นว่า เด็กคนใดก็ตามที่ชอบทำอะไรเอง ไม่งอแงขอร้องให้พี่เลี้ยง หรือพ่อแม่พี่ทำให้ เด็กคนนั้น เมื่อโตขึ้นจะมีนิสัยมุมานะบากบั่น ไม่พรั่นพรึงต่ออุปสรรคจะมีความเจริญก้าวหน้า ไม่อดอยาก จิตใจจะหนักแน่น มั่นคง

ที่สำคัญเขาจะไม่เป็นคนขี้บ่น ไม่เป็นคนงอมืองอเท้า ก่อนทำอะไรจะรู้จักคิดให้ละเอียด เพราะไม่ต้องรอพึ่งอาศัยความคิดของคนอื่น หากแต่คิดทำด้วยสติปัญญาความสามารถของตัวเอง แม้ผิดพลาด เขาก็จะมีวิธีบรรเทาทุกข์ จะรู้จักวิธีแก้ปัญหานั้นๆ ได้ด้วยตนเอง

ลูกคงไม่ทราบหรอกว่า ความวิตกกังวลของแม่ที่มีต่อลูกๆ นั้นมีอะไรบ้าง ต่อเมื่อลูกของแม่โตเป็นพ่อแม่คนแล้วนั่นแหละลูกจึงจะเข้าใจความรู้สึกนี้ วันนี้ ถึงแม้จะพูดจะบอกอะไร อาจเป็นเพียงลมปากที่ผ่านหู แต่เชื่อเถอะลูกรัก วันหนึ่งข้างหน้า ลูกแม่จะได้หยิบขึ้นมาใช้อย่างแน่นอน เพราะนี่เป็นเรื่องจริงของชีวิต ที่เป็นตัวปริญญาของแม่

การหัดทำอะไรเอง คิดค้นสิ่งใหม่ๆ เป็นสิ่งสำคัญมากในชีวิตของคน พ่อแม่มักดีใจเมื่อเห็นลูกซุกซน ซักถามไม่หยุดนิ่งจนบางครั้งพ่อแม่เหน็ดเหนื่อย จนปัญญาต่อปัญหาที่ถูกถาม แต่ก็พึงทราบเถิดว่า พ่อแม่ทุกคนมีความสุขกับคำถามนั้นๆ แม้จะเหนื่อยแต่ก็เป็นหยาดเหงื่อแห่งความรัก ความปลาบปลื้มยินดี ไม่มีสิ่งใดเปรียบได้

ขอให้ลูกรักของแม่ จงเป็นที่พึ่งของตน สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า ***ตนเป็นที่พึ่งของตน คนอื่นใครเล่าจะเป็นที่พึ่งได้ ตนเป็นคติแบบอย่างของตน ชนะตนได้เป็นผู้ประเสริฐสุด*** นั่นหมายความว่า การพึ่งตนเริ่มต้นที่การฝึกหัดขัดเกลา จริต นิสัย ใจคอ กิริยา มารยาท ชาติตระกูล วางตนให้เป็นที่เชื่อถือ เป็นที่เคารพยำเกรงของคนวัยเดียวกัน **บุคลิกการวางตัว สำคัญพอๆ กับความรู้ความสามารถ**

ลูกต้องเป็นที่พึ่งทางใจของตนให้ได้ ยิ่งคราห่างไกลแม่ลูกยิ่งต้องพึ่งตนเอง ดูแลรักษาตนเองให้ดี พ่อแม่อยู่ห่างไกล ส่งมาถึงได้เพียงดวงใจและความรัก สิ่งที่แม่ทำให้ได้ก็เพียงแต่บอกกล่าวตักเตือนลูกรักของแม่ทางจดหมายนี้เท่านั้น หากลูกไม่ปฏิบัติตามหรือละทิ้งเสียแม่ก็ไม่อาจทำสิ่งใดอื่นได้

แม่รู้ดีว่า ลูกมีความรู้ ลูกมีความสามารถ แต่ลูกต้องมีความคิดพึ่งตนเองด้วย ประโยชน์ของวิชาความรู้อยู่ที่พึ่งตนได้ มิใช่*ความรู้ท่วมหัวแต่เอาตัวไม่รอด* อย่างโบราณว่าไว้

ลูกควรหัดพึ่งตนเอง จากจุดเริ่มต้นง่ายๆ ตั้งแต่การกิน การนอน วิธีคบเพื่อน ควรคบคนเช่นไร ตลอดถึงวิธีแก้ปัญหาในชีวิต ลูกควรศึกษาชีวิตการต่อสู้ของบุคคลสำคัญให้มาก อ่านประวัติคนเก่งคนดีแล้วเก็บไว้สอนใจตัวเอง แม้แต่คนสามัญธรรมดารอบตัวเราก็สำคัญมาก ควรพูดคุยซักถามประวัติเขา แล้วนำเอาจุดเด่นมาแก้ปัญหาชีวิตเรา

เพื่อให้ลูกรักของแม่มีหลักยึดในชีวิต แม่ขอวางกรอบความคิดในการพึ่งตนเองไว้ง่ายๆ คือ ขอให้ลูกตั้งปณิธานไว้อย่างมั่นคงเสมอว่า

๑. *ลูกจะเป็นผู้เรียนรู้ จะฝึกฝนตนเอง ไม่เกียจคร้าน หนีงานยาก เอาแต่สบายใส่ตัว หนักไม่เอาเบาไม่สู้ การยอมลำบากนั่นเอง* คือ *การฝึกพึ่งตนเอง* ใครชอบสบาย หนีความยาก คนนั้นจะพึ่งตนไม่ได้ และจะขอพึ่งใครก็ยาก ให้ลูกของแม่ตั้งมโนปณิธานไว้ให้สูงถึงขนาดว่า *หากแม้นโลกนี้ไม่มีใครเลย มีเพียงเราคนเดียวเราก็จะดำรงชีวิตอยู่ได้*

ความคิดเช่นนี้ มิใช่เย่อหยิ่งใฝ่สูงอวดตัว แต่หมายถึงการสร้างกำลังใจ กำลังความคิดพึ่งตนเองให้สูงเอาไว้ แล้วฝึกตนเองให้เข้มแข็งขึ้นตามลำดับ

๒. ลูกควรคิดเสมอว่า *การตั้งใจเรียน เป็นเสมือนธูปเทียน ส่วนการตั้งใจทำงาน เป็นเสมือนดอกไม้งาม เพื่อบูชาพระคุณของพ่อแม่ คือ ให้ลูกตั้งใจไว้ว่าจะเรียนบูชาคุณพ่อแม่* อย่าเรียนหรือทำงานเพื่อตนเอง ถ้าลูกทำอะไรเพื่อตนเองอย่างเดียว ลูกจะเกิดความโลภจนเกินตัว หรือมิฉะนั้น ก็จะท้อใจได้ง่ายๆ

ให้ยึดหลักว่า *จะเรียนบูชาพระคุณพ่อแม่ ครูอาจารย์ แล้วหลักดำเนินชีวิตของลูกจะมั่นคง* ลูกจะตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ ลูกของแม่จะมีแต่ความเจริญก้าวหน้า รุ่งเรือง แม้เมื่อร่ำรวย ก็เป็นความร่ำรวยที่เปี่ยมด้วยความสุขสมบูรณ์ มิใช่ร่ำรวยแล้วร้อนรน

วันนี้ แม่ขอจบเพียงเท่านี้ก่อน แม่ขออาราธนาคุณพระโปรดรักษาลูกรักของแม่ให้ปลอดภัย สุขกายสบายใจ.

หลับให้เป็นสุขนะลูก

จาก...

ดวงใจของแม่

จดหมายก่อนนอนฉบับที่ ๒

- มีแต่ลูก -

ลูกรักของแม่...

แม่คิดถึงลูกตลอดเวลา ก่อนนอน แม่สวดมนต์ไหว้พระอธิษฐานจิตให้คุณพระรักษาลูกแม่ ให้ปลอดภัย ขอให้ลูกทราบเถิดว่า ในดวงใจของพ่อแม่นั้น มีเพียงลูก *ลูกคือตัวตนแท้แห่งความรักที่บริสุทธิ์งดงามของแม่ ลูกทุกข์ร้อยแต่พ่อแม่ทุกข์พัน หากลูกทุกข์พัน พ่อแม่ทุกข์เป็นหมื่นเป็นแสนเท่า*

แม่รู้ดีว่า เวลาในแต่ละวันนั้นมีค่า ลูกทำหน้าที่ของลูกส่วนแม่ก็ทำหน้าที่ของแม่ไป การทำงานทำให้จิตใจของแม่ผ่องใสเพราะงานของแม่มีเป้าหมายอยู่ที่ลูกเท่านั้น **อนาคตของลูกนั่นเองคืออนาคตที่แท้จริงของพ่อแม่**

เวลาเป็นของมีค่าลูกรัก คนเราต่างกันที่การบริหารเวลา คนส่วนใหญ่มักพูดว่า เวลาไม่มี แต่ถ้าบริหารให้ดีเขาจะมีเวลาเกินพอ เวลาทุกนาที มีค่ากว่าเพชรนิลจินดา ต้องบริหารให้ดี

ลูกของแม่อย่าแปลกใจที่เห็นเขาเก่งกว่าเรา ทำงานได้มากกว่าเรา พัฒนาชีวิตได้ดีกว่าเรา เช่น สอบได้คะแนนดีกว่าเรา ฐานะมั่นคงกว่าเรา มีความรู้ความสามารถมากกว่าเรา นั้นเป็นเพราะเขาใช้เวลาให้มีค่า ทำเวลาแข่งกับตนเอง ทำงานแข่งกับเวลาไม่ยอมหายใจทิ้งเฉยๆ

เราอาจดีใจที่ได้ชีวิตมา แต่ลูกอย่าลืมว่า นั่นเรากำลังเสียชีวิตไปต่างหาก เพราะชีวิตที่เราได้มาคือเวลาที่เราเสียไป เวลากับชีวิตเป็นสิ่งเดียวกัน เราต้องคิดคำนึงข้อนี้ให้มาก*เราใช้เงินซื้อนาฬิการาคาแพงได้ แต่ซื้อเวลาไม่ได้ มีนาฬิกาเรือนงาม มิได้หมายความว่าเรามีเวลามากขึ้น*

ลูกจงตื่นตัวให้มาก คำนวณเวลากับวิชาให้ลงตัว หนังสือที่เราเรียนเป็นอย่างไร จะค้นคว้าหาความรู้จากไหน ต้องมีกรอบในการใช้เวลา *เงินใช้หมดแล้วหาใหม่ได้ แต่เวลาพอหมดแล้วหมดเลย* เงินเก็บไว้ ฝากออมไว้ได้ มีดอกมีผล มีกำไร แต่เวลานั้นตรงกันข้าม ใครๆ ในโลก แม้จะมีอำนาจเท่าใด ก็เก็บรักษาเป็นสมบัติไว้ไม่ได้

ลูกต้องสะสมความรู้ ความดีงามผ่านกาลเวลา *นักปราชญ์ของโลก เริ่มต้นสะสมความรู้ที่อักษรตัวแรก เศรษฐีของโลกเริ่มต้นเก็บเงินที่เงินบาทแรก*

พ่อแม่ทุกคน ล้วนภูมิใจในชีวิตลูก เพราะลูกเป็นหยดเลือดแห่งความรักที่กลั่นจากดวงใจ ออกมาเป็นตัวชีวิต แม่เขียนจดหมายฉบับนี้ขึ้นมา ก็เพราะเป็นห่วง และรัก มิใช่เรื่องอื่นใด *ลูกอาจรำคาญว่าแม่พูดมาก แม่พูดแต่เรื่องเดิมๆ แต่ลูกรัก นี่แหละคือสิ่งที่มีอยู่ในหัวใจของแม่ทุกคน*

เวลาแต่ละนาทีที่แม่มอบให้ลูก จึงเป็นนาทีแห่งความสุข ลูกจงมอบเวลาให้การศึกษา การทำงาน เสมือนหนึ่งลูกได้มอบให้แม่ มอบให้คนข้างเคียง

ให้คิดเสมอว่า *ลูกโตขึ้น แม่เริ่มแก่ตัวลง ยิ่งลูกรุ่งเรือง แม่ก็ยิ่งร่วงโรย* นี่แหละคืออานุภาพแห่งกาลเวลา ที่ตามมากับชีวิต

ลูกรักของแม่ จงตระหนักในวัยและเวลา หากวันหนึ่งลูกโตขึ้นแล้วบ่นเสียใจว่า ไม่ได้ทำสิ่งนั้น เสียดายสิ่งนี้ แม่จะรู้สึกเสียใจ ทั้งๆ ที่สิ่งนั้นอยู่ใกล้ตัวที่สุด และแม่เคยบอกไว้แล้ว แม่ไม่ต้องการให้ลูกต้องพูดกับตนเองอย่างเสียใจว่า **"รู้อย่างนี้ เชื่อแม่ตั้งแต่แรกก็ดี"** นี่แหละคือความเสียใจของลูกคนแล้วคนเล่า

ขอให้ลูกเร่งเรียนให้เต็มเปี่ยม *เรียนให้รู้ ดูให้จำ ทำให้จริง ทุ่มเทสติปัญญา ความพากเพียรทุกอย่างลงไป ทำอะไรให้เต็มมือ ดูให้เต็มตา นั่งให้เต็มก้น เดินให้เต็มเท้า* นี่คือลักษณะของคนทำจริง **คนทำอะไรเหยาะแหยะ ล้วนเป็นเหยื่อของกาลเวลาทั้งสิ้น คนที่ชอบผัดวันประกันพรุ่ง ไม่เคยประสบความสำเร็จใดๆ ในชีวิต** ลูกอย่าคิดเด็ดขาด และอย่าให้มีในความคิดลูกของแม่ว่า พรุ่งนี้ค่อยทำดีกว่า รอไว้ก่อนทำทีหลังก็ได้ ความคิดเช่นนี้จะเป็นตัวต้นเหตุแห่งความเฉื่อยชา สุดท้ายก็ถูกทิ้งไว้รั้งท้ายใครเขาหมด

ขอให้ลูกแม่จงมุมานะ เห็นคุณค่าของกาลเวลา เพราะการบริหารเวลา คือการบริหารตัวเราเอง เอาชนะเวลาได้ ก็ชื่อว่า เอาชนะตนเอง และ**ชัยชนะที่แท้จริงของลูกอยู่ที่เอาชนะกาลเวลาในแต่ละวันให้ได้.**

แม่ขอจบจดหมายวันนี้ก่อน ขอคุณพระโปรดรักษาลูกรักของแม่ให้ปลอดภัยตลอดเวลา.

ขอให้นอนหลับสบายเถิดลูกรัก

จาก...

ดวงใจของแม่

จดหมาย ก่อนนอนฉบับที่ ๓

- วันเกิดของลูก -

ลูกรักของแม่...

วันเกิดของลูกปีนี้ แม่มีเพียงตัวหนังสือบนกระดาษเป็นของขวัญ แม่ขอมอบ **อักขระทุกตัว** *แทนความรักอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก* **หมึกทุกหยด** *เป็นเสมือนหยาดเหงื่อแห่งความพากเพียรที่แม่ทำเพื่อลูก* **กระดาษแผ่นนี้** *เป็นเสมือนแผนที่เดินทางชีวิต ที่แม่บรรจงขีดเขียนแต่งแต้มมาตลอด* **ดอกไม้สีงาม** *ที่แม่วาดไว้บนขอบจดหมายสองดอกนี้ แทนดวงใจแห่งความรักและความคิดถึงของพ่อกับแม่*

ลูกรัก...วันเกิดของลูก คือวันที่ผู้หญิงคนหนึ่งภูมิใจ เพราะได้รับฐานะสูงขึ้น จากหญิงธรรมดาสามัญ มาดำรงตำแหน่ง **"ความเป็นแม่"** ลูกทำหน้าที่ตรงนั้นให้แม่ได้ และแม่ก็จะทำหน้าที่ความเป็นแม่ที่ดีต่อลูก นี่คือปณิธานชีวิตในดวงใจของแม่ นับแต่วันลูกลืมตาดูโลก ลูกลองหลับตานิ่งๆ คิดย้อนไปดูเถิดว่า แม่มีส่วนบกพร่องตรงไหนบ้างในความเป็นแม่ของลูก

วันนี้เป็นวันเกิดของลูก และเป็นวันที่แม่ได้รับตำแหน่ง **"แม่"** เราก็ควรจะมาสำรวจดูว่า ใครได้ทำหน้าที่ของตนสมบูรณ์หรือบกพร่อง

ตรงไหนบ้างแม่ดูตัวเอง ลูกก็ตรวจสอบตนเอง แล้วเราค่อยมาปรับเข้าหากัน...ดีไหม?

วันเกิด เป็นวันที่มีความหมาย มิใช่เพียงการเฉลิมฉลอง ดื่มกิน สนุกสนาน เสียเงินเสียทอง หากแต่เป็นวันให้เราได้นิ่งคิดเรื่องราวของชีวิตที่เป็นตัวตนของเรา แม่ก็ได้คิดถึงภาวะความเป็นแม่ที่ดีของตน ลูกก็ได้หยุดคิดว่า ได้ทำหน้าที่ลูกที่ดี ให้พ่อแม่ภาคภูมิใจแล้วหรือยัง

แม่ดีใจที่ลูกของแม่เก่ง ภูมิใจที่ลูกยังยึดคำพูดของแม่ที่ว่า *"ให้เรียนหนังสือบูชาแม่ ทำงานบูชาพ่อ"* ถ้าลูกยังคงระลึกได้อย่างนี้ ชีวิตลูกจะไม่มีวันตกต่ำ ลูกจะรุ่งเรืองและมีความสุขตลอดชีวิตแม้ครอบครัวลูกหลานในภายหน้า ก็จะอยู่เย็นเป็นสุข โบราณเชื่อว่า*คำพูดของพ่อแม่เป็นของศักดิ์สิทธิ์เสมอสำหรับลูก เพราะเป็นคำพูดที่เกิดจากใจอันบริสุทธิ์ พ่อแม่จึงไม่เคยกล่าวร้ายกับลูก*

อีกเรื่องหนึ่งที่แม่อยากพูดในวันสำคัญเช่นนี้ คืออยากให้ลูกได้รู้จักความหมายจริงๆ ของคำว่า **"มาตุภูมิ"** แม่หมายถึงแผ่นดินที่ลูกเกิด ถิ่นกำเนิดที่ลูกได้ชีวิต หรือพูดให้เพราะว่า **"แผ่นดินแม่"** ที่แม่ยกมาพูดก็เพราะคนเราเกิดที่ใด ก็จะผูกพันธ์กับที่นั่น *ที่เกิดเรารู้ได้ แต่ที่ตายรู้ไม่ได้หรอกลูก*

ลูกทุกคนมีแผ่นดินแม่ หรือมาตุภูมิเหมือนกันหมด ความภูมิใจของคนคือการได้กลับสู่มาตุภูมิ เพราะที่นั่นคือบ้าน ที่นั่นคือที่เกิดของญาติมิตร ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ที่นั่นคือที่ๆ เราได้รับบรรยากาศอันอบอุ่นมาแต่เล็ก เพราะที่บ้านมีพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เพื่อนเก่า

เมื่อเราจากไปไกล สิ่งหนึ่งที่เราคิดถึงคือ **"บ้าน"** คำว่าบ้านเป็นบรรยากาศที่เราอธิบายด้วยภาษาไม่ได้ ลูกคงบอกไม่ได้ใช่ไหม

หละว่า เวลาคิดถึงบ้านนั้น ลูกคิดถึงอะไร ลูกอาจตอบว่าคิดถึงคนนั้น คิดถึงคนนี้ แต่จริงๆ คือ คิดถึงบรรยากาศรวมๆ ไม่อาจบ่งบอกได้ว่าคิดถึงอะไรเป็นการเฉพาะ *เพราะมีองค์ประกอบหลายอย่างที่ทำให้เรารู้สึกถึงความเป็นบ้าน*

การรำลึกถึงมาตุภูมิอยู่เสมอ จะทำให้เรารู้สึกว่า*ชีวิตเรามีรากแก้ว เพราะมาตุภูมิคือรากแก้วของชีวิตการเป็นคนมีรากเหง้านี้สำคัญนัก เหมือนต้นไม้มีรากแก้ว ย่อมยืนต้นอยู่ได้อย่างมั่นคงองอาจ* ที่แม่พูดอย่างนี้ ก็เพราะมาตุภูมิเป็นที่เพาะเมล็ดพันธุ์แห่งชีวิต ความคิด และจริต นิสัย ใจคอของเราโดยตรง

ลูกอยากจะรู้จักใครให้กลับไปดูมาตุภูมิของเรา ดูรากเหง้าต้นเดิมของชีวิตคนๆ นั้น ดูการเปลี่ยนแปลงของเขามาแต่ต้น บางทีต้องดูย้อนกลับไปถึง ๓ ชั่วอายุคน ภาษิตฝรั่งบอกว่า **การเป็นผู้ดีนั้น ต้องใช้เวลาสร้างถึง ๓ ชั่วอายุคน** น่าคิดนะ

สิ่งสำคัญต่อมาที่ลูกควรคิดคือ *การทดแทนคุณมาตุภูมิ เมื่อคิดใกล้ตัว มาตุภูมิก็คือพ่อกับแม่ คือบ้านที่เราอยู่อาศัย คือหมู่บ้าน คือถิ่นกำเนิดของเรา หรือกว้างออกไป ก็คือประเทศชาติผืนแผ่นดินไทยของเรา*

เราควรมีความคิดแทนคุณฝังไว้ในใจตลอดเวลา ให้ลูกรักของแม่ตั้งปณิธานไว้ให้มั่นคงว่า ***"วันหนึ่ง เราจะทดแทนคุณถิ่นกำเนิด"*** คำว่า ***"ทดแทนคุณ"*** นี้ มีความหมายต่อชีวิตมาก เพราะเป็นหลักใจให้เรายึดมั่น.

ถิ่นใดมีทดแทนคุณมาก ก็มีความเจริญรุ่งเรืองมาก บ้านเมืองก็สงบสุข *การทดแทนคือการเสียสละให้ โดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน*

การทดแทนมิได้หมายความว่า คนไกลนำของมาแจก หากแต่หมายถึง เราทุกคนที่อยู่อาศัย รู้จักรักษา บำรุง ดูแล ซ่อมแซมปกป้องภัยในถิ่นกำเนิด

การแทนคุณมิใช่การก่อสร้างใหญ่โตโก้หรู การแทนคุณมิใช่การนำของไปแจก การแทนคุณหมายถึงการธำรงค์รักษางานที่เป็นวัฒนธรรมและประเพณี แม่อยากบอกว่า คนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจคำสองคำนี้ดีพอ

คำว่า ***วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตที่ทุกคนปฏิบัติเป็นปกติสืบต่อกันมายาวนาน*** โดยไม่มีข้อยกเว้น เช่น *เกิดเป็นคนไทย ต้องพูดไทยได้ ต้องไหว้เป็น กราบพระเป็น ไปลามาไหว้ ชายไทยนิยมบวช ตายนิยมเผา ไม่ผูกอาฆาต ให้อภัยได้ ชอบพูดว่า "ไม่เป็นไร" เป็นต้น* ***ส่วนประเพณี เป็นงานที่มีขึ้นตามเทศกาล จัดขึ้นตามโอกาส เช่น*** *วันสงกรานต์ วันออกพรรษา วันลอยกระทงเป็นต้น*

เราควรสร้างวัฒนธรรม โดยมีประเพณีเป็นส่วนเสริม เพราะ *วัฒนธรรมหยั่งรากถึงจิตใจ ส่วนประเพณี เน้นเรื่องทางกาย* และทำกันเฉพาะกาลเวลา เฉพาะกลุ่มคน ส่วนวัฒนธรรมคือวิถีชีวิตประจำวันที่ทุกคนต้องปฏิบัติ

เราทุกคนในถิ่น ควรช่วยกันอบรมบ่มเพาะลูกหลาน ให้มีศีลธรรมจรรยา ไม่เป็นอยู่เกินตัว มีความสุจริตในการทำมาหากินซื่อตรงต่อกัน ถิ่นใดโจรขโมยไม่มี ก็แสดงว่าจิตใจคนในถิ่นนั้นดีมีความเคารพยำเกรงกัน แปลว่า มีที่เคารพยำเกรง มีคนศักดิ์สิทธิ์พูดแล้วคนฟังหรือมีของศักดิ์สิทธิ์ประจำบ้าน

ความรักมาตุภูมิ ก็คือรักเกียรติภูมิของตนเอง รักชื่อเสียงเกียรติของวงศ์สกุล รักหมู่บ้าน ชุมชน อำเภอ จังหวัดของตน

จะไม่ทำอะไรให้เกิดความเสียหายแก่บ้านของตน ในอดีตแม่เคยเห็นผู้คนในหมู่บ้านเรา ไม่ต้องซื้อของ เพียงแต่นำของที่มีอยู่ไปแลกกัน ใครทำกับข้าวอะไร ก็ตักใส่ถ้วยไปให้อีกบ้านหนึ่ง และบ้านนั้นก็ทำเช่นกัน หลังอาหารเย็นก่อนนอน แม่เล่านิทานกล่อมลูกแม่ว่าน่ารักดี เราควรสืบทอดให้ได้

ยิ่งน่ารักมากก็คือ สมัยก่อนเวลาทำงานใดๆ ก็ขอแรงกันได้ง่าย เราเรียกว่า *"ลงแขก" หมายถึงลงแรงช่วยกัน ไม่ต้องว่าจ้างให้เสียเงิน* เช่น ทำไร่ ทำนา ปักดำ เกี่ยวข้าว ทำถนน ทำความสะอาด ทุกคนเสียสละเห็นใจกันช่วยเหลือกัน พองานของคนนี้เสร็จ ก็ยกคณะไปช่วยคนอื่นต่อ ได้ทั้งความสนุกและความรัก ความผูกพันธ์ เงินทองก็ไม่ต้องเสีย แม้ไม่มีเงินสักบาท ทุกคนก็อยู่ด้วยกันได้ แปลว่า เงินมีค่าน้อยหรือไม่มีความหมายเลย *เมื่อก่อนทุกคนทำมาหากิน ปลูกกิน ทำกิน แต่ทุกวันนี้ คนเราทำมาหาเงินเพื่อซื้อกิน*

แม่คิดว่า เรายังพอจะปรับตัวได้ แม่ไม่อยากเห็นอะไรที่เปลี่ยนแปลงมาก และรวดเร็วจนเกินไป เมื่อลูกกลับบ้านคราวหน้าแม่จะเล่าเรื่องสนุกๆ ให้ฟัง **วันเกิดลูก** ขอให้ลูกภูมิใจในแม่ และภูมิใจในมาตุภูมิ ขอคุณพระได้โปรดรักษาลูกรักของแม่ ให้สุขกาย สบายใจ ปลอดภัยในชีวิตตลอดเวลาด้วยเถิด

แม่อธิษฐานจิต ฝากชีวิตลูกไว้ในความดูแลโอบอุ้มของพระรัตนตรัยตลอดไปแล้ว

ขอให้ลูกแม่นอนหลับเป็นสุข

จาก...

ดวงใจของแม่

วิธีขอขมาพ่อแม่

เมื่อทำแล้วชีวิตจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง

พระคุณของคุณพ่อ-คุณแม่ ที่มีต่อลูกนั้นมากมายเกินกว่าที่เราจะทดแทนได้หมด คงจะไม่มีใครปฏิเสธว่าเกิดมาไม่เคยทำให้ท่านเสียใจ

ผู้ใดก็ตามที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ควรจะขอขมา คุณพ่อ-คุณแม่ ชีวิตของเราจะได้มีแต่ความเจริญรุ่งเรืองยิ่งๆ ขึ้นไป ถ้าหากเราดีอยู่แล้วเราก็จะดียิ่งขึ้น อยากให้ทุกคนขอขมาพ่อแม่ เพราะเห็นคนที่ทำแล้วมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ทำอะไรก็จะไม่ติดขัด เพราะเราลืมไปอีก ๑ สิ่งสำคัญ คือการกราบพระในบ้าน นั่นคือ **"คุณพ่อ-คุณแม่"** ของเรานั่นเอง

วิธีการขอขมา

๑. เทียนแพ ๑ ชุด
๒. ซื้อเสื้อผ้าใหม่ท่านละ ๑ ชุด
๓. ผ้าเช็ดตัวผืนเล็ก ๒ ผืน
๔. อาหาร ผลไม้ ที่ท่านชอบรับประทาน
๕. กะละมังสำหรับใส่น้ำ ๑ ใบ
๖. สบู่
๗. แป้งหอม

ให้ท่านทั้งสองนั่งบนเก้าอี้ เอาน้ำอุ่นเทใส่กะละมัง แล้วนำเท้าคุณพ่อวางในกะละมังล้างเท้าคุณพ่อด้วยสบู่ แล้วล้างสบู่ออกให้สะอาด นำเท้าคุณพ่อมาเช็ดด้วยผ้าเช็ดตัวผืนเล็กให้แห้ง แล้วใช้แป้งหอมโรยบนเท้าท่านให้ทั่ว หลังจากนั้น เปลี่ยนน้ำอุ่นในกะละมังใหม่ แล้วนำมาล้างเท้าคุณแม่โดยนำเท้าคุณแม่วางในกะละมังล้างเท้าด้วยสบู่ แล้วล้างสบู่ออกให้สะอาด นำเท้าคุณแม่มาเช็ดด้วยผ้าเช็ดตัวผืนเล็กให้แห้ง แล้วใช้แป้งหอมโรยบนเท้าท่านให้ทั่ว

หลังจากนั้น เอาพานที่เตรียมไว้ โดยมีเสื้อผ้า พร้อมเทียนแพ ยกพานขึ้นให้ท่านทั้งสอง แล้วกล่าวคำขอขมาว่า **"กรรมใดที่ลูกได้ล่วงเกินคุณพ่อ-คุณแม่ ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ขอให้คุณพ่อคุณแม่อโหสิกรรมให้แก่ลูกด้วยเทอญ"**...เสร็จแล้วกราบเท้าท่านทั้งสองคนละ ๓ ครั้ง แล้วก้มลงเอาเท้าท่านทั้ง ๒ คน คนละข้างเหยียบที่ศีรษะเรา แล้วให้ท่านให้พรเรา นั่นแหละถึงจะล้างกรรมกันได้ ฟังดูแล้วเห็นว่าไม่ยากเลยลองไปทำดู (ถ้าทำในวันเกิดของเราจะเป็นการดีเพราะวันเกิดของเราคือวันตายของแม่) เราควรทำในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ถ้าวันไหนที่ท่านไม่อยู่กับเราแล้ว เราจะเสียใจภายหลัง

นิทานชีวิต

มีครอบครัวหนึ่งอยู่ในหมู่บ้านชนบทค่อนข้างห่างไกลความเจริญ สองสามีภรรยาครอบครัวหนึ่งมีอาชีพทำไร่ พอมีพอกินไปวันๆ ไม่พอที่จะเหลือเก็บ นอกจากพอประทังชีพสองคนและลูกชายเล็กๆ อีกคนหนึ่งเท่านั้น เมื่อลูกโตพอที่จะเรียนหนังสือ ก็พาไปฝากเข้าโรงเรียนอีกหมู่บ้านหนึ่ง ด้วยในหมู่บ้านของตัวยังไม่มีโรงเรียน

ตอนเช้ามืดแม่ต้องลุกหุงหาอาหารแล้วจัดเตรียมใส่หม้อดินเล็กๆ เพื่อเป็นอาหารมื้อกลางวันสำหรับลูกที่โรงเรียน แล้วก็พาลูกไปส่งที่โรงเรียนแล้วกลับมาช่วยพ่อทำงานไร่ต่อ ตกเย็นพ่อมีหน้าที่ไปรับลูกกลับจากโรงเรียน ทั้งสองทำอยู่เช่นนี้ จนกระทั่งลูกเรียนจบชั้นประถมปีที่สี่อันเป็นชั้นสูงของโรงเรียนจะให้ลูกเรียนต่อในเมืองก็ไม่มีปัญญาจะส่งเสีย ทั้งลูกก็ไม่อยากจะเรียนต่อด้วย

พอออกจากโรงเรียนแล้วก็มาอยู่ช่วยพ่อแม่ทำงานไร่บ้างตามกำลังจนเติบโต ความที่พ่อแม่ตามใจและรักมาตั้งแต่เล็กๆ เขาจึงค่อนข้างเกียจคร้าน ชอบเที่ยวเตร่ คบเพื่อนต่างหมู่บ้านไม่เลือกหน้า ถึงกระนั้นพ่อแม่ก็ไม่กล้าต่อว่า เพราะตัวเองยังมีกำลังทำงานได้ ต่อมาพ่อเป็นโรคลำไส้รักษาด้วยยากลางบ้านตามมีตามเกิด แต่ก็ไม่หายหนักเข้าก็ต้องสิ้นพ่อไปคนหนึ่ง ฝ่ายแม่ก็อดทนหาเลี้ยงลูกมาจนกระทั่งลูกไปมีครอบครัวอยู่อีกหมู่บ้านหนึ่ง ซึ่งอยู่ห่างกันพอสมควร โดยอาศัยรูปร่างดีเป็นเครื่องประกอบ จึงได้ภรรยาที่พอมีอันจะกิน ซ้ำยังเป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่ด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้เขาจึงอยู่ดีกินดีขึ้นกว่าเก่า เมื่อสบายเสียแล้วเขาจึงลืมคนอีกคนหนึ่งซึ่งทำงานอยู่ที่เดิม

คือแม่ของเขานั่นเอง เขาไม่เคยไปหาแม่หรือส่งข่าวไปให้แม่ทราบเลย นับจากเดือนเป็นปี

เข้าตำรา "หลงเมียลืมแม่" ก็คงจะได้อยู่

ฝ่ายแม่เมื่อลูกชายไปมีภรรยาแล้วหายเงียบไปไม่มาหาเลย ทนคิดถึงลูกไม่ไหวก็ไปหาลูกชาย เขาต้อนรับแม่ดีในตอนแรกๆ แต่พอบ่อยเข้าก็เกิดความรำคาญแม่ที่มาให้เห็นหน้าบ่อยๆ ต่อมาแม่เกิดป่วยขึ้นทำงานก็ไม่ได้ เงินที่พอมีเก็บเล็กๆ น้อยๆ ก็เอามาซื้อยารักษาโรค เงินหมด โรคก็ยังไม่หาย จำต้องหอบสังขารไปหาลูกชาย หวังมาฝากผีฝากไข้กับลูก แต่พอเห็นหน้าแม่เท่านั้นเจ้าลูกชายแทนที่จะดีใจ กลับพูดเป็นทำนองให้รู้ว่าตนเองไม่อยากจะให้แม่อยู่ด้วย แม่ก็เลยพูดไม่ออกบอกว่าจะมาอยู่ด้วยไม่ได้ ได้แต่มองตาลูก ลูกก็ทำไม่รู้ไม่ชี้เสีย แม่ก็คิดว่าไหนๆ บากหน้ามาแล้วเมื่อลูกมันไม่รักษาไม่เลี้ยงก็ไม่เป็นไร ขอไปรักษาที่อื่น แต่เงินไม่มีนี่สิจะขอลูกก็คงไม่ให้ ตัดใจขอยืมลูกไปก่อน วันหลังหายแล้วคงหามาใช้ได้ ฝ่ายลูกก็โยกโย้ ว่าเงินจำนวนนี้เป็นของเมีย ยืมแล้วต้องทำสัญญา เดี๋ยวเมียจะว่าเอาได้ แม่ก็ต้องยอมกล้ำกลืนทำสัญญากันไว้

เมื่อได้เงินแล้วก็เข้าเมืองรักษา แต่โรคคนแก่ผสมกับโรคทางกายที่ทรุดโทรมเพราะกร้างานหนัก และโรคทางใจที่ลูกไม่แยแส จึงทรุดโทรมลง เงินทองที่มีอยู่ก็หมดไปจำต้องกลับบ้านอาศัยเพื่อนบ้านช่วยดูแลบ้าง ให้ข้าวให้น้ำพอประทังไปได้วันๆ หนักเข้าๆ แทนที่จะตายโรคกลับทุเลาพอไปไหนมาไหนได้และพอมีกำลังทำงานไปเก็บพืชผลในไร่มาขายได้

เรียกว่าโรคเวรโรคกรรมมันยังไม่หมด

ต่อมาเงินเกิดขาดมืออีก เพราะพืชผลในไร่เสียหายจำต้องเอาที่ดินผืนเล็กๆ นั้นไปขายฝากไว้กับเพื่อนบ้าน เอาเงินมาเลี้ยงตัวและก็กินทุนนั้นเรื่อยไป ฝ่ายเจ้าลูกชายพอทราบว่าแม่ขายที่คงจะมีเงินใช้หนี้ได้บ้าง จึงมาทวงแม่ แม่ก็บอกว่า ตอนนี้เงินพอมี แต่ต้องการเก็บไว้ซื้อข้าวกินบ้าง เมื่อไม่ได้ลูกชายก็กลับไป วันหลังมาทวงอีก แม่ก็เลยบอกว่าไม่มีส่งไปเลย เจ้าลูกชายก็บอกว่าแม่อย่าโกงก็แล้วกัน ถ้าโกงเมื่อไหร่จะฟ้องร้อง เมื่อได้ยินลูกว่าเช่นนั้น ความอดกลั้นที่มีอยู่มันไม่รู้หายไปไหนหมด แม่ก็บอกลูกไปว่า

"ข้าไม่มีเงินแล้วตอนนี้ และข้าก็จะไม่ใช้เอ็งด้วย เอ็งจะไปฟ้องร้องหรือเอาข้าไปตัดหัวคั่วแห้งที่ไหนก็ตามใจเถอะ"

อนิจจา! ลูกผู้ถูกแม่พูดด้วยน้ำตานองหน้าอย่างนี้แทนที่จะรู้สึกหรือเลิกแล้วกันไป กลับไปหากำนันแล้วเล่าเรื่องราวให้ฟัง พร้อมทั้งกำชับกำนันให้จัดการเอาเงินคืนให้ด้วย

"ลูกจัญไรพรรค์นี้ก็มีด้วย"

กำนันคิด เพราะเป็นคนยุติธรรม และเป็นคนตรง เลยบอกว่า

"เอาละ เงินจำนวนนี้พร้อมทั้งดอกเบี้ยทั้งหมด ข้าจะให้เอ็งแทนแม่เอ็งทั้งหมด แต่มีข้อแม้อย่างหนึ่ง"

เมื่อเขาได้ยินเช่นนั้นก็ดีใจขึ้นอักโข เงินคงได้คืนมาแน่ จึงรีบรับปากกำนันว่าจะทำตามข้อแม้ทุกอย่าง

"ข้อแม้ของข้า คือ นับจากวันนี้เป็นต้นไปให้เอ็งมาหาข้าทุกเช้าเป็นเวลาหนึ่งเดือน ข้าจะทำถุงเล็กๆ ใบหนึ่งให้เอ็งผูกไว้ที่เอวข้างหน้าและถุงนี้เอ็งต้องผูกไว้เป็นประจำตลอดเดือน ห้ามเอาออกเด็ดขาดทั้งเวลากิน เวลาเดิน เวลานั่งนอน หรือแม้จะอาบน้ำ เข้าส้วมอะไรก็แล้วแต่

เวลาเอ็งมาหาข้า ข้าจะใส่ก้อนหินขนาดเท่าลูกพุทราไว้ในถุง วันละก้อนๆ เพื่อดูว่าเอ็งมาหาข้าได้กี่วันแล้ว และก้อนหินนี่ห้ามเอาออกจากถุงทุกเวลาเหมือนกัน ห้ามตบตาข้าด้วย ถ้าข้ารู้เข้า ข้าจะไม่ยอมให้เงินเอ็งเลยสักบาทเดียว เพราะถือว่าเอ็งผิดสัญญา แค่นี้เอ็งทำได้ไหม”

“เรื่องเล็ก!” เขาคิด แค่นี้ทำไมจะไม่ได้ ระยะทางมาที่นี่กิโลกว่าๆ เท่านั้น มาหากำนันเท่ากับเดินออกกำลังตอนเช้าไปในตัว เพื่อแลกกับเงินที่แม่ยืมกลับคืนมาทั้งต้นทั้งดอกที่กำนันจะให้ตั้งสองพันกว่า พอคุ้มกันแล้ว ดีกว่าไปทำงานรับจ้างเขาเสียด้วยซ้ำ” คิดเช่นนี้จึงตกปากรับคำทันที

คนเห็นแก่เงินย่อมเห็นเงินสำคัญกว่าอะไรทั้งหมดเรื่องอื่นๆ ค่อยว่ากันทีหลัง

รุ่งขึ้นอีกวัน เขามาหากำนันแต่เช้า กำนันก็มอบถุงให้หนึ่งใบผูกสะเอวเขาไว้ แล้วเอาก้อนหินใส่ไว้ในถุงเป็นประเดิมหนึ่งก้อน เขาก็กลับไปบ้าน เล่าให้ภรรยาฟัง ภรรยาก็ไม่ว่ากระไร เขาทำเช่นนี้ได้ประมาณหกเจ็ดวัน ความอึดอัดเริ่มจู่โจมเข้ามาทีละน้อยๆ ตอนแรกก็ไม่รู้สึก ต่อมาเมื่อก้อนหินมีหลายก้อนเข้าเวลาเดินไปไหนมาไหน แม้จะเอาชายเสื้อคลุมถุงไว้แล้วมันก็ยังนูนออกมา แถมหินกระทบกันดังกรุ๊กกริ๊กๆ ตลอดเวลา รำคาญหู เวลานอนก็ต้องนอนตะแคง จะนอนหงายก็ไม่ถนัด ถุงหินมันทับอยู่บนท้อง นอนคว่ำก็ไม่ได้ ที่ลำบากที่สุดก็คือ เวลาเข้าส้วมดูมันทุลักทุเลชอบกล แต่ความอยากได้เงินคืนจำต้องทนเอา ไหนๆ ก็ทนมาได้ตั้งอาทิตย์แล้ว ทนเอาอีกหน่อยเถอะน่า เขาปลอบใจตัวเอง

สิบวันผ่านไป ความทุกข์ทรมานเพิ่มขึ้นตามลำดับ ความอดกลั้น

ต่อความรำคาญชักหมดไปทุกขณะ

สิบห้าวันยังไม่ทันพ้น ความอดทนก็ถึงขีดสุด!

เขารีบจ้ำไปหากำนันในตอนเย็นวันนั้นเลย กำนันเห็นเข้าก็รู้ทีเดียว แต่ก็แกล้งถาม

"อ้าว! มาทำไมอีก ก็เมื่อเช้ามาทีแล้วนี่นา"

"เอ้อ ผมมาคืนถุงกำนันครับ" เขากล่าวอ่อยๆ

"เอ...มันยังไม่ครบเดือนนี่นา นี่เพิ่งได้สิบห้าวันเท่านั้น ยังไม่หมดสัญญานี่ คืนได้เรอะ"

"ผมทนไม่ไหวแล้วครับ ต้องคืนแน่"

"เอา! คืนก็คืน แต่เงินข้าไม่จ่ายให้นะบอกกันก่อน เพราะเอ็งผิดสัญญา"

"ครับ เงินผมไม่อยากได้แล้ว มันรำคาญเต็มทีเวลากินเวลานอน มันทรมานเหลือเกิน ยิ่งเวลาเข้าส้วมด้วยแล้วอย่าบอกใครเลยกำนัน" ว่าแล้วก็รีบแก้ถุงออกจากเอวส่งให้กำนัน

"แหม...เอาออกเสียได้ ผมโล่งอกโล่งใจขึ้นอีกเยอะเชียว" เขาบ่นเบาๆ

กำนันได้ยินเขาพูดเช่นนั้นก็นึกว่า ได้การละคราวนี้ ได้ทีแล้วขี่ม้าไล่เสียเลย จะได้เร็วดี ขี่แพะมันช้าไป

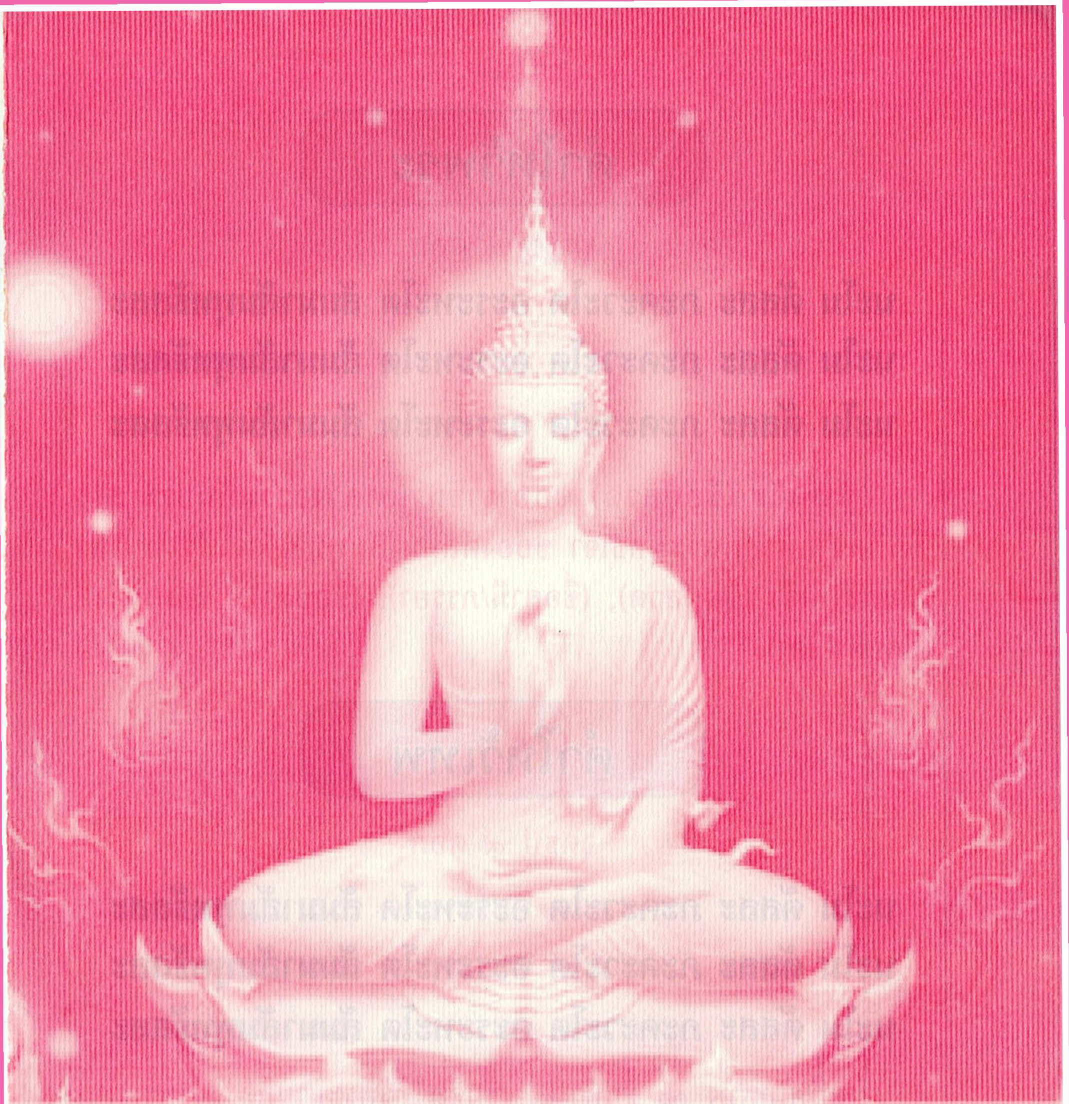
"เฮ้ย! นั่งลงก่อนซี ดื่มน้ำดื่มท่าให้สบายเสียก่อนแล้วฟังข้า ข้าจะพูดให้เอ็งฟัง คืองี้นะ **เอ็งผูกถุงหินไว้ที่หน้าท้องแค่สิบห้าวันเท่านั้น เอ็งบ่นว่าทรมานรำคาญเหลือเกิน แล้วอยากจะเอาออกเสีย ตอนเอ็งอยู่ในท้องแม่เอ็งนะเอ็งโตทุกวันๆ แม่เอ็งก็อุ้มเอ็งอยู่ได้ตั้งเก้าเดือนสิบเดือน ทำไมแกไม่เห็นจะบ่นทุกข์ทรมานหรือรำคาญ**

เลยไม่ว่าแม่เอ็งจะไปไหน จะทำอะไรเอ็งจะต้องติดท้องแม่เอ็งไปด้วยตลอดเวลา ตอนนั้นน่ะเอ็งลองคิดดูทีหรือว่าแม่เอ็งจะรำคาญหรือทุกข์ทรมานแค่ไหน ตั้งสิบเดือนเชียวนะ”

กำนันหยุดนิ่งมองดูเขานิดหนึ่ง เมื่อเขาไม่พูดอะไร กำนันก็พูดต่อ

“แม่เอ็งลำบากลำบนเพราะเอ็งไม่รู้เท่าไหร่ เอ็งเคยคิดบ้างไหม ในท้องสิบเดือนน่ะมันน้อยไปด้วยซ้ำ กว่าจะเลี้ยงเอ็งโตมานี่แม่เอ็งต้องเสียข้าวเสียน้ำไปเท่าไหร่ กว่าเอ็งจะอ่านออกเขียนได้ เป็นผู้เป็นคนมากับเขาได้นี่ แม่เอ็งต้องเทียวรับเทียวส่งเอ็งไปโรงเรียนกี่ปี เสียแรงเสียเงินไปเท่าไร เอ็งคิดดูเอาเอง ข้ารู้มา แม่เอ็งน่ะลำบากมากเพราะเอ็งคนเดียว แค่แกยืมเงินเอ็งมาแค่สองพันบาทเท่านั้น เอ็งจะเอาเป็นเอาตายกับแกทีเดียว เงินแค่นี้น่ะมันไม่คุ้มกับค่าเลี้ยงดูเอ็งมาปีเดียวเสียด้วยซ้ำ ถ้าแม่เอ็งแกเรียกร้องค่าเลี้ยงดูจากเอ็งนะเอ็งเอ๋ยชีวิตนี้ทั้งชีวิตก็ทำใช้แกไม่หมดหรอก แต่แกก็ไม่เคยเรียกร้องเอาจากเอ็งเลยสักแดงเดียว แม้อยากจะได้ก็ขอยืมเอาแล้วเอ็งจะเอาไงกะแกอีกเล่า ถ้ายังอยากจะได้เงินจากแม่เอ็งอีกก็อย่าไปเอากะแกเลย แกแก่แล้ว ข้าจะใช้ให้เอ็งเอาไหม”

เขายังนิ่งเหมือนเดิม กำนันจะว่าอย่างไรเขาไม่รู้อีกแล้ว และเขาก็ไม่รู้ว่าก่อนลงจากบ้านกำนันนั้นเขาได้ลา หรือไหว้กำนันบ้างหรือเปล่า มารู้ตัวอีกทีก็ต่อเมื่อตัวเองได้โผเข้าอยู่ในอ้อมอกของแม่เสียแล้ว

บทสวดมนต์ไหว้พระ

"สวดมนต์เป็นนิจ อธิษฐานจิตเป็นประจำ
อโหสิกรรมเสียก่อนและเราก็แผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย"

ที่เราไปสร้างกรรมมาครั้งอดีต รู้บ้าง ไม่รู้บ้าง รู้เท่าทันหรือไม่เท่าทันก็ตาม
ถ้ารู้เท่าไม่ถึงการณ์เช่นนี้แล้ว ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายจงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้า
มันก็จะน้อยลงไป...

คำไหว้พระ

จุดธูป ๓ ดอก

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ข้าพเจ้า (ชื่อผู้สวด) ขออาราธนาเอาดวงธรรมอันประเสริฐ ซึ่งเกิดจากหัวอกพระพุทธเจ้า ขอองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าจงประทานพร ให้แก่ข้าพเจ้า (ชื่อผู้สวด), (ชื่อสามี/ภรรยา), (ชื่อบิดา), (ชื่อมารดา), (ชื่อบุตร-ธิดา)

คำไหว้เทพ

จุดธูป ๙ ดอก

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ขอให้เทพทั้ง ๑๖ ชั้นฟ้า ๑๕ ชั้นดิน ที่รู้พระนามก็ดี ไม่รู้พระนามก็ดี ขอให้มาปกปักรักษา มาประทานพรให้แก่ข้าพเจ้า (ชื่อผู้สวด) และครอบครัว ให้ทำมาค้าขึ้น ให้มีเงินมีทอง ให้ได้แก้วสารพัดนึก นึกคิดสิ่งใดก็ขอให้สมความนึกคิด ปรารถนาสิ่งใดก็ขอให้สมความมุ่งมาดปรารถนา ขอให้มีอายุมั่นขวัญยืน เจริญพรในพระพุทธศาสนาด้วยเทอญฯ

ชุมนุมเทวดา

สะรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง ปะริตตา นุภาโว สะทา รักขะตูติ ผะริต์วานะ เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภะณันตุ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน

ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะ วัตถุมหิ เขตเต

ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยักขะ คันธัพพะนาคา

ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโวเม สุณันตุ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

คำอธิษฐาน อัญเชิญเทวดาและขอพรพระ

ข้าแต่พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ข้าพเจ้าขอน้อมอัญเชิญเทพยดาเจ้าทั้งหลายโปรดได้เสด็จมาฟังการสวดมนต์ของข้าพเจ้า ขอให้มาอนุโมทนาและประสิทธิ์ประสาทพรให้แก่ข้าพเจ้าด้วยเทอญ

ข้าพเจ้าขอขมากรรม หากกรรมใดที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้วผิดพลาดประการใด ด้วยกาย วาจา และด้วยใจก็ดี ทั้งที่ข้าพเจ้าระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี ทั้งที่ข้าพเจ้ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ดี และรู้เท่าถึงการณ์ก็ดี ขอทุกๆ พระองค์จงโปรดเมตตาอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าด้วยเทอญฯ

ข้าพเจ้าขอถวายพระพร ขอทุกๆ พระองค์จงทรงพระเกษมสำราญ จงทรงพระชนมายุยืนนาน จงทรงพระญาณบารมีสูงยิ่งๆ ขึ้นไปเทอญ.

ขอพระองค์ท่านทั้งหลาย จงประทานพรให้ข้าพเจ้า พ้นจากสัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร จงพ้นไปจากตัวของข้าพเจ้า และขอให้ข้าพเจ้าได้ตาทิพย์ หูทิพย์ และเจโตปริยญาณ พร้อมทั้งเกิดดวงตาเห็นธรรมได้สำเร็จมรรคผล นิพพานเทอญ.

สาธุ สาธุ กราบ ๓ ครั้ง

วิธีสวด

ให้เริ่มสวดตั้งแต่บทบูชาพระรัตนตรัย กราบพระรัตนตรัย ขอขมาพระรัตนตรัย นมัสการพระพุทธเจ้า (นะโม ๓ จบ) ไตรสรณคมน์ ถวายพรพระ (อิติปิ โสฯ) พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุงฯ) เพียง ๑ จบจากนั้นให้สวดอิติปิ โส เท่าอายุ บวกด้วย ๑ เสร็จแล้วให้แผ่เมตตาแก่ตนเอง แผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ แผ่ส่วนกุศล จากนั้นจึงสวดพระคาถาชินบัญชร หรือไม่สวดก็ได้ ถ้าสวดได้ก็ดี เสร็จแล้วจึงอธิษฐานตามสิ่งที่ปรารถนา

บูชาพระรัตนตรัย

อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่ง ซึ่งพระพุทธเจ้า ด้วยเครื่องสักการะนี้

อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่ง ซึ่งพระธรรมเจ้า ด้วยเครื่องสักการะนี้

อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่ง ซึ่งพระสังฆเจ้า ด้วยเครื่องสักการะนี้

กราบพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ *(กราบ)*

พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลส ดับเพลิงทุกข์ โดยสิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ข้าพเจ้าขออภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ *(กราบ)*

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ *(กราบ)*

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์

ขอขมาพระรัตนตรัย

วันทามิ พุทธัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระพุทธเจ้า เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง ขอพระองค์จงประทานอภัยโทษแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด

วันทามิ ธัมมัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต

ข้าแต่พระธรรมอันเจริญ ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระธรรม เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง ขอพระธรรมจงให้อภัยโทษแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด

วันทามิ สังฆัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระสงฆ์ เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง ขอพระสงฆ์จงให้อภัยโทษแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด

นมัสการพระพุทธเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

(สวด ๓ จบ)

ไตรสรณคมน์

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือเอา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่ระลึก

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือเอา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่ระลึก เป็นครั้งที่สอง

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือเอา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่ระลึก เป็นครั้งที่สาม

ถวายพรพระ (อิติปิ โสฯ)

(พุทธคุณ)

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นผู้ไกลจากกิเลส เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ (ความรู้และความประพฤติ) เป็นผู้เสด็จไปดีแล้ว (คือ ไปที่ใดยังประโยชน์ให้ที่นั้น) เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้รู้ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม เป็นผู้มีความจำเริญจำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้

(ธรรมคุณ)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ (ออกเสียงว่า วิญญูฮีติ)

พระธรรมเป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่าท่านจงมาดูเถิด เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้

(สังฆคุณ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย* อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญัก เขตตัง โลกัสสาติ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติดีแล้ว สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติตรงแล้ว สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติสมควรแล้ว ได้แก่ บุคคลเหล่านี้คือ คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ (คือ พระอริยบุคคล ๘) นั่นแหละสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา เป็นผู้ควรแก่การต้อนรับ เป็นผู้ควรแก่ทักษิณา เป็นผู้ควรแก่การทำอัญชลี เป็นเนื้อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้

บทสวดมนต์ที่วิเศษที่สุดคือ พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ แล้วก็แผ่เมตตา ถ้าตั้งใจสวดอย่างต่อเนื่องทุกๆ วัน ไม่ต้องไปสวดคาถาบทอื่นก็ได้

---

* ออกเสียงว่า **อาหุไนโย ปาหุไนโย ทักขิไนโย**

พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุงฯ)

คาถาแห่งชัยชนะอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธองค์
มงคลคาถาที่ใช้สวดเพื่อป้องกันภัยและเอาชนะอุปัทวันตราย

๑. พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีได้ทรงชนะพญามารผู้นิรมิตแขนมากตั้งพัน ถืออาวุธครบมือ ขี่คชสารชื่อคิรีเมขละ พร้อมด้วยเสนามารโห่ร้องกึกก้อง ด้วยธรรมวิธีคือ ทรงระลึกถึงพระบารมี ๑๐ ประการ ที่ทรงบำเพ็ญแล้วมีทานบารมี เป็นต้น ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๒. มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีได้ทรงชนะอาฬวกยักษ์ผู้มีจิตกระด้าง ดุร้ายเหี้ยมโหด มีฤทธิ์ยิ่งกว่าพญามาร ผู้เข้ามาต่อสู้ยิ่งนักจนตลอดรุ่ง ด้วยวิธีที่ทรงฝึกฝนเป็นอันดีคือขันติบารมี (ความอดทน อดกลั้น) ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๓. นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีได้ทรงชนะพญาช้างชื่อนาฬาคีรี เป็นช้างเมามันยิ่งนัก ดุร้ายประดุจไฟป่าและร้ายแรงดั่งจักราวุธและสายฟ้า (ขององค์อินทร์) ด้วยวิธีรดลงด้วยน้ำคือพระเมตตา ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๔. อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีได้ทรงบันดาลอิทธิฤทธิ์ทางใจอันยอดเยี่ยม ชนะโจรชื่อองคุลีมาล (ผู้มีพวงมาลัย คือนิ้วมือมนุษย์) แสนร้ายกาจมีฝีมือถือดาบวิ่งไล่พระองค์ไปสิ้นทาง ๓ โยชน์ ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๕. กัตวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีได้ทรงชนะคำกล่าวร้ายของนางจิญจมาณวิกา ผู้ทำอาการประหนึ่งว่ามีครรภ์ เพราะทำไม้มีสัณฐานกลมผูกติดไว้ให้เป็นประดุจมีท้อง ด้วยวิธีสมาธิอันงาม คือความสงบระงับพระหฤทัยในท่ามกลางหมู่ชน ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๖. สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต° ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีทรงรุ่งเรืองแล้วด้วยประทีปคือปัญญา ได้ชนะสัจจกนิครนถ์ (นักบวชประเภทหนึ่งในสมัยพุทธกาล) ผู้มีอัชฌาสัยในที่จะสละเสียซึ่งความสัตย์ มุ่งยกถ้อยคำของตนให้สูงล้ำดุจยกธง เป็นผู้มืดมนยิ่งนัก ด้วยเทศนาญาณวิธี คือรู้อัชฌาสัยแล้วตรัสเทศนา ให้มองเห็นความจริง ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๗. นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต° ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีได้ทรงโปรดให้พระโมคคัลลานเถระ พุทธชิโนรสนิรมิตกายเป็นนาคราช ไปทรมานพญานาคราช ชื่อนันโทปนันทะผู้มีความหลงผิด มีฤทธิ์มาก ด้วยวิธีให้ฤทธิ์ที่เหนือกว่าแก่พระเถระ ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๘. ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง

พ์รัห์มัง[๒] วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง

ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต[๑] ชะยะมังคะลานิ

พระจอมมุนีได้ทรงชนะพรหม ผู้มีนามว่า พกาพรหม ผู้มีฤทธิ์ สำคัญตนว่าเป็นผู้รุ่งเรืองด้วยคุณอันบริสุทธิ์ มีความเห็นผิดประดุจถูกงูรัดมือไว้อย่างแน่นแฟ้นแล้ว ด้วยวิธีวางยาอันพิเศษคือ เทศนาญาณ ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา

โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที

หิต์วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ

โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ

นรชนใด มีปัญญา ไม่เกียจคร้าน สวดก็ดี ระลึกก็ดี ซึ่งพระพุทธชัยมงคล ๘ บทนี้ทุกๆ วัน นรชนนั้นจะพึงละเสียได้ซึ่งอุปัทวันตรายทั้งหลายมีประการต่างๆ เป็นอเนก และถึงซึ่งวิโมกข์ (ความหลุดพ้น) อันเป็นบรมสุขแล

ชัยปริตร (มหากาฯ)

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต๎วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต[๑] ชะยะมังคะลัง

ผู้เป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลาย ประกอบแล้วด้วยพระมหากรุณา ยังบารมีทั้งหลายทั้งปวงให้เต็ม เพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ได้บรรลุสัมโพธิญาณอันอุดมแล้ว ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก๎ยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต๎วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ[๓] ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ๎รัห๎มะจาริสุ[๔]
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต[๑] ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต๎วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ

ขอท่านจงมีชัยชนะ เหมือนพระจอมมุนีทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธาภิเษก ทรงปราโมทย์อยู่บนอปราชิตบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติศากยวงศ์ ฉะนั้นเทอญ เวลาที่สัตว์ (สิ่งมีชีวิต

ทั้งหลาย) ประพฤติชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี และขณะดี ครู่ดี บูชาดีแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรมเป็นประทักษิณ (การกระทำความดีอันเป็นกุศล) วจีกรรมเป็นประทักษิณ มโนกรรมเป็นประทักษิณ ความปรารถนาของท่านเป็นประทักษิณ สัตว์ทั้งหลายทำกรรมอันเป็นประทักษิณแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประทักษิณ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง　　รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ　　สะทา โสตถี ภะวันตุ เต[๑]
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง　　รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ　　สะทา โสตถี ภะวันตุ เต[๑]
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง　　รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ　　สะทา โสตถี ภะวันตุ เต[๑]

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อเทอญ.

---

๑ ถ้าสวดให้ตัวเอง ให้เปลี่ยนจากคำว่า **เต** เป็น **เม**

๒ อ่านว่า **พรัมมัง**

๓ ถ้าสวดให้ตัวเอง ให้เปลี่ยนจากคำว่า **ต๎วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ** เป็น **อะหัง วิชะโย โหมิ ชะยามิ**

๔ อ่านว่า **พรัมมะจาริสุ**

อิติปิ โส เท่าอายุ บวกด้วย ๑ จบ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ

ให้สวดเกินอายุ ๑ จบ เช่น อายุ ๓๙ ปี ต้องสวด ๔๐ จบ

แผ่เมตตาแก่ตนเอง

อะหัง สุขิโต* (ตา) โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข
นิททุกโข* (ขา) โหมิ	ปราศจากความทุกข์
อะเวโร* (รา) โหมิ	ปราศจากเวร
อัพ์ยาปัชโฌ* (ฌา) โหมิ	ปราศจากอุปสรรค อันตรายทั้งปวง
อะนีโฆ* (ฆา) โหมิ	ปราศจากความทุกข์กายทุกข์ใจ
สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ	มีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

* สตรีสวดคำในวงเล็บแทนคำที่ขีดเส้นใต้

อธิษฐานอโหสิกรรม

ข้าพเจ้าขออโหสิกรรม กรรมใดที่ข้าพเจ้าทำแก่ผู้ใดไว้ในชาติใดๆ ก็ตาม ขอให้เจ้ากรรมนายเวรจงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้า อย่าได้จองเวรจองกรรมกันต่อไปเลย

แม้แต่กรรมที่ใครๆ ทำแก่ข้าพเจ้าไว้ก็ตาม ข้าพเจ้าขออโหสิกรรมให้ทั้งสิ้น ยกถวายพระพุทธเจ้าเป็นอภัยทาน เพื่อจะได้ไม่มีเวรกรรมกันต่อไป

ด้วยอานิสงส์แห่งอภัยทานนี้ ขอให้ข้าพเจ้า ครอบครัวของข้าพเจ้า บุตรหลาน ตลอดจนวงศาคณาญาติ และผู้มีอุปการคุณแก่ข้าพเจ้า จงมีความสุขความเจริญ ประสบแต่สิ่งที่ดีและสิ่งที่ชอบด้วยเทอญ

แผ่เมตตาให้สรรพสัตว์

สัพเพ สัตตา	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น
อะเวรา โหนตุ	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
อัพ์ยาปัชฌา โหนตุ	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
อะนีฆา โหนตุ	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย
สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ	จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

แผ่ส่วนกุศล

อิทัง เม มาตาปิตูนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่มารดาบิดาของข้าพเจ้า ขอให้มารดา บิดาของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง เม คะรูปัชฌายาจะริยานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ คะรูปัชฌายาจะริยา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า ขอให้ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง สัพพะเทวานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เทวา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เทวดาทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เทวดาทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะเปตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เปรตทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เปรตทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะเวรีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เวรี

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะสัตตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ขอให้สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง มีความสุขทั่วหน้ากันเทอญ.

กรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร

ข้าพเจ้าขออุทิศบุญกุศล จากการเจริญภาวนานี้ให้แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายของข้าพเจ้า ที่ข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกินท่านไว้ ตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบันชาติ ท่านจะอยู่ภพใดหรือภูมิใดก็ตาม ขอให้ท่านได้รับผลบุญนี้แล้วโปรดอโหสิกรรม และอนุโมทนาบุญแก่ข้าพเจ้า ด้วยอำนาจบุญนี้ด้วยเทอญ.

พระคาถาชินบัญชร

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พุรหฺมรํสี)

ก่อนที่เจริญภาวนาให้ตั้งจิตใจให้เป็นสมาธิแล้ว ระลึกถึงเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พุรหฺมรํสี) แล้วตั้งนะโม ๓ จบ

ส่วนบทนำข้างล่างนี้ ตามฉบับเดิมนั้นไม่มี ไม่ทราบว่าผู้ใดต่อเติมเข้าไป บทนี้เป็นบทให้พรแก่ผู้อื่น ของเจ้าประคุณสมเด็จโต ท่านใช้เวลาให้พรแก่พวกญาติโยมที่ไปหาท่าน ผู้ใดจะสวดด้วยหรือไม่ก็ไม่เป็นไร แล้วแต่ความศรัทธา

ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง ธะนะกาโม ละเภ ธะนัง
อัตถิกาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุต๎วา

แปลตามใจความว่า ผู้ปรารถนาบุตร ขอให้ได้บุตรสมความปรารถนา ผู้ปรารถนาทรัพย์ จงได้ทรัพย์สมความปรารถนา และขออัญเชิญเทวดาจงมาร่วมรับรู้อนุโมทนาให้เขาเหล่านั้นจงสำเร็จตามความปรารถนาทุกประการ

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เชต์วา มารัง สะวาหะนัง

จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา

พระพุทธเจ้าและพระนราสภทั้งหลาย ผู้ประทับนั่งแล้วบนชัยบัลลังก์ทรงพิชิตพญามาราธิราชผู้พรั่งพร้อมด้วยเสนาราชพาหนะแล้ว เสวยอมตรสคืออริยะสัจธรรมทั้งสี่ประการ เป็นผู้นำสรรพสัตว์ให้ข้ามพ้นจากกิเลสและกองทุกข์

๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา

สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา

ขอให้พระพุทธนราสภจอมมุนีนายกทั้ง ๒๘ พระองค์ มีพระพุทธเจ้าพระนามว่าตัณหังกร เป็นอาทิ ประดิษฐานอยู่ ณ เบื้องกระหม่อมของข้าพเจ้า

๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ท์วิโลจะเน

สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประดิษฐานอยู่บนศีรษะพระธรรมอยู่ที่ดวงตาทั้งสอง พระสงฆ์ผู้เป็นอากรบ่อเกิดแห่งสรรพคุณอยู่ที่อก

๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ

โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัส์มิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก

ขอให้พระอนุรุทธะ อยู่ที่ดวงหทัยแห่งข้าพเจ้า พระสารีบุตร อยู่ ณ เบื้องขวา พระโกณฑัญญะ อยู่ ณ เบื้องหลัง และพระโมคคัลลานะ อยู่ ณ เบื้องซ้าย

๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุลา[๑]
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก

พระอานนท์และพระราหุล อยู่ ณ โสตเบื้องขวา พระกัสสปะและพระมหานามะ อยู่ ณ โสตเบื้องซ้าย

๖. เกสะโต ปิฏฐิภาคัส์มิง สุริโยวะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว

ขอให้พระโสภิตจอมมุนี ผู้สมบูรณ์ด้วยสิริดังพระอาทิตย์ส่องแสง อยู่ที่ทุกเส้นขน ตลอดร่างทั้งข้างหน้าและข้างหลัง

๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร

พระกุมารกัสสปเถระ ผู้มีวาทะอันวิจิตร เป็นบ่อเกิดแห่งคุณงามความดีอันยิ่งใหญ่ อยู่ที่ปาก ของข้าพเจ้าเป็นเนืองนิตย์

๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลีนันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเฏ ติละกา มะมะ

ขอให้พระเถระ ทั้ง ๕ องค์นี้ คือ พระปุณณะ พระองคุลีมาล พระอุบาลี พระนันทะ และพระสีวลี เป็นประดุจต่อมไฝ หรือรอยเจิมที่นลาฏ (หน้าผาก) แห่งข้าพเจ้า

๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอตาสีติ[๒] มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา

ขอให้พระอสีติมหาเถระชินสาวกชิโนรส ผู้พิชิตชำนะมาร รุ่งโรจน์อยู่ด้วยเดชแห่งศีลนอกจากนั้น อยู่ที่อวัยวะน้อยใหญ่ (แห่งข้าพเจ้า)

๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง

ขอพระรัตนสูตรอยู่ข้างหน้า พระเมตตสูตรอยู่ข้างขวา พระธชัคคสูตรอยู่ข้างหลัง พระองคุลีมาลสูตรอยู่ข้างซ้าย

๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา

ขอพระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอาฏานาฏิยสูตร เป็นเพดานกางกั้นในอากาศ พระปริตรและพระสูตรที่เหลือตั้งอยู่เป็นกำแพงล้อมรอบ

๑๒. ชินาณา"วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา

พระธรรมขันธ์ทั้งหลาย ประกอบด้วยศีลาทิคุณอันประเสริฐ ซึ่งเป็นอำนาจของพระชินเจ้า ประดับเป็นอลังการ เหมือนกำแพง ๗ ชั้น ป้องกันจากอุปัทวันตรายทั้งภายนอกและภายใน อันเกิดจากสมุฏฐานคือลม และสมุฏฐานคือดี เป็นต้น

๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร

โรคที่เหลือทั้งหลาย จงถึงซึ่งการกำจัดไปด้วยเดชแห่งพระชินสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้มีพระคุณหาที่สิ้นสุดไม่ได้ ตลอดเวลาที่ข้าพเจ้ายังมีกิจภายในกรงเล็บแห่งคุณ มีศีลเป็นต้น แห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น

๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหีตะเล*
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา

ขอพระมหาบุรุษผู้ทรงพระคุณอันล้ำเลิศทั้งปวงนั้น โปรดอภิบาลข้าพระพุทธเจ้า ผู้อยู่ในภาคพื้นท่ามกลางพระชินบัญชร

๑๕. อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข

ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว

ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโค

สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย

สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ

ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการคุ้มครองปกป้องรักษาภายในเป็นอันดีแล้ว ได้รับการอภิบาลด้วยคุณานุภาพแห่งสัทธรรม จึงชนะเสียได้ซึ่งอุปัทวันตรายใดๆ ด้วยอานุภาพแห่งพระชินพุทธเจ้า ชนะข้าศึกศัตรูด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ชนะอันตรายทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ ขอข้าพระพุทธเจ้าจงได้ปฏิบัติ และรักษาดำเนินไปโดยสวัสดีเป็นนิจนิรันดรเทอญ

(ชินะปัญชะระคาถา นิฏฐิตา)

ฉบับถูกต้องตรวจตามไวยากรณ์โดย

พระธรรมธีรราชมหามุนี (เที่ยง อคฺคธมฺโม ป.ธ.๙) วัดระฆังโฆสิตาราม

หมายเหตุ ๑. อาสุง เป็นพหูพจน์ อานันทะราหุลา จึงต้องเป็นพหูพจน์ตาม ส่วนมากพิมพ์เป็น อาสุง อานันทะราหุโล ซึ่งผิดไวยากรณ์

หมายเหตุ ๒. เอตาสีติ เท่ากับ เอเต บวก อะสีติ เป็นโลปสระสนธิ คือ ลบ เอ ที่ เต ออก คงเป็น เอตะ แล้วนำไปเชื่อมกับ อะสีติ รัสสะสระ ๒ ตัวรวมกัน ต้องทีฆะ คือ ทำให้มีเสียงยาว จึงเป็น เอตาสีติ ดังกล่าว แปลว่า “พระมหาเถระ ๘๐ เหล่านั้น”

หมายเหตุ ๓. ชินะ บวก อาณา เท่ากับ ชินาณา และ อาณา แปลว่า “อำนาจ” ส่วนมากพิมพ์เกินเป็นชินานานา ซึ่งไม่รู้แปลว่าอย่างไร

* (อ่าน มะฮีตะเล)

กะระณียะเมตตะสุตตัง (ย่อ)

เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง
มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ
อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา
สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ
พ๎รัห๎มะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา
ทัสสะเนนะ สัมปันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง
นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติฯ

ใช้สวดภาวนาเพื่อสร้างความเมตตา แผ่ให้บรรดาภูตผี ปีศาจ บ้านไหนเจ้าที่เจ้าทางแรง อย่าหาอาจารย์มาขับไล่ท่าน ท่านอยู่ของท่านมาก่อนเรา ไม่ว่าจะเป็นเจ้าที่คริสต์ อิสลาม พุทธ ใช้ได้หมด ให้สวดบทนี้มากๆ ท่านจะรักเรา ท่านจะช่วยคุ้มครอง ช่วยดูแลบ้านเรา ให้ปลอดภัย อยู่เย็นเป็นความสุข มีความเจริญรุ่งเรือง...

คาถาเมตตามหานิยม

พุทธังเมตตา นะ ชาลีติ ธัมมังเมตตา นะ ชาลีติ สังฆังเมตตา นะ ชาลีติ สีวะลีเมตตา นะ ชาลีติ โอมมะพะลัง วา ราชะกุมาโร วา ราชะกุมารี วา ราชา วา ราชินี วา คะหัฏโฐ วา ปัพพะชิโต วา สะมะโณ วา พราหมะโณ วา อิตถี วา ปุริโส วา วาณิโช วา วาณิชา วา อุปาสะโก วา อุปาสิกา วา ทาระโก วา ทาริกา วา สัพเพ อิเม ชะนา พะหู ชะนา มัง ปิยายันตุ อาคัจเฉยยะ อาคัจฉาหิ เอหิ จิตตัง ปิยัง มะมะ มะหาลาภะ สักการา ภะวันตุ เม

คาถาบทนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **"คาถาพระสีวะลี"** โดยมากครูบาอาจารย์จะหวงวิชา เพราะเป็นคาถาที่ทรงอานุภาพสูงทางเมตตา หมั่นภาวนาจะเกิดลาภผลมหาศาล

รหัสวิริยะ 1130

จัดจำหน่ายโดย	:	บริษัท สำนักพิมพ์ธนชัยรุ่งเรืองพัฒนา จำกัด 58/186 ซ.รามอินทรา 68 ถ.รามอินทรา แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230
โทรศัพท์	:	0-2918-0192-3, 0-2517-7445, 0-2918-1336, 0-2918-1338-9, 0-2918-1057, 0-2918-1171-2
โทรสาร	:	0-2917-9072, 0-2918-1218, 0-2918-1058
มือถือ	:	081-446-5071, 081-666-0797, 089-784-8758, 089-789-3226
E-mail	:	viriya999@gmail.com, viriya_999@yahoo.com
Website	:	www.rvpprinting.com
พิมพ์ที่	:	บริษัท สำนักพิมพ์ธนชัยรุ่งเรืองพัฒนา จำกัด

พิมพ์บน กระดาษถนอมสายตากรีนรีด ช่วยถนอมสายตาและลดแสงสะท้อนในการอ่าน www.greenread.com

"ลูกระลึก นึกถึง ยามท่านอยู่
สอนให้รู้ ค่าแผ่นดิน ถิ่นอาศัย
เป็นคนดี เป็นผู้ให้ ด้วยจิตใจ
ช่วยเหลือใคร ทำได้ ให้เร่งทำ
แม่ทำให้ ได้เห็น เป็นตัวอย่าง
แม่ได้สร้าง คนรอบข้าง สุขสดใส
ใครใกล้แม่ ลืมผัสอุ่น อบดวงใจ
แม้แม่ไกล ลูกสานต่อ ปณิธาน
ลูกซึ้งแล้ว เข้าใจแล้ว แนวทางแม่
สุขจริงแท้ หนุนสังคม ทุกสถาน
ลูกทุกคน จะรวมรัก ร่วมดวงมาน
จวบสิ้นกาล คำสอนแม่ มิลืมเอย"

แม่ ผู้หญิง คนสำคัญที่สุด ในชีวิต

พิมพ์ที่ บริษัท สำนักพิมพ์ธนชัยรุ่งเรืองพัฒนา จำกัด
58/186 ซ.รามอินทรา 68 ถ.รามอินทรา แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230
โทรศัพท์ 0-2918-0192-3, 0-2517-7445, 0-2918-1336, 0-2918-1338-9, 0-2918-1057, 0-2918-1171-2
โทรสาร 0-2917-9072, 0-2918-1218, 0-2918-1058 มือถือ 081-446-5071, 081-666-0797, 089-784-8758, 089-789-3226
E-mail : viriya999@gmail.com, viriya_999@yahoo.com
Website : **www.rvpprinting.com**